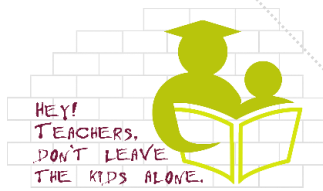


ΟΔΗΓΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ

102 Εκπαιδευτικά Εργαλεία



Erasmus + KA2 Στρατηγικές Συμπράξεις
Σχολική Εκπαίδευση

Hey, Techers! Don't leave the kids alone

ΟΔΗΓΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ

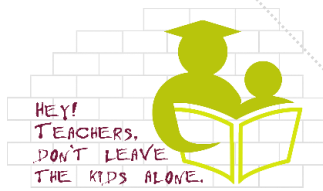
102 Εκπαιδευτικά Εργαλεία



Erasmus+

Project N° 2016-1-IT02-KA201-024342

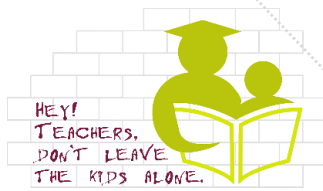
Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα δημοσίευση [ανακοίνωση] αντικατοπτρίζει μόνο τις απόψεις του δημιουργού και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.



ΠΡΕΡΙΧΟΜΕΝΑ

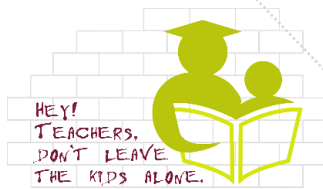
Εισαγωγή.....	5
Διάγραμμα Εγχειριδίου.....	10
Μέρος Α΄ - Θεωρητικό Πλαίσιο.....	11
Η Ενιαία Εκπαίδευση.....	12
Οι Λέξεις-κλειδιά: ένα κοινό γλωσσάρι.....	17
Αναπηρία.....	18
Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες.....	19
Παιδί με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες.....	19
Κοινωνικός αποκλεισμός.....	20
Κοινωνικά μειονεκτούντα παιδιά.....	21
Προς ένα ενιαίο σχολείο.....	22
Αξίες και δεξιότητες του εκπαιδευτικού στην ενιαία εκπαίδευση.....	25
Μέρος 2 – Εργαλεία.....	32
Εργαλεία για την ενιαία εκπαίδευση/συμπερίληψη.....	33
Τομέας: Προώθηση κουλτούρας ενιαίας εκπαίδευσης.....	36
Διάγραμμα Προώθησης Ενιαίας Κουλτούρας.....	37
Εργαλείο: Υπόδυση Ρόλων.....	38
Εργαλείο: Άνθρωποι στην τάξη.....	41
Εργαλείο: Βιογραφίες – Ιστορίες Ανθρώπων.....	43
Τομέας: Συμμαχία Σχολείου - Οικογένειας.....	46
Διάγραμμα της Συμμαχίας Σχολείου – Οικογένειας.....	47
Εργαλείο: Το Παιχνίδι της Εικόνας.....	48
Εργαλείο: Το Παιχνίδι της Συζήτησης - DEBATE.....	51
Εργαλείο: Το Κουτί Επικοινωνίας.....	55





Εργαλείο: Η Ώρα του Τσαγιού	58
Εργαλείο: Σύμβαση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης	61
Τομέας: Διδακτικές Ένταξης	65
Διάγραμμα Διδακτικών Ένταξης	66
Εργαλείο: Πίνακας Οργάνωσης	67
Εργαλείο: Χώρος «Αγορά»	70
Εργαλείο: Ετήσιος προγραμματισμός του σχολείου	73
Εργαλείο: Υπευθυνότητα/ Πίνακας Υπευθυνοτήτων	75
Εργαλείο: Στοχοθεσία	79
Εργαλείο: Αμοιβαία Διδασκαλία	82
Εργαλείο: Το Σκάκι στην Εκπαιδευτική Διαδικασία	85
Εργαλείο: Παιδαγωγική Ρομποτική	88
Εργαλείο: Μονογραφία	93
Εργαλείο: Εξατομικευμένο εκπαιδευτικό πλάνο	103
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	116
Παράρτημα	118





Εισαγωγή

Το εγχειρίδιο αυτό αποτελεί προϊόν συνεργασίας ανάμεσα στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και συγκεκριμένα της Κύπρου, της Λιθουανίας, της Πολωνίας, της Σλοβενίας και της Ιταλίας. Ένα προϊόν το οποίο δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus + “Hey teachers, don’t leave the kids alone” (Εκπαιδευτικοί! μην αφήνετε τα παιδιά μόνα).

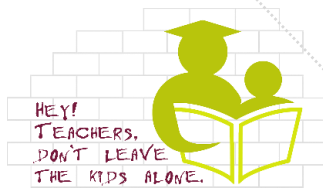
Ο σκοπός του έργου είναι η ενίσχυση των εκπαιδευτικών που διδάσκουν σε παιδιά ηλικίας 9 έως 11 ετών στην υιοθέτηση προσεγγίσεων που αφορούν τις σύγχρονες τάσεις ως προς την κοινωνική αλλαγή, με ειδική έμφαση τόσο στην ανάπτυξη δυνατότερων σχέσεων ανάμεσα σε διαφορετικού τύπου οικογένειες όσο και στην καλύτερη κατανόηση της ενιαίας εκπαίδευσης.

Οι ανισότητες εξακολουθούν να υφίστανται στα εκπαιδευτικά συστήματα της Ευρώπης. Τα παιδιά από χαμηλό κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο έχουν χειρότερες σχολικές επιδόσεις από αυτές των συνομηλίκων τους σε όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Παιδιά με μεταναστευτική βιογραφία, παιδιά με αναπηρίες, παιδιά Ρομά είναι ανάμεσα στις πιο ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού που επηρεάζονται. Ταυτόχρονα, υπάρχουν μεγάλες αποκλίσεις ανάμεσα στις ευρωπαϊκές χώρες ως προς τον βαθμό στον οποίο το οικογενειακό υπόβαθρο επηρεάζει τα μαθησιακά αποτελέσματα.

(Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή)

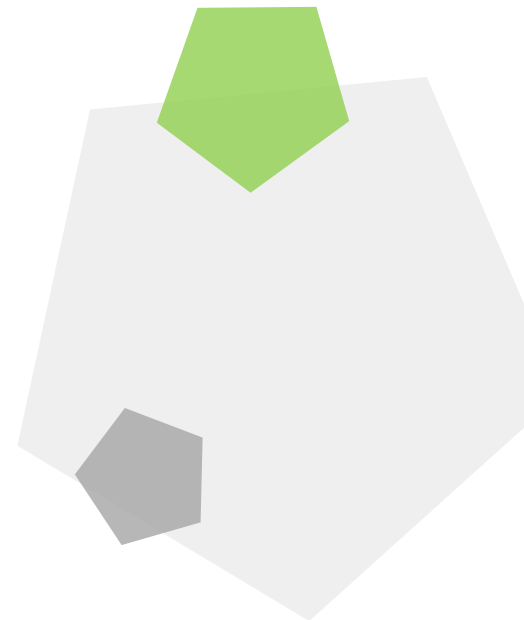
Το σχολείο αποτελεί, μέσα σε αυτό το συγκεκριμένο, ένα από τους βασικούς πυλώνες ενάντια στον προοδευτικά αυξανόμενο κοινωνικό ατομικισμό. Για να είναι αποτελεσματικό όμως στην αλλαγή, οι εκπαιδευτικοί πρέπει να είναι ικανοί να εμπλακούν με διαφορετικούς συνομιλητές οι οποίοι συγκρινόμενοι με αυτούς του παρελθόντος έχουν διαφορετικές ανάγκες, προσδοκίες, αξίες και εκπαιδευτικά μοντέλα.

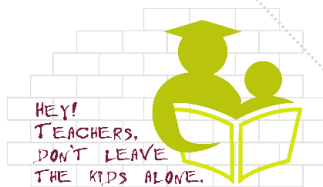
Η τυπική μεθοδολογία της προοπτικής της ενιαίας εκπαίδευσης προϋποθέτει ισχυρή συνεργασία ανάμεσα στους εκπαιδευτικούς και τη διεύθυνση του σχολείου, παιδιά τα οποία οικοδομούν τις δεξιότητές τους και με ενεργό τρόπο αναπτύσσουν τη γνώση, ένα ισχυρό πλαίσιο αλληλοβοήθειας ανάμεσα στους εμπλεκόμενους, μια διδακτική προσέγγιση η οποία επιτρέπει διαφορετικά επίπεδα επεξεργασίας πληροφοριών καθώς και την έκφραση συναισθημάτων και κινήτρων, αλλά με τρόπο που αξιοποιεί θετικά τις ικανότητες κάθε παιδιού για να μπορέσει να αναπτύξει όλες τις δυνατότητές του, την εμπλοκή της οικογένειας, την οικοδόμηση ενός εξατομικευμένου πλάνου το οποίο θα ενσωματώνεται στον προγραμματισμό της κάθε τάξης.



Ο οδηγός αυτός καταγράφει την δουλειά που έγινε στην πρώτη φάση του προγράμματος, και πιο συγκεκριμένα τα αποτελέσματα της επιμόρφωσης που έγινε στο Τμήμα Επιστημών της Αγωγής στο Πανεπιστήμιο της Μπολόνια στην Ιταλία με τη συμμετοχή δώδεκα εκπαιδευτικών δημοτικής εκπαίδευσης (δύο εκπαιδευτικοί από κάθε χώρα εταίρο). Ο οδηγός προτείνει μια μεθοδολογία και καινοτόμα εργαλεία για μια συστηματική και οικουμενική αντιμετώπιση των δυσκολιών και προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευτικοί σε σχέση με την ενιαία εκπαίδευση λαμβάνοντας υπόψη πολιτισμικές και κοινωνικές επιρροές σύμφωνα με την προσέγγιση της διεθνούς κατηγοριοποίησης ως προς τη Λειτουργικότητα, την Αναπηρία και την Υγεία (WHO, 2000), ενισχύοντας παράλληλα τον ρόλο της οικογένειας και τη σημασία της συνεχιζόμενης και μόνιμης επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών στα ζητήματα αυτά.

Η πραγματική ενιαία εκπαίδευση μπορεί να καταστεί εφικτή μόνο εάν όλη η εκπαιδευτική κοινότητα ευαισθητοποιηθεί, ενστερνιστεί τις αξίες της, ικανοποιήσει τις προϋποθέσεις της ένταξης και προσπαθήσει συστηματικά να την επιτύχει.



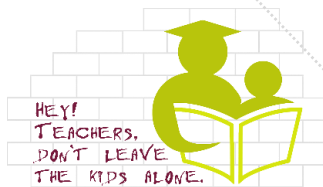


Η Ερευνητική Ομάδα

Η ερευνητική ομάδα του προγράμματος Erasmus+ «Hey! Teacher's don't leave the kids alone» αποτελείται από:

- Daiva Burkauskiene (Vilnius University of Applied Sciences – Lithuania)
- Giovanna Di Pasquale (University of Bologna – Italy)
- Eva Evangelou (26th Primary School in Limassol – Cyprus)
- Maurizio Fabbri (University of Bologna – Italy)
- Barbara Gasparella (Orientation - IERFOP Onlus – Cagliari – Italy)
- Rania Georgiou (26th Primary School in Limassol – Cyprus)
- Justina Jancauskaite (Vilnius University of Applied Sciences – Lithuania)
- Vaiva Juskiene (Vilnius University of Applied Sciences – Lithuania)
- Foteini Massou (26th Primary School in Limassol – Cyprus)
- Alessandro Melillo (Orientation – IERFOP Onlus – Cagliari – Italy)
- Lina Narkeviciene (Vilnius University of Applied Sciences – Lithuania)
- Simona Pavlin (Development and Education Centre Novo Mesto – Slovenia)
- Metod Pavšelj (Development and Education Centre Novo Mesto – Slovenia)
- Cristina Poli (IERFOP Onlus – Cagliari– Italy)
- Patrizia Sandri (University of Bologna – Italy)
- Giuliana Santarelli (University of Bologna – Italy)
- Ausra Simoniukstyte (Vilnius University of Applied Sciences – Lithuania)
- Paulina Szzymańska (University of Lodz – Poland)
- Katarzyna Walęcka– Matyja (University of Lodz – Poland)

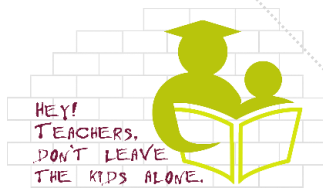




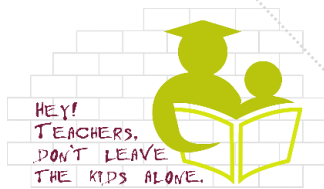
Ειδικότερα, τα μέλη της ομάδας εργασίας που συνέβαλαν στην εφαρμογή του οδηγού είναι:

- Zivile Aleksiunaite (Lyfu Help to Fit – Lithuania)
- Tatjana Badovinac (OŠ Šmihel Novo mesto – Slovenia)
- Ornella Bartolotti (Comprehensive Institute of Vado – Italy)
- Daniela Bevilacqua (Comprehensive Institute 10 – Italy)
- Gaia Bevilacqua (Comprehensive Institute 10 – Italy)
- Rossella Cestari (Comprehensive Institute Carpi3 – Italy)
- Lilia Delle Donne (Comprehensive Institute of Vado – Italy)
- Elina Demetriou (26th Primary School in Limassol – Cyprus)
- Polina Demetriou (26th Primary School in Limassol – Cyprus)
- Rosa di Matteo (Comprehensive Institute of Vado – Italy)
- Giovanna Di Pasquale (University of Bologna – Italy)
- Eva Evangelou (26th Primary school in Limassol – Cyprus)
- Maurizio Fabbri (University of Bologna – Italy)
- Marjeta Gašperšič (Development and Education Centre Novo Mesto – Slovenia)
- Rania Georgiou (26th Primary school in Limassol – Cyprus)
- Renata Kondrataviciene (Vilnius University of Applied Sciences – Lithuania)
- Karmen Kržan (OŠ Grm Novo Mesto – Slovenia)
- Inga Kreivenaite (Lyfu Help to Fit – Lithuania)
- Thoi Leonidou – Antoniou (26th Primary School in Limassol – Cyprus)
- Agnieszka Matynka (Primary school no 36 in Lodz – Poland)
- Sara Moretti (Comprehensive Institute of Vado – Italy)
- Foteini Massou (26th Primary school in Limassol – Cyprus)
- Metod Pavšelj (Development and Education Centre Novo Mesto – Slovenia)
- Marina Peratiku (26th Primary school in Limassol – Cyprus)
- Cristina Poli (IERFOP Onlus – Cagliari – Italy)
- Patrizia Sandri (University of Bologna – Italy)
- Giuliana Santarelli (University of Bologna – Italy)
- Cristina Sarti (Comprehensive Institute of Vado – Italy)
- Ausra Simoniukstyte (Vilnius University of Applied Sciences – Lithuania)

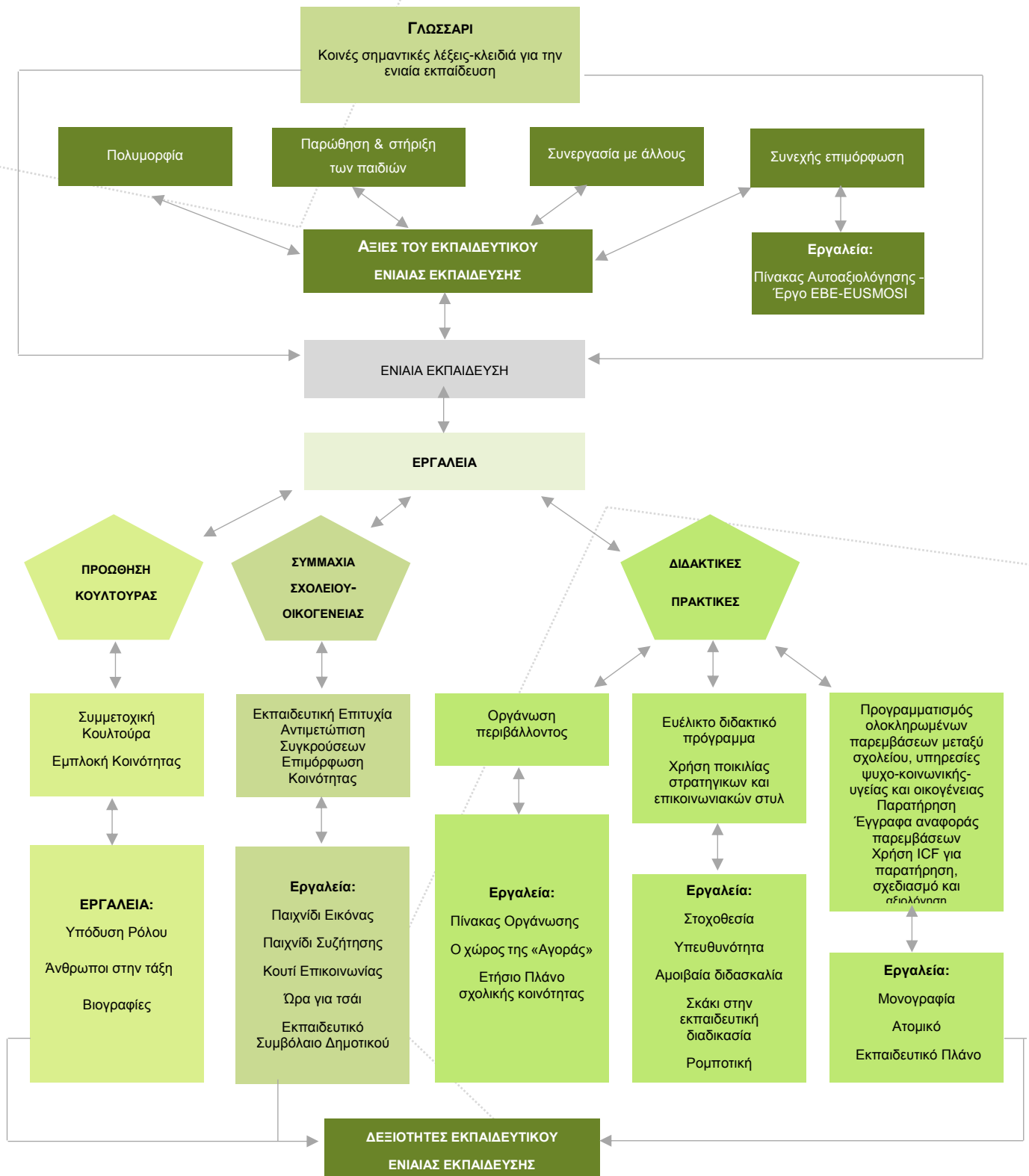


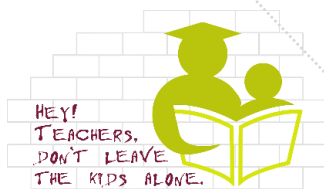


- Tina Strnad (Development and Education Centre Novo Mesto – Slovenia)
- Paulina Szymańska (University of Lodz – Poland)
- Katarzyna Walęcka– Matyja (University of Lodz – Poland)



Διάγραμμα Οδηγού





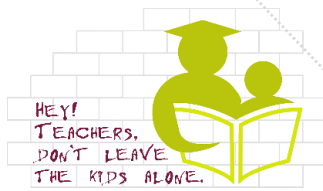
ΜΕΡΟΣ 1^ο Θεωρητικό Πλαίσιο



Erasmus+

Project N° 2016-1-IT02-KA201-024342

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα δημοσίευση [ανακοίνωση] αντικατοπτρίζει μόνο τις απόψεις του δημιουργού και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.



Η ενιαία εκπαίδευση

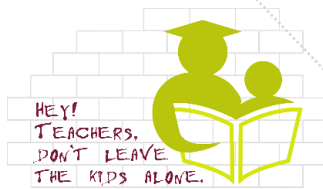
Η Ευρωπαϊκή Ένωση, στο πλαίσιο του στρατηγικού σχεδιασμού της Ευρώπης 2020, έχει θέσει την ενιαία εκπαίδευση και την κοινωνική ενσωμάτωση ανάμεσα στους πέντε στόχους που πρέπει να επιτευχθούν μέχρι το 2020. Πιο συγκεκριμένα, όσον αφορά την εκπαίδευση και την κατάρτιση, ο στόχος είναι να βελτιωθούν τα εθνικά συστήματα έτσι ώστε να διασφαλιστεί η απόκτηση βασικών δεξιοτήτων από όλους τους πολίτες και η πλήρης αξιοποίηση των συνθηκών για ανάπτυξη των δυνατοτήτων του καθενός στο μέγιστο σε ένα πλαίσιο δια βίου μάθησης, αυξημένων ευκαιριών εργοδότησης και βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, η ενιαία εκπαίδευση αποτελεί ένα θεμελιώδες μέσο αντιμετώπισης της αναπηρίας, της ευάλωτης ομάδας και της περιθωριοποίησης, διασφαλίζει ισότητα/δικαιοσύνη και προωθεί τις δημοκρατικές αρχές της κοινωνικής συνοχής, της ενεργού πολιτότητας και του διαπολιτισμικού διαλόγου (2009, Council conclusion, σελ.3).

Ο σκοπός που αφορά στην εφαρμογή και ενίσχυση του ενιαίου σχολείου πρέπει να επιτευχθεί έτσι ώστε να υπάρξει βελτίωση για όλα τα παιδιά καθώς και μια συνολική ανάπτυξη της ποιότητας ολόκληρου του εκπαιδευτικού συστήματος: η εξέλιξη ποικίλων εκπαιδευτικών συλ και οι επιπτώσεις της στην ποιότητα των σχέσεων ανάμεσα στο σχολείο και στην οικογένεια καταδεικνύουν μια αύξηση της πολυπλοκότητας, όπως επίσης και σεβασμό στα παιδιά «τυπικής ανάπτυξης», όσων δηλαδή δεν εμπίπτουν στη σφαίρα της αναπηρίας και της κοινωνικής δυσκολίας.

Η ευκαιρία να δημιουργηθεί μια ενιαία κουλτούρα ενσωμάτωσης η οποία να ισχύει για όλα τα γνωστικά αντικείμενα του αναλυτικού προγράμματος και όχι μόνο για αυτά που εμπίπτουν σε συγκεκριμένες κατηγορίες αναγκών, γίνεται όλο και πιο διαδεδομένη.

Όπως έχει ήδη επισημανθεί στην έκθεση του Διεθνούς Συνεδρίου Παιδείας *Το ενιαίο σχολείο: Ο δρόμος για το μέλλον* (ICE,2008), η δέσμευση για ενσωμάτωση απαραίτητως προϋποθέτει την υλοποίηση αριθμού ιδεών και αξιών που σχετίζονται

Για να έχουμε κοινωνίες χωρίς αποκλεισμούς, πιο ήρεμες και με σεβασμό στη διαφορετικότητα είναι απαραίτητο τα παιδιά να έχουν την ευκαιρία να βιώσουν αυτές τις αξίες κατά τη διάρκεια τόσο της τυπικής όσο και της άτυπης εκπαίδευσής τους.



με το είδος της κοινωνίας που θέλουμε να οικοδομήσουμε (και κατ' επέκταση τον τύπο του σχολείου που θέλουμε να έχουμε).

Η συμπερίληψη είναι μια αρχή που εμπεριέχει την εφαρμογή επαγγελματικών και διδακτικών προσεγγίσεων που βασίζονται στο σεβασμό της διαφορετικότητας και στο δικαίωμα της ισότητας και της συμμετοχής. Για να διασφαλιστεί ότι αυτή η διαδικασία θα εφαρμοστεί στο σχολείο, οι αρχές και αξίες του κάθε εκπαιδευτικού είναι καθοριστικής σημασίας, δεδομένου ότι αποτελούν τη βάση της επαγγελματικής του ανάπτυξης.

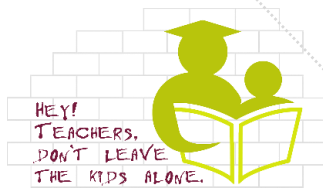
Επομένως, τόσο η επαρκής αρχική κατάρτιση όσο και η επαρκής συνεχιζόμενη επιμόρφωση των εκπαιδευτικών είναι αναγκαίες για την ανάπτυξη και υιοθέτηση των απαραίτητων δεξιοτήτων προς αυτή την κατεύθυνση. Προφανώς αυτές οι δεξιότητες προϋποθέτουν την ικανότητα αποδόμησης παλαιότερων παιδαγωγικών αντιλήψεων και των αναπαραστάσεων που συνδέθηκαν με αυτές έτσι ώστε να είναι εφικτή η ανάγνωση και ερμηνεία του σχολικού περιεχομένου και της επιμόρφωσης (Canevaro, D'Alonzo, Caldin, Ianes, 2011).

Το σχολείο, σύμφωνα με τη συστημική – σχεσιακή προσέγγιση, μπορεί να ειπωθεί μέσα από το πρίσμα άλλων συμφραζομένων, όπως η οικογένεια. Οι οικογένειες δεν συνθέτουν ένα ομοιογενές σύστημα, αλλά φέρουν διαφορετικές αναπαραστάσεις ως προς τις έννοιες του πολιτισμού, της ταυτότητας και του φύλου οι οποίες μεταφέρουν και διαφορετικές ερμηνείες εμπειρίας. Γι' αυτό είναι δυνατό να γίνει κατανοητό πως η φιλοσοφία της συμπερίληψης πρέπει να διαπνέει όλα τα μαθήματα και όχι μόνο όσα μπορούν εύκολα να κατηγοριοποιηθούν ως σχετικά με τις ειδικές ανάγκες (Bronfenbrenner, 1979).

Η συμμαχία σχολείου – οικογένειας έχει οριστεί ως ένας μεσοπρόθεσμος στόχος, ο οποίος προαπαιτεί το πέρασμα από διάφορα στάδια, διαφορετικής διάρκειας, με κοινή γνώση και διαχείριση συγκρούσεων.

Έρευνες που έγιναν τα τελευταία δέκα χρόνια ανέδειξαν την αυξανόμενη και συχνή απόσταση απόψεων ανάμεσα σε γονείς και εκπαιδευτικούς όσον αφορά την προσωπικότητα και τις δεξιότητες των παιδιών (Contini, Manini, 2007; Fabbri, 2008; Contini, 2011). Κάποιες φορές, αυτές οι διαφορές είναι η συνέπεια μιας διαδικασίας θετικής εξιδανίκευσης η οποία αντικατοπτρίζει, σύμφωνα με τους εκπαιδευτικούς, την τάση των γονιών να υπερεκτιμούν τις πραγματικές δυνατότητες των παιδιών τους ή η συνέπεια μιας αρνητικής εικόνας η οποία αντικατοπτρίζει σύμφωνα με τους γονείς, την τάση των εκπαιδευτικών να υποτιμούν τα παιδιά. Σε άλλες περιπτώσεις αυτή η σύγκρουση δεν εδράζεται στην διαδικασία της εξιδανίκευσης, αλλά στο γεγονός ότι τα παιδιά





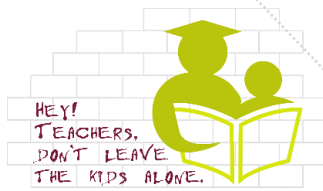
παρουσιάζουν, κάνοντας την ίδια δραστηριότητα, μεγαλύτερες δυσκολίες μέσα στο σχολικό πλαίσιο παρά στο οικογενειακό.

Τα προτεινόμενα εργαλεία αυτού του οδηγού έχουν ως κύριο χαρακτηριστικό τους, την διευκόλυνση της επικοινωνίας σχολείου – οικογένειας, ανάμεσα στους εκπαιδευτικούς, ανάμεσα σε παιδιά και εκπαιδευτικούς έτσι ώστε να προληφθούν παρερμηνείες και να οδηγούνται όλοι σε αμοιβαίο συμβιβασμό και επίλυση των προβλημάτων που προκύπτουν.

Δυστυχώς, οι εκπαιδευτικοί δεν αναγνωρίζουν πάντοτε το δικαίωμα της οικογένειας να παρεμβαίνει στα προβλήματα του παιδιού και να έχει άποψη ως προς αυτά ούτε το δικαίωμά τους να συζητούν τις αξιολογήσεις των εκπαιδευτικών, μιας και συχνά απαιτούν στάση εμπιστοσύνης και ανάθεση της ευθύνης στο σχολείο. Είναι λοιπόν περισσότερο από ποτέ αναγκαίο, σε αυτή την ιστορική στιγμή, να υιοθετηθεί στη διοίκηση της τάξης μια συμμετοχικής κουλτούρα συμπερίληψης σε όλα τα πεδία και όχι μόνο σε κάποια πεδία όπως παρατηρείται ως τώρα, σε σχέση με τα παιδιά με αναπηρίες ή κοινωνικές δυσκολίες.

Αυτή η ιδέα της συμπερίληψης έχει βαθιές ρίζες οι οποίες δεν γίνονται εντελώς αντιληπτές και καθώς εξελίσσονται δεν μπορούν να βρουν τον δρόμο της πλήρους υλοποίησης, αφού ο στόχος της ένταξης είναι αποτελεσματικός μόνος σε πράξεις που μπορούν να καθορίσουν νέα βήματα στην ίδια τη διαδικασία της συμπερίληψης, αυξάνοντας τους στόχους και τις αντίστοιχες μορφές εμπειρίας. Μπορεί επίσης να γίνει αντιληπτή ως μια ρυθμιστική έκφραση μιας ουτοπικής αξίας η οποία χρωστά την αποτελεσματικότητά της στο γεγονός ότι πάντα τελειοποιείται γεννώντας επιπλέον εμπειρίες. Γι αυτό, πρόκειται για μια μακροπρόθεσμη διαδικασία η οποία περνά από διακριτά και χαρακτηριστικά στάδια, στην οποία κάποιες φορές περιορίζουμε τους εαυτούς μας να δουλεύουν για την εισαγωγή ενός ευάλωτου θέματος, με έλλειμα ή κοινωνικό-πολιτισμικό μειονέκτημα, μέσα σε ένα πλαίσιο δοσμένο που δύσκολα τροποποιείται.

Απαραίτητη προϋπόθεση για να γίνουν πλήρως αντιληπτά τα ιδανικά της ενιαίας εκπαίδευσης, μέσα από πιο καινοτόμες και εξελιγμένες μορφές, είναι η οικοδόμηση μιας κουλτούρας συμπερίληψης και συμμετοχικότητας η οποία θα εμπειρέχει και θα εμπλέκει την κοινότητα αναφοράς.



Μόνο το 2.4% των γονιών που συμμετείχαν στην έρευνα φαίνεται να είναι σύμφωνοι με τον σχεδιασμό πιο καινοτόμας ενιαίας εκπαίδευσης λαμβάνοντας υπόψη ότι η συμπερίληψη εμπεριέχει «την προσαρμογή της μαθησιακής διαδικασίας έτσι ώστε κάθε παιδί να μαθαίνει με βάση τις ατομικές του ικανότητες».

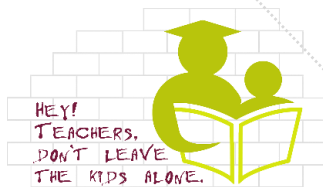
Από αυτή την οπτική γωνία, η ανάγνωση των δεδομένων που συλλέχθηκαν από τα ερωτηματολόγια, τα οποία δόθηκαν στα συμβαλλόμενα κράτη αυτού του προγράμματος, επιβεβαιώνουν ότι είμαστε πολύ μακριά από την πλήρη εφαρμογή του οράματος της ενιαίας εκπαίδευσης. Οι γονείς θεωρούν πολύπλοκο το φαινόμενο όταν καλούνται να σχολιάσουν την ψυχολογική και

παιδαγωγική βοήθεια και στήριξη που χρειάζονται τα παιδιά με δυσκολίες: το ποσοστό όσων δεν ξέρουν είναι 32% ενώ το 41% θεωρεί τις παρούσες παρεμβάσεις θετικές και το υπόλοιπο 27% πιστεύει ότι θα έπρεπε να κάναμε πολύ περισσότερα.

Οι περισσότεροι γονείς δεν γνωρίζουν και δεν κατανοούν επαρκώς τι σημαίνει ενιαία εκπαίδευση ούτε και τις πρακτικές που είναι απαραίτητες για να εφαρμοστεί. Υπάρχουν πράγματι βασικές συμπεριφορές όπως για παράδειγμα η διαθεσιμότητα για την υποδοχή παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (ιδίως με διανοητική ή ψυχική δυσλειτουργία) στο σχολικό πλαίσιο και στην κοινότητα οι οποίες δεν μπορούν να θεωρηθούν δεδομένες με βάση τις απαντήσεις που έδωσαν αυτοί οι γονείς.

Το 30% των γονιών δηλώνει ότι είναι υπέρ της φοίτησης παιδιών με ειδικές ανάγκες σε «κανονικές» τάξεις, επιβεβαιώνοντας ότι παρατηρείται μια θετική αλλαγή στάσεων λόγω της ανταλλαγής καλών πρακτικών ανάμεσα στις διάφορες χώρες. Στο άλλο άκρο, ένα ποσοστό 58% απλά δηλώνει «Δεν ξέρω».





Οι γονείς θεωρούν πολύπλοκο το φαινόμενο όταν καλούνται να σχολιάσουν την ψυχολογική και παιδαγωγική βοήθεια και στήριξη που χρειάζονται τα παιδιά με δυσκολίες: το ποσοστό όσων δεν ξέρουν είναι 32% ενώ το 41% θεωρεί τις παρούσες παρεμβάσεις θετικές και το υπόλοιπο 27% πιστεύει ότι θα έπρεπε να κάνουμε πολύ περισσότερα.

Οι οικογένειες των παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες έχουν μιλήσει θετικά για την συνεργασία ανάμεσα στο σχολείο και την οικογένεια σε ένα πολύ υψηλό ποσοστό της τάξης του 75% έστω και αν αυτό το ποσοστό αφορά το ιταλικό σχολικό πλαίσιο. Επιπρόσθετα, το 66% των γονιών θεωρούν ότι αυτή η εξελικτική διαδικασία ευνοεί την αντιμετώπιση των εμποδίων ανάμεσα στους ανθρώπους. Αναφέρουν συγκεκριμένα ότι «η κοινωνία είναι, ή έχει γίνει, ένα καλό μέρος για να ζήσουν όλοι οι άνθρωποι».

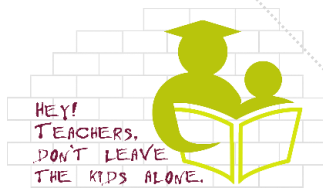
Είναι επιβεβαιωμένο ότι οι γονείς χρειάζονται διάφορες μορφές στήριξης και βοήθειας από το σχολείο για την άσκηση του γονεϊκού τους ρόλου. Οι γονείς των παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες δεν είναι η μόνη ομάδα που χρειάζεται αυτή την στήριξη, όπως φαίνεται και από την έρευνα (Contini, Manini, 2007).

Το 68% των εκπαιδευτικών θεωρούν ότι είναι σημείο αναφοράς και το 74% διεκπεραιώνουν αυτή τη λειτουργία δίνοντας οδηγίες σε περίπτωση δυσκολιών στην εκτέλεση σχολικών εργασιών.

Προς επιβεβαίωση μιας θετικής τάσης, αλλά όχι γενικευμένης, είναι ενδιαφέρον να συγκρίνουμε τα δεδομένα που σχετίζονται με τις απαντήσεις των παιδιών, 51% των οποίων αναφέρουν ότι πάνε με τη θέλησή τους στο σχολείο με αυτά των εκπαιδευτικών, 82% των οποίων θεωρεί ότι οι τα παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες αισθάνονται διαφορετικά από τους συμμαθητές και τις συμμαθήτριές τους. Παρόλο που 66% των εκπαιδευτικών είναι ικανοποιημένοι δουλεύοντας για την ένταξη παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, το 88% θεωρεί ότι επιτελούν ένα πολύ σημαντικό λειτούργημα προς όφελος της κοινωνίας και το 89% θεωρεί χρήσιμη τη συνεργασία με τους γονείς, ωστόσο 58% δεν είναι ικανοποιημένο με τα επίπεδα συναισθηματικής και παιδαγωγικής στήριξης που προσφέρεται.

Η διασφάλιση της ποιότητας της δουλειάς που στοχεύει στην ενιαία εκπαίδευση παρέχεται από μια κοινή διαχείριση της εκπαιδευτικής διαδικασίας, μια κοινή ανάληψη ευθύνης από όλους τους εμπλεκόμενους η οποία συνεπάγεται αναγκαστικά την υπέρβαση του ατομισμού τόσο των εκπαιδευτικών όσο και των οικογενειών. Η αντίληψη ότι το σχολείο είναι αποτελεσματικό το καθιστά ικανό να ανταποκρίνεται σε όλες τις εκπαιδευτικές ανάγκες που προκύπτουν, προαπαιτεί την





ικανότητα να αποβάλει τις εγωκεντρικές συμπεριφορές και να αφοσιωθεί ολοκληρωτικά στο παιδί, το μαθητή και τη μαθήτριά του.

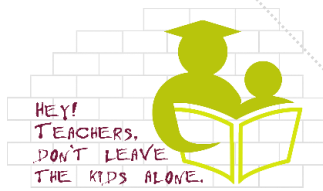
Ξεπερνώντας το ιατρικό μοντέλο σημαίνει να είναι κανείς ικανός να αντιληφθεί την αξία που κάθε εμπειρία της ενιαίας εκπαίδευσης/ένταξης έχει για την τάξη και με μια ευρύτερη έννοια για ολόκληρο το σχολείο. Σημαίνει ότι εργαζόμαστε για να μετατρέψουμε την εμπειρία και το βίωμα της ενιαίας τάξης σε ένα θετικό βίωμα για όλους παρά να στιγματιστεί ως μια προβληματική κατάσταση. Κι αυτό γιατί ακόμα παρατηρείται το φαινόμενο οι εκπαιδευτικοί να θεωρούν την ένταξη ενός ατόμου με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ως πρόβλημα και όχι ως μια ευκαιρία για βελτίωση των μαθησιακών και άλλων δεξιοτήτων.

Οι Λέξεις-Κλειδιά: ένα κοινό γλωσσάρι

Η ταύτισή μας με τον κοινό ορίζοντα της ενιαίας εκπαίδευσης δεν μπορεί να θεωρείται δεδομένη. Στην αρχή, οι εταίροι προχώρησαν στη διευκρίνιση και αποσαφήνιση των όρων που χρησιμοποιήθηκαν καθώς και στην ερμηνεία της σημασίας τους στο αντίστοιχο συγκείμενο. Αυτή η σύγκριση συνεχίστηκε καθ' όλη την επικοινωνιακή και απαιτητική δουλειά αμοιβαίας ανταλλαγής ιδεών που χαρακτήρισε την πορεία του προγράμματος και οδήγησε στην δημιουργία ενός κοινού λεξιλογίου. Οι λέξεις κλειδιά έγιναν εργαλεία για επιδίωξη του κοινού στόχου που είναι η συστηματική καθοδήγηση και στήριξη του έργου των εκπαιδευτικών.

Η εννοιολογική διασαφήνιση θεωρείται από τους εκπαιδευτικούς μια θεμελιώδης πλευρά για την αναγνώριση των καλών πρακτικών μέσα στα πλαίσια της ενιαίας εκπαίδευσης.

(από Αναφορά Έρευνας: IO 1, σ. 37).



Αναπηρία

Υπάρχουν διάφορα μοντέλα για την αναπηρία σύμφωνα με τη βιβλιογραφία (Biggeri, 2010).

Το Ιατρικό Μοντέλο

ερμηνεύει την αναπηρία ως μια απόκλιση από το φάσμα του κανονικού. Μέσα από αυτή την προοπτική, η αναπηρία είναι μια βιολογική κατάσταση αναπόσπαστη με το άτομο η οποία μειώνει την ποιότητα ζωής του και τη συμμετοχή του στην κοινωνία, σε σχέση με τη λειτουργικότητα ενός ατόμου που ακολουθεί την τυπική ανάπτυξη (Pfeiffer, 2001, Amudson, 2000). Η υιοθέτηση ενός τέτοιου μοντέλου οδηγεί τους εκπαιδευτικούς να επικεντρωθούν στη δυσκολία, στην αναπηρία, στις διαστάσεις του παιδιού που «δεν λειτουργούν» όπως θα έπρεπε.

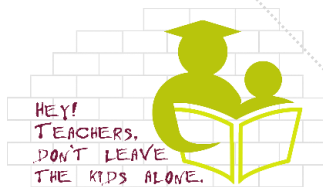
προτάθηκε από τα κινήματα ατόμων με αναπηρίες (Convention on the Rights of Persons with Disabilities, UN, 2006), εστιάζει στα εμπόδια που αντιμετωπίζουν στο κοινωνικό συγκείμενο τα άτομα με αναπηρία και τα οποία παρεμποδίζουν ένα άτομο με δυσκολίες να ξεδιπλώσει τις δυνατότητές του. Ο/η εκπαιδευτικός που υιοθετεί αυτό το μοντέλο πιστεύει ότι είναι ευθύνη του σχολείου να ανταποκριθεί κατάλληλα στα διαφορετικά χαρακτηριστικά των παιδιών και να αποτρέψει την μετατροπή των δυσκολιών σε αναπηρίες.

Το Κοινωνικό Μοντέλο

Το Βιοψυχοκοινωνικό Μοντέλο της Διεθνούς Ταξινόμησης της Λειτουργικότητας, Αναπηρίας, και Υγείας (ICF) (WHO, 2001)

βασίζεται στην υπόθεση ότι κάθε άτομο, μπορεί σε κάποιο στάδιο της ζωής του να αντιμετωπίσει προβλήματα υγείας ή δυσκολίες που επηρεάζουν τη λειτουργικότητά του. Η αναπηρία μέσα από αυτό το πρίσμα, είναι το αποτέλεσμα ενός συνδυασμού τουλάχιστον δύο παραγόντων, του περιβαλλοντικού και του προσωπικού παράγοντα. Ο περιβαλλοντικός παράγοντας συνίσταται στο φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον και στην επιρροή της ανθρώπινης συμπεριφοράς και ο προσωπικός παράγοντας σχετίζεται με την προσωπικότητα και τα χαρακτηριστικά του ατόμου. Ο/η εκπαιδευτικός που υιοθετεί αυτό το μοντέλο, θα επιχειρήσει να αναγνωρίσει τους παράγοντες εκείνους που στέκονται εμπόδιο στην ομαλή προσαρμογή του ατόμου και θα





εντοπίσει τους παράγοντες που υποβοηθούν τη μάθηση και την ευημερία του κάθε παιδιού. Η ομάδα εργασίας μοιράζεται το όραμα του Βίο-ψυχοκοινωνικού Μοντέλου του ICF.

Ειδική Εκπαιδευτική Ανάγκη

Με μια ευρύτερη και γενική έννοια, η λέξη Ανάγκη μπορεί να σημαίνει μια εσωτερική αίσθηση ανεπάρκειας η οποία ενεργοποιεί την αντίληψη, τη σκέψη και τη δράση για να μεταμορφώσει την υπάρχουσα κατάσταση την οποία το άτομο θεωρεί μη ικανοποιητική μέσα σε μια συγκεκριμένη σφαίρα λειτουργικότητας, φυσική, κοινωνική ή πολιτισμική.

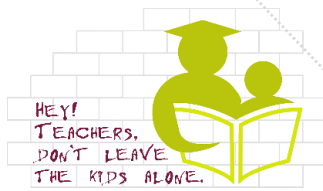
Η έννοια της Ειδικής Εκπαιδευτικής Ανάγκης δεν περιορίζεται μόνο σε αυτές που περιλαμβάνονται στις κατηγορίες της αναπηρίας έτσι ώστε να καλύπτει και τα παιδιά που αποτυγχάνουν για διάφορους άλλους λόγους στο σχολικό πλαίσιο και τα εμποδίζουν να βελτιωθούν (Unesco, 1997). Από το 1997 η Ουνέσκο επιχείρησε να ορίσει την Ειδική Εκπαιδευτική Ανάγκη ως μια έννοια πολύ πιο ευρεία σε σχέση με τις παραδοσιακές κατηγοριοποιήσεις της αναπηρίας.

Η ειδική εκπαιδευτική ανάγκη είναι οποιαδήποτε εξελικτική δυσκολία, στο εκπαιδευτικό και μαθησιακό περιβάλλον, η οποία προκαλεί προβληματική λειτουργικότητα ως αποτέλεσμα της διασύνδεσης των επτά διαστάσεων της υγείας, σύμφωνα με το μοντέλο της ICF και του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας. Η λειτουργικότητα είναι προβληματική όταν το παιδί βιώνει εμπόδια, αποκλεισμό, στιγματισμό και περιθωριοποίηση ανεξαρτήτως αιτιολογίας, και άρα χρειάζεται ειδική εξατομικευμένη εκπαιδευτική βοήθεια.

Παιδί με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες

Ένα παιδί με ένα φάσμα συμπτωμάτων τα οποία καθιστούν δύσκολη ή αδύνατη την λειτουργικότητά του όσον αφορά κινητικές, αισθητηριακές, γνωστικές, επικοινωνιακές, συναισθηματικές, κοινωνικές και/ή νοητικές δεξιότητες και, έχουν αρνητική επίδραση στην ποιότητα ζωής του καθιστώντας δύσκολη την προσαρμογή του στους κοινωνικούς ρόλους που απαιτεί η κοινωνία του σήμερα και/ή του μέλλοντος.





Στο μάκρο-επίπεδο τα παιδιά με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες (ΕΕΑ) θεωρούνται:

1

Παιδιά με αναπηρίες, οι οποίες επιβεβαιώνονται με ιατρικό πιστοποιητικό

2

Παιδιά με ειδικές αναπτυξιακές διαταραχές (ειδική γλωσσική διαταραχή η οποία απαιτεί διάγνωση), με ή χωρίς λεκτική δυσκολία, διαταραχή ελλειμματικής προσοχής με ή χωρίς υπερκινητικότητα, παιδιά με κοινωνικές (ADHD)

3

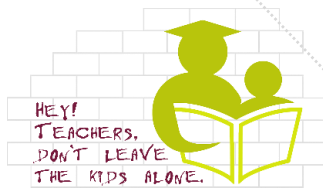
Παιδιά με κοινωνικά, πολιτισμικά και γλωσσικά μειονεκτήματα

Στην τρέχουσα υπό εξέλιξη δημόσια συζήτηση σε μια ευρωπαϊκή προοπτική, η έννοια της Ειδικής Εκπαιδευτικής Ανάγκης (ΕΕΑ), αλλάζει προς μια έννοια πιο ανοικτή, δυναμική και ακόμη προσωρινή, έτσι ώστε να συμπεριλάβει όλες τις προβληματικές καταστάσεις για το άτομο οι οποίες το παρεμποδίζουν στο να βρει ικανοποιητικές απαντήσεις στις ανάγκες του/της. Η έννοια των ΕΕΑ απομακρύνεται από μια αμιγώς ιατρική οπτική, αναζητεί και απαιτεί την ισότητα στην αναγνώριση από το σχολείο και τους θεσμούς κοινωνικής πρόνοιας, και τον εμπλουτισμό των διαφόρων λειτουργικών καταστάσεων με ειδικές εξατομικευμένες παρεμβάσεις.

Κοινωνικός αποκλεισμός

Ο κοινωνικός αποκλεισμός ορίζεται ως μια κατάσταση η οποία καθιστά δύσκολη ή αδύνατη για ένα άτομο ή ομάδα να ασκήσει νόμιμα τους κοινωνικούς της ρόλους, να χρησιμοποιεί τα δημόσια αγαθά και την κοινωνική υποδομή και να κερδίζει τα προς το ζην με αξιοπρέπεια. Αυτή η κατάσταση είναι αποτέλεσμα του κοινωνικού στιγματισμού συγκεκριμένων κατηγοριών ανθρώπων και της επιβολής συγκεκριμένης επικρατούσας οπτικής ως προς το τι θεωρείται κοινωνικά αποδεκτό στη ζωή τους.

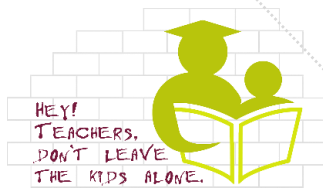




Κοινωνικά μειονεκτούντα παιδιά

Μπορούν να χαρακτηριστούν έτσι σε συνάρτηση με τα κοινωνικά χαρακτηριστικά των οικογενειών τους. Υπάρχει μια ισχυρή στατιστική συσχέτιση ανάμεσα στο χαμηλό κοινωνικοοικονομικό επίπεδο μιας κοινωνικής ομάδας και των κοινωνικών δυσχερειών των παιδιών που ανήκουν σε μια τέτοια ομάδα, συμπεριλαμβανομένης και της σχολικής αποτυχίας. Οι Ρομα στη Λιθουανία και στην Σλοβενία είναι ένα τέτοιο παράδειγμα.





Προς ένα ενιαίο σχολείο

Η ενιαία εκπαίδευση προαπαιτεί πάνω απ' όλα ένα κοινό όραμα για το είδος του σχολείου που θέλουμε να οικοδομήσουμε με αίσθημα κοινωνικής ευθύνης. Υπό αυτή την έννοια, είναι ουσιώδες ότι κάθε εκπαιδευτικός θα κατέχει δεξιότητες ανάλυσης του συστήματος στο οποίο ανήκει, αναγνώρισης των δικών του/της πεποιθήσεων και στάσεων, αναγνώρισης των ικανοτήτων του να ελέγχει και να αξιολογεί την εξέλιξη της διαδικασίας ενσωμάτωσης/συμπερίληψης και της ικανότητας και θέλησης να συμβάλλει στην επίτευξη του στόχου, κάνοντας τις απαραίτητες αναπροσαρμογές και αλλαγές όπου απαιτείται.

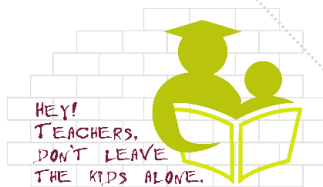
Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να αντικρύσουν κριτικά τις δικές τους πεποιθήσεις, για παράδειγμα την επίδραση της σοβαρότητας μιας αναπηρίας στην ικανότητα του παιδιού για ενσωμάτωση, την αποτελεσματικότητα των εκπαιδευτικών και παιδαγωγικών παρεμβάσεων για να παράγουν ένα γνωστικά τροποποιημένο αποτέλεσμα (Vygotsky, 1924; Feurstein, Rand, Rynders, 1988), την ευκαιρία που παρουσιάζεται από την παρουσία του παιδιού με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ως προς την ανανέωση και αναπροσαρμογή των εκπαιδευτικών μεθόδων και την προώθηση της πολιτισμικής, επιστημονικής και κοινωνικής ενίσχυσης προς το συμφέρον όλων, αφού αυτές οι πεποιθήσεις επηρεάζουν καθοριστικά τη δική τους εκπαιδευτική δραστηριότητα (Sandri, 2014a).

Το τρέχον πρόγραμμα έχει γίνει η αφετηρία μιας διαδικασίας αμοιβαίας γνώσης και διάδοσης καλών πρακτικών ανάμεσα στις διάφορες χώρες που συμμετέχουν, έχοντας μια ισχυρή καινοτόμα προοπτική. Η καινοτόμος χρήση των εκπαιδευτικών εργαλείων τα οποία συμβάλλουν στην πρόληψη

του αποκλεισμού και της σχολικής αποτυχίας από τα πιο ευάλωτα παιδιά για διάφορους λόγους (κοινωνικοοικονομικές δυσκολίες, ή γνωστικές, κινητικές, αισθητηριακές ή συναισθηματικές δυσκολίες) στοχεύει στη δημιουργία ενός ενιαίου σχολείου στο οποίο όλα τα παιδιά θα αισθάνονται ότι ανήκουν σε αυτό, ότι οι δυνατότητές τους εκτιμώνται και μπορούν να συνεισφέρουν για το κοινό καλό. Η ανάγκη για επιμόρφωση των εκπαιδευτικών έτσι ώστε να είναι καταρτισμένοι επαρκώς για να εργαστούν με παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες φαίνεται και μέσα από την ανάλυση των δεδομένων της ερευνητικής φάσης του

προγράμματος που διενεργήθηκε αρχικά σε όλες τις χώρες εταίρους.

Μόνο το 43% των εκπαιδευτικών, απάντησε ότι αισθάνεται επαρκώς προετοιμασμένο και καταρτισμένο για να διδάσκει παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. (από Αναφορά Έρευνας IO 1, σ. 44).



Σύμφωνα με τη διεθνή εμπειρία, έχει διαφανεί ότι οι μέθοδοι, οι εκπαιδευτικές στρατηγικές που χρησιμοποιούνται στη τάξη από ικανούς εκπαιδευτικούς τάξης μπορούν να είναι χρήσιμες για την πλειονότητα των παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και αντιστρόφως, πολλές στρατηγικές που προορίζονται για παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες μπορούν να είναι εξαιρετικά χρήσιμες για όλα τα παιδιά της τάξης.

(Florian, 2009, 2012; Jordan, Schwartz, McGhie-Richmond, 2009)

Επίσης, για το λόγο αυτό είναι σημαντικό η επιμόρφωση να ενισχύει και να προσθέτει στις ήδη υπάρχουσες διδακτικές γνώσεις, δεξιότητες και εμπειρία των εκπαιδευτικών έτσι ώστε οι εκπαιδευτικοί να μην αισθάνονται ότι δεν είναι ικανοί να ανταποκριθούν στις ποικίλες μαθησιακές ανάγκες των παιδιών ή να μην αναζητούν πολύ εξειδικευμένες παρεμβάσεις οι οποίες συμβάλλουν στον στιγματισμό της διαφορετικότητας αντί στην προώθηση της «ενότητας μέσα από την διαφορετικότητα», όπως αναφέρει ο Morin (2001).

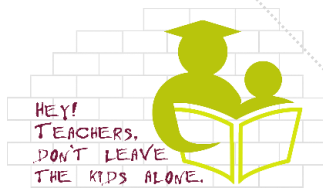
Διαχρονικά, οι ατομικές διαφορές ανάμεσα στα παιδιά έχουν διασυνδεθεί με αναπηρίες ή ειδικές μαθησιακές δυσκολίες και η ειδική εκπαίδευση που παρέχεται είναι επαρκής για τη στήριξη των παιδιών αυτών.

Από τη δική μας σκοπιά, πρέπει να μετατοπίσουμε την έμφαση από την προσπάθεια για «αποκατάσταση» των γνωστικών λειτουργιών των παιδιών στην ανάλυση των στρατηγικών που απαιτούνται και οι οποίες ενισχύουν και εγγυώνται τη μεγιστοποίηση της μάθησής τους.

Η αλλαγή προοπτικής περιλαμβάνει την αποδοχή των διαφορετικών αναγκών των παιδιών ως μια απολύτως φυσιολογική και «κανονική» πτυχή της ανθρώπινης φύσης και λειτουργίας και την καλύτερη κατανόηση των απαντήσεων που δίνει το κάθε παιδί στις προτεινόμενες δραστηριότητες (Sandri, 2014a).

Κεντρικός άξονας η παιδαγωγική σχέση που δημιουργεί ο/η εκπαιδευτικός με κάθε παιδί στην τάξη του και η προσοχή που του δίνει έτσι ώστε να οδηγηθεί στη σχολική και εκπαιδευτική επιτυχία αποτελεί κεντρικό σημείο αναφοράς. Πρώτα απ' όλα, είναι ουσιώδες να αναγνωρίσει ο/η εκπαιδευτικός το παιδί ως άτομο, ως απλά ένα παιδί και όχι ως ένα «φορέα αναπηρίας» ή ως ένα «φορέα ειδικών αναγκών» που εμπίπτει σε κάποια κλινική κατηγορία. Είναι πολύ σημαντικό να τονίζονται τα δυνατά του στοιχεία, δηλαδή τα «μπορώ να τα

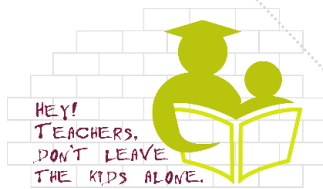




καταφέρω μόνος/η μου» ή «μπορώ να τα καταφέρω, εάν με στηρίξετε», έτσι ώστε να γίνει κατανοητή η φύση των δυσκολιών, η οποία δεν αφορά μόνο τα προσωπικά χαρακτηριστικά ή οργανικές δυσκολίες του ατόμου, αλλά είναι απόρροια των αλληλεπιδράσεων μέσα στο κοινωνικό πλαίσιο στο οποίο ανήκει (οικογένεια και σχολείο).

Η γνώση του τρόπου διαχείρισης και καθοδήγησης της τάξης, για να γίνει μια ενιαία και υποστηρικτική κοινότητα μάθησης για όλους, προαπαιτεί την κατάκτηση από πλευράς του/της εκπαιδευτικού πολλαπλών δεξιοτήτων, συμπεριλαμβανομένων και της φροντίδας (με την παιδαγωγική έννοια του όρου) των σχέσεων που αναπτύσσονται ανάμεσα στα παιδιά και τον/την εκπαιδευτικό αλλά και ανάμεσα στα παιδιά. Αφορά επίσης την ενεργοποίηση της αυτονομίας του κάθε παιδιού έτσι ώστε γίνεται ολοένα και πιο υπεύθυνο και ενεργό στη μάθησή του, ικανό να αναστοχάζεται και να αυτό-αξιολογεί κριτικά τη δική του γνωστική και συναισθηματική διαδικασία μάθησης σε σχέση με τον εαυτό του αλλά και με τους άλλους.





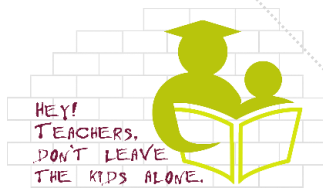
Η εξατομικευμένη και η διαφοροποιημένη διδασκαλία είναι θεμελιώδης για την προώθηση της ενιαίας εκπαίδευσης και απαιτεί από τον εκπαιδευτικό να έχει την ικανότητα για οργανωτική ευελιξία για να διαφοροποιεί τη διδασκαλία του, να προσαρμόζει το υλικό του και την αξιολόγησή του.

Ο/η εκπαιδευτικός πρέπει να κατευθύνεται από μια διαρκή εσωτερική ανάγκη και όραμα για ισοτιμία/δικαιοσύνη και από μια ματιά που βλέπει πέρα από την αναπηρία του παιδιού, που πάει πέρα από τις εξειδικευμένες τεχνικές που αντιμετωπίζονται πολλές φορές ως αυτοσκοπός αντί ως απλά ένα μέσο για την επίτευξή του, και να μπορεί να δει μέσα στα μάτια του παιδιού με αναπηρίες τον αυριανό ενήλικα και τον μελλοντικό πολίτη.

Ο επαγγελματισμός των εκπαιδευτικών της ενιαίας εκπαίδευσης επιβάλλει την πρόθεση και θέληση για εμπλοκή σε έρευνα δράσης, για συνεργασία και ανάληψη συλλογικών δράσεων με άλλους εκπαιδευτικούς, για συνεργασία με την οικογένεια και άλλους επαγγελματίες στον τομέα της υγείας και την ακατάπαυστη αυτό-αξιολόγηση των δικών τους προσεγγίσεων, μεθοδολογιών, δεξιοτήτων και διδακτικών τεχνικών.

Αυτό το μονοπάτι είναι δύσκολο, προϋποθέτει δουλειά και δε συνάδει με τη σχολαστική πραγματικότητα. Η κουλτούρα του σχολείου η οποία περιλαμβάνει μεταξύ άλλων την οργανωτική δομή και την ίδια ορολογία που αναφέρεται στη διαφορετικότητα, ασκεί μεγάλη επίδραση στις πεποιθήσεις των εκπαιδευτικών και των δράσεων τους, κυρίως στην αρχή της καριέρας τους (Stanovich, Jordan 2002). Γι' αυτό το λόγο, η ομάδα των εκπαιδευτικών, που έλαβε μέρος στο εκπαιδευτικό επιμορφωτικό πρόγραμμα που διοργανώθηκε από το Πανεπιστήμιο της Μπολόνια, αποφάσισε να χρησιμοποιήσει ένα εργαλείο αυτό-αξιολόγησης της ποιότητας του ενιαίου σχολείου και της ενιαίας τάξης για να προωθήσει ενιαίες δομικές διαδικασίες οι οποίες είναι μετρήσιμες με βάση συγκεκριμένους δείκτες οι οποίοι χρησιμοποιούνται διεθνώς.

Αυτό είναι ένα εργαλείο, το οποίο παρουσιάζεται στο Παράρτημα του εγχειριδίου, και το οποίο σχεδιάστηκε μέσα στο πλαίσιο του τριετούς ερευνητικού προγράμματος ERASMUS+, KA2 Strategic Partnership for Schools, με τίτλο «Evidence Based Education: European Strategic Model for School Inclusion (EBE-EUSMOSI)» Ref. No 2014-1-EN02-KA201-003578. Στο πρόγραμμα συμμετέχουν το Πανεπιστήμιο της Περούτζια στην Ιταλία (Συντονιστής) και το Πανεπιστήμιο Ούντινε στην Ιταλία, μαζί με το Ανοικτό Πανεπιστήμιο της Ολλανδίας, το Αυτόνομο Πανεπιστήμιο της Μπαρτσελόνα, το Πανεπιστήμιο του Ζάγκρεπ και το Πανεπιστήμιο της Λουμπλιάνα. Θεωρείται ως ένα καινοτόμο εργαλείο το οποίο σχετίζεται με όλα όσα προτείνονται.



Αξίες και δεξιότητες του εκπαιδευτικού στην ενιαία εκπαίδευση

Το «Προφίλ των εκπαιδευτών στην ενιαία εκπαίδευση», το οποίο αναπτύχθηκε από το Ευρωπαϊκό Γραφείο για την Ανάπτυξη της Εκπαίδευσης για τα Ανάπηρα Παιδιά το 2012, πρέπει να διατηρηθεί ως σημείο αναφοράς για την κατάρτιση κάθε εκπαιδευτικού. Προσδιορίζει τέσσερις βασικές αξίες του εκπαιδευτικού με βάση την παρατήρηση της εργασίας στην τάξη, ενίσχυση της διαφορετικότητας των παιδιών, υποστήριξη παιδιών, συνεργασία, επαγγελματική ανάπτυξη και επιμόρφωση. Αναλύουμε κάθε αξία σχολιάζοντας την συνθετικά.

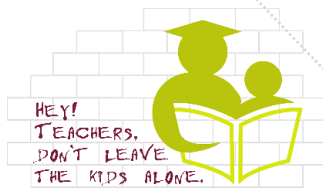
1. Η αξία της διαφορετικότητας των παιδιών – η διαφορά πρέπει να θεωρηθεί ένα μέσο κι ένας πλούτος.

Η εκπαίδευση πρέπει να στοχεύει να κατανοούμε τον κόσμο και να «εξασφαλίζει ότι η ιδέα της ενότητας του ανθρώπινου είδους δεν αναιρεί την ιδέα της διαφορετικότητας και ότι η ιδέα της διαφορετικότητας δεν αναιρεί την ιδέα της ενότητας. [...] Κατανόηση των ανθρώπων σημαίνει κατανόηση της ενότητας στην ποικιλομορφία και της διαφορετικότητας τους στην ενότητα». Με αυτά τα λόγια ο Edgar Morin (2001, p. 56) μας προειδοποιεί για τη σημασία της συνάντησης με «τον άλλο» και επιβεβαιώνει την ανάγκη για προώθηση της ενιαίας κουλτούρας.

«Πρόκειται για την αναγνώριση «του άλλου» στην καθημερινή ζωή ως έχουν αξιοπρέπεια, ότι δεν μπορεί να ζήσει σαν άτομο, αν όχι στις σχέσεις του με τους άλλους. Είναι με αυτή την έννοια που η ιδέα της ενσωμάτωσης, το νόημα και ο σκοπός της αναδεικνύονται. Να θεωρήσουμε ότι το μέλλον είναι ο χρόνος που η άπειρη πολυπλοκότητα του ανθρώπου σε όλους τους τομείς της κοινωνίας συνεχίζεται και να αποδεχτούμε ότι δεν μπορεί να μετρηθεί ή να διαχωριστεί σε κατηγορίες. Είναι η πρώτη προϋπόθεση έτσι ώστε να μπορούμε σε μια εποχή της αναγνώρισης της επικοινωνιακής αξίας της διαφωνίας, της εκπαίδευσης προσηλωμένη στη διαφορετικότητα και στις σχέσεις, της πραγματικής εκτίμησης των επιθυμιών, αναγκών και αδυναμιών που μας ενώνουν και μας διαφοροποιούν, της μετάβασης από την αντιμετώπιση του ατόμου με αναπηρία από αντικείμενο σε υποκείμενο, της άρνησης να αποξενώσει ένα άτομο λόγω της διαφορετικότητάς του και του αγώνα για καταπολέμηση όλων των μορφών περιφρόνησης».

(Gardou, 2006, p. 50).

Η παραδοχή ότι το κοινωνικό και πολιτισμικό περιβάλλον το οποίο χαρακτηρίζεται όλο και περισσότερο από ποικίλα φαινόμενα όπως η μετανάστευση, οι πολλαπλές μορφές οικογένειας, οι διαφορές φύλου και ατομικών χαρακτηριστικών, οι ευάλωτες ομάδες πληθυσμού, τα κοινωνικό-πολιτισμικά και γλωσσικά μειονεκτήματα, απαιτεί πρώτα και πάνω από όλα συνειδητή επιλογή αξιών αμοιβαιότητας και αλληλεγγύης. Περιλαμβάνει επίσης προσκόλληση σε ένα μοντέλο το οποίο θεωρεί



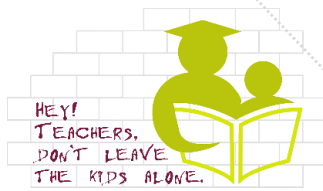
τη δυνατότητα της εκπαίδευσης, της μάθησης, της γνωστικής αλλαγής, ανεξάρτητα από την παρουσία της αναπηρίας, των μαθησιακών δυσκολιών ή πιθανόν συνθηκών δυσφορίας και μειονεκτήματος και απαιτεί το σχολείο να ανταποκριθεί στις ανάγκες μάθησης, ανάπτυξης και των χαρακτηριστικών του κάθε ατόμου έτσι ώστε το κάθε παιδί να κατακτήσει πλήρως τις δεξιότητες που θεωρούνται απαραίτητες για να συμμετέχει ουσιαστικά στην κοινωνική ζωή. Βασική είναι η επαγγελματική συνεισφορά των εκπαιδευτικών στην οικοδόμηση ενός σχολείου, μιας τάξης στην οποία επικρατεί ο σεβασμός για όλους ανεξαρτήτως φυσικών, ψυχολογικών, πολιτισμικών, φύλου, ...χαρακτηριστικών.

2. Υποστήριξη των παιδιών - καλλιέργεια υψηλών προσδοκιών για ακαδημαϊκή επιτυχία των παιδιών, υιοθέτηση αποτελεσματικών διδακτικών προσεγγίσεων για την προώθηση της πειθαρχίας, αλλά και της κοινωνικής και συναισθηματικής μάθησης, σε μια ετερογενή

Ο χαρακτηρισμός (ετικέτα) της διάγνωσης είναι πιθανόν να είναι πιο επιβλαβής από χρήσιμη στον εκπαιδευτικό τομέα για πολλούς λόγους, μεταξύ των οποίων το γεγονός που οδηγεί στην εστίαση στην αναπηρία ή στις διαταραχές του παιδιού, σε βάρος της ανάλυσης άλλων, συχνά πιο σημαντικών παραγόντων όπως οι επιρροές των συμφραζομένων. Η εστίαση στην κλινική διάγνωση μπορεί επίσης να οδηγήσει σε χαμηλότερες προσδοκίες σχετικά με το μέλλον του παιδιού. Είναι δύσκολο στην πραγματικότητα για ένα παιδί ειδικά με διανοητικές ελλείψεις να νιώθει ότι «υποστηρίζεται» όταν ο/η εκπαιδευτικός πιστεύει, περισσότερο ή λιγότερο κατηγορηματικά ότι η σχολική και εκπαιδευτική επιτυχία εξαρτάται αποκλειστικά από τα εγγενή γνωστικά χαρακτηριστικά του παιδιού ή ότι η προσοχή που του δίνεται για τη μάθησή του στην τάξη είναι χάσιμο χρόνου, κίνδυνος κατακερματισμού της μάθησης για τα άλλα παιδιά στην τάξη ή ότι απαιτείται απλοποιημένος ή διαφοροποιημένος προγραμματισμός από προηγούμενος.

Η υποστήριξη των παιδιών στη μαθησιακή διαδικασία περιλαμβάνει πέραν των δυσκολιών τους, τον εντοπισμό των δυνατοτήτων τους προσβλέποντας στη μελλοντική ενήλικη ζωή τους. Σημαίνει την έμφαση στο συναισθηματικό και παρωθητικό τομέα, στο κλίμα της τάξης, την επίγνωση της επίδρασης των αλληλεπιδράσεων και «της ματιάς» των γονιών', εκπαιδευτικών' και

Εάν η αντίληψη των άλλων για έναν άτομο παραπέμπει συνεχώς στην εικόνα κάποιου που «δεν είναι ικανός» τότε αυτή η κρίση είναι πιθανός να μετατραπεί σε αυτοεκπληρούμενη προφητεία. Κάθε παιδί, ακόμα κι όταν είναι σε κατάσταση αναπηρίας, είναι κυρίαρχο της πνευματικής, πολιτικής,



συνομήλικων παιδιών' στη διαδικασία της αναγνώρισης.

ηθικής του ανάπτυξης και επειδή αναπτύσσεται θετικά, έχει ανάγκη να ζήσει σε ένα περιβάλλον το οποίο προάγει την αυτοεκτίμησή του και το αίσθημα της αποτελεσματικότητάς του.

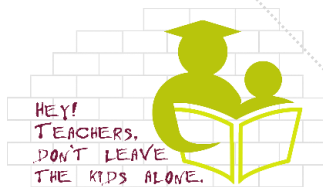
Για αυτόν το λόγο, το εκπαιδευτικό έργο πρέπει να παρέχει μια προσεκτική αξιολόγηση του κάθε παιδιού χωρίς να αποκλείει τα άριστα επίπεδα επιτυχίας και φροντίζει για τους άλλους περιβαλλοντικούς παράγοντες. Ιδιαίτερα, είναι σημαντική «η διοίκηση της τάξης» προωθώντας την ενσωμάτωση και το σεβασμό των διαφορών μέσα από μεταγνωστικές και περιεκτικές διδακτικές προτάσεις οι οποίες προσκαλούν τα παιδιά να αναστοχαστούν τη μαθησιακή διαδικασία, τις συμπεριφορές και τις διάφορες μορφές συνεργασίας που πραγματοποιήθηκαν.

3. Η εργασία με τους άλλους - η συνεργασία με τους γονείς και τις οικογένειες, η συνεργασία με τους συναδέλφους και άλλους επαγγελματίες του τομέα της εκπαίδευσης και ένα δίκτυο εργασίας είναι απαραίτητα συστατικά για την επίτευξη της ενιαίας εκπαίδευσης.

Οι πρωταγωνιστές της εκπαιδευτικής διαδικασίας, πέραν των εκπαιδευτικών και των άλλων επαγγελματιών της εκπαίδευσης γενικότερα, είναι τα παιδιά και οι οικογένειες και είναι συνεπώς αναγκαία η εμπλοκή τους κυρίως στην περίπτωση του εντοπισμού «ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών».

Η φροντίδα για την ανάπτυξη και την ευημερία του κάθε παιδιού πρέπει πάντα να περιλαμβάνει διάλογο με το παιδί και την οικογένειά του έτσι ώστε να γίνονται κατανοητές οι υποκειμενικές αντιλήψεις των καταστάσεων που βιώνουν και σε περίπτωση δυσκολιών να προβληματίζονται μαζί για τις πιθανές στρατηγικές υπερπήδησής τους.

Αυτή η «συμμαχία» δεν είναι πάντα εύκολα εφαρμόσιμη για πολλούς λόγους, αλλά η πραγματοποίησή της, υπό το φως των κατευθυντήριων γραμμών του ICF, απαιτεί σε κάθε περίπτωση οι εκπαιδευτικοί να έχουν επίγνωση της ανάγκης να ξεπεραστούν την ερμηνεία των δυσκολιών που αναφέρονται αποκλειστικά στις γνωστικές, συναισθηματικές ή παρωθητικές πτυχές του παιδιού ή τις επιδράσεις του οικογενειακού περιβάλλοντος, να αναλύσουν τους παράγοντες του σχολικού περιβάλλοντος οι οποίοι διευκολύνουν ή εμποδίζουν τις συνθήκες ανάπτυξης του παιδιού, λαμβάνοντας υπόψη τις μεθόδους διδασκαλίας, τις σχέσεις με το παιδί, τις αμοιβαίες προσδοκίες, περισσότερο ή λιγότερο γνωστές ή σαφείς, το κλίμα της τάξης, κ.α.



Η αποτελεσματική ενιαία εκπαίδευση επιτυγχάνει επίσης τους σκοπούς της όταν οι εκπαιδευτικοί ιδιαίτερα οι εκπαιδευτικοί τάξης και ο εκπαιδευτικός που ειδικεύεται στις δραστηριότητες στήριξης να έχουν κοινούς στόχους/επιδιώξεις και τρόπους παρέμβασης που πρέπει να εφαρμοστούν. Μόνο μέσω αυτής της διαμορφούμενης συνυπευθυνότητας είναι πιθανόν να γίνουν «ξεχωριστές» οι καθημερινές δραστηριότητες, δίνοντας προσοχή και φροντίδα στις εκπαιδευτικές ανάγκες του κάθε παιδιού, με ή χωρίς δυσκολία, και να οικοδομηθεί μια ενιαία κοινότητα μάθησης.

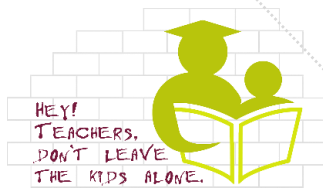
Πιο συγκεκριμένα, χάρη σε αυτή τη συνεργασία, είναι πιθανό να διαμορφωθεί ένα ενιαίο εκπαιδευτικό και διδακτικό πρόγραμμα για όλα τα παιδιά της τάξης, με ή χωρίς ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, και με άμεση εμπλοκή κάθε παιδιού στην επίτευξη των δεξιοτήτων που πρέπει να αποκτηθούν, προβληματίζοντας το για την αποτελεσματικότητα στη μελέτη συγκεκριμένου θέματος, για την απόδοση του, τις δυσκολίες που συνάντησε και τα αίτιά τους, το δικό του στυλ μάθησης, κ.α. Η εξατομίκευση της διδασκαλίας θα πρέπει στην πραγματικότητα να αποτελεί τη βάση του διδακτικού έργου για όλα τα παιδιά και όχι μόνο για αυτά που παρουσιάζουν ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

4. Η επαγγελματική ανάπτυξη και η συνεχής επιμόρφωση: η διδασκαλία είναι στην πραγματικότητα μια μαθησιακή δραστηριότητα και οι εκπαιδευτικοί είναι υπεύθυνοι για τη δική τους δια βίου μάθηση.

Ο/η εκπαιδευτικός της ενιαίας εκπαίδευσης καλείται συνεχώς να αναστοχάζεται το ρόλο και το έργο του/της, με σκοπό τη δια βίου μάθηση.

Αυτές οι αξίες εκφράζονται στους τρόπους χρήσης των εργαλείων που παρουσιάζονται σε αυτόν τον Οδηγό, στο Μέρος 2^ο. Η χρήση τους απαιτεί από τους εκπαιδευτικούς να αποκτήσουν τις παρακάτω δεξιότητες:





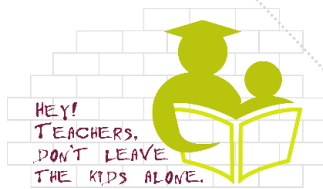
Δεξιότητες Επικοινωνίας-Σχέσεων

- Να γνωρίζει για το πώς να είναι ενσυναίσθητο άτομο
- Να είναι σε θέση να υλοποιεί μια ενσυναίσθητη και άτυπη επικοινωνία
- Να γνωρίζει πώς να δημιουργεί ένα ευχάριστο και εγκάρδιο περιβάλλον εμπνέοντας εμπιστοσύνη και όχι απόσταση
- Να γνωρίζει πώς να δημιουργεί κλίμα εμπιστοσύνης και επικοινωνίας το οποίο να προάγει τη μάθηση
- Να γνωρίζει πώς να εκτελεί ενεργητική ακρόαση / πώς να είναι ενεργός ακροατής
- Να γνωρίζει πώς να αποκεντρώνει την άποψη του άλλου
- Να γνωρίζει πώς να καλλιεργεί κοινωνικές δεξιότητες όπως ο σεβασμός της άποψης του άλλου, η πειθώ, η επεξήγηση μιας άποψης,
- Να γνωρίζει πώς να ανοίγεται σε νέες απόψεις
- Να γνωρίζει πώς να παρακινεί, εμπλέκει, ενθαρρύνει
- Να είναι σε θέση να στηρίζει τα παιδιά και να δίνει θετική ανατροφοδότηση
- Να γνωρίζει πώς να προάγει το σεβασμό των κανόνων
- Να γνωρίζει πώς να διαχειρίζεται και ξεπερνά συγκρούσεις
- Να είναι σε θέση να διακρίνει τις σχέσεις για τη δημιουργία των ομάδων έτσι ώστε να ενισχύεται η μάθηση
- Να είναι σε θέση να συνεργάζεται και να εργάζεται σε ομάδες
- Να είναι σε θέση να μοιράζεται πληροφορίες και δεξιότητες με το διδακτικό προσωπικό

Κομβικές μεθοδολογικές και διδακτικές δεξιότητες

- Να είναι σε θέση να παρουσιάζει σαφής και ολοκληρωμένες παρατηρήσεις
- Να γνωρίζει πώς να παρατηρεί λεκτικές και μη λεκτικές επικοινωνιακές αλληλεπιδράσεις
- Να γνωρίζει πώς να παρατηρεί συμπεριφορές παιδιών για να ενισχύει τη μάθηση
- Να γνωρίζει πώς να παρατηρεί και καταγράφει συμπεριφορές
- Να γνωρίζει πώς να ενεργοποιεί την αυτό-αξιολόγηση συμπεριφορών
- Να γνωρίζει πώς να προωθεί την ικανότητα του παιδιού για αυτό-αξιολόγηση της μάθησης
- Να γνωρίζει πώς να ηγείται ομάδων
- Να γνωρίζει πώς να ερμηνεύει τη δυναμική μιας ομάδας, τις σχέσεις σε μια ομάδα
- Να είναι σε θέση να προγραμματίζει και να αξιολογεί επιμορφωτικές δράσεις ενιαίας εκπαίδευσης
- Να είναι σε θέση να σχεδιάζει ικανότητες με βάση τη Διεθνή Ταξινόμηση της Λειτουργίας, Αναπηρίας και Υγείας (WHO, 2000)
- Να θέτει σαφής και μετρήσιμους στόχους ενιαίας εκπαίδευσης
- Να διευκολύνει τη μάθηση για όλα τα παιδιά
- Να γνωρίζει πώς να ενεργοποιεί τη σιωπηρή γνώση
- Να γνωρίζει πώς να μεταφέρει την εξειδικευμένη γνώση
- Να γνωρίζει πώς να ελέγχει τη συμμόρφωση με το σχολικό εκπαιδευτικό συμβόλαιο



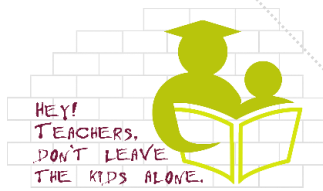


- Να γνωρίζει πώς να συντονίζει δραστηριότητες στην τάξη με μεγάλες ομάδες, μικρές ομάδες και ατομική εργασία
- Να είναι σε θέση να αυξήσει το επίπεδο της υπευθυνότητας των παιδιών
- Να είναι σε θέση να διαδραματίζει καθοδηγητικό ρόλο στην ενιαία εκπαίδευση
- Να γνωρίζει Τεχνολογίες της Πληροφορίας για την ενιαία εκπαίδευση
- Να είναι σε θέση να αναστοχάζεται τις δραστηριότητες για όλους που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του χρόνου

Δεξιότητες Οργάνωσης

- Να γνωρίζει πώς να προετοιμάζει το χώρο και να οργανώνει το χρόνο για δραστηριότητες συμπερίληψης στην τάξη
- Να γνωρίζει πώς να σχεδιάζει δραστηριότητες με ένα ενιαίο τρόπο μέσα στον προγραμματισμό της τάξης
- Να γνωρίζει πώς να συντονίζει δραστηριότητες στην τάξη με ένα ενιαίο τρόπο μέσα στον ετήσιο σχολικό προγραμματισμό
- Να γνωρίζει πώς να οργανώνει επιμορφωτικές δράσεις ενιαίας εκπαίδευσης
- Να γνωρίζει πώς να αναθέτει ρόλους και υπευθυνότητες, πώς να τις εναλλάσσει σε όλους με τη σειρά
- Να μπορεί να αυξάνει το επίπεδο της υπευθυνότητας των μαθητών και μαθητριών
- Να γνωρίζει πώς να οργανώνει τους φορείς της περιοχής (επικοινωνία με οργανισμούς που χειρίζονται κοινωνικά προβλήματα, με βιβλιοθήκες,...) για να προάγει την ενιαία κουλτούρα
- Να γνωρίζει πώς να σχεδιάζει συναντήσεις
- Να γνωρίζει πώς να βρίσκει αποτελεσματικές μορφές επικοινωνίας και να κάνει δημόσιες συναντήσεις
- Να γνωρίζει πώς να οργανώνει μια Τράπεζα Υλικού όπου θα συγκεντρώσει όλα τα έγγραφα για τις καλές πρακτικές ενιαίας εκπαίδευσης





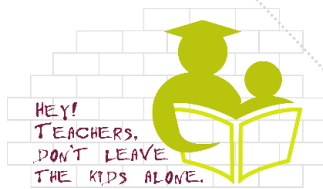
ΜΕΡΟΣ 2^ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ



Erasmus+

Project N° 2016-1-IT02-KA201-024342

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα δημοσίευση [ανακοίνωση] αντικατοπτρίζει μόνο τις απόψεις του δημιουργού και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.



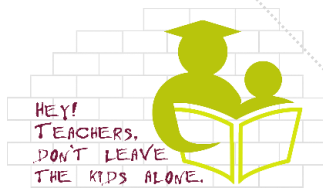
Τα εργαλεία για την ενιαία εκπαίδευση

Τα εργαλεία που αναπτύχθηκαν από την ομάδα έρευνας/επιμόρφωσης για την προώθηση της ενιαίας εκπαίδευσης για ορισμένες περιοχές αποτελούν καινοτομία ενώ για κάποιες άλλες αποτελούν παγιωμένες πρακτικές. Κι αυτό γιατί οι χώρες που συμμετέχουν στο έργο έχουν διαφορετικές ιστορίες και εμπειρίες σε σχέση με την ενιαία εκπαίδευση. Συνεπώς, η έννοια της καινοτομίας είναι σχετική.

Τα εργαλεία που παρουσιάζονται σε αυτόν τον οδηγό είναι το αποτέλεσμα της συνεργασίας μεταξύ των ακαδημαϊκών και των εκπαιδευτικών (δύο από κάθε χώρα) που έλαβαν μέρος στην επιμορφωτική δράση του έργου, στη βάση τόσο των ήδη υπάρχουσών γνώσεων και εμπειριών, μιας και η σύνδεση με τις ρίζες προσφέρει περισσότερη ασφάλεια για να προχωρήσει κανείς, όσο και των θεωρητικά εφικτών στοιχείων που μπορούν να εφαρμοστούν στις διαφορετικές πραγματικότητες. Τα καινοτόμα δεδομένα πρέπει να ενσωματωθούν στην πραγματικότητα μιας χώρας και είναι καλό να προχωρούν παράλληλα με την ήδη υπάρχουσα εμπειρία του εκπαιδευτικού.

Ένα γνωστό εργαλείο μπορεί να χρησιμοποιηθεί με διαφορετικούς στόχους και μεθόδους και αυτό μπορεί να έχει ένα υψηλότερο ή μικρότερο καινοτόμο αποτέλεσμα. Για να υλοποιηθούν οι διαδικασίες ενσωμάτωσης, σύμφωνα με τη βιβλιογραφία (Florian, 2009), δεν υπάρχει μόνο ή κυρίως ανάγκη για εξειδικευμένα εργαλεία αλλά πρώτα και πάντα από όλα χρειάζεται οι εκπαιδευτικοί να έχουν επαγγελματισμό, προσοχή, φροντίδα, επιδίωξη να «μην αφήνουν τα παιδιά μόνα τους» και προθυμία να συμπεριλάβουν όλα τα παιδιά. Στην πραγματικότητα, δεν είναι μόνο το όργανο, αλλά κυρίως οι τρόποι με τους οποίους χρησιμοποιείται έτσι ώστε να έχει νόημα για την ενιαία εκπαίδευση.

Συνεργαστήκαμε για να κατανοήσουμε ποια εργαλεία μπορούσαν να μοιραστούν και να γίνουν πραγματικά λειτουργικά. Κάποια από τα εργαλεία εφαρμόζονται ήδη σε ορισμένα σχολεία, στην Ιταλία όπου για πάνω από 40 χρόνια εγγυάται την ένταξη για όλους, αλλά δε χρησιμοποιούνται συνειδητά και πλήρως για ένταξη ή χρησιμοποιούνται σε λίγα σχολεία ως μια σαφής εσωτερική μεθοδολογία. Από την άλλη, άλλα εργαλεία είτε δεν είναι γνωστά είτε είναι ελάχιστα διαδεδομένα στις χώρες εταίρους στο έργο.



Το όλο έργο μας είναι καινοτόμο, όπως προβλέπεται από το ICF, γιατί φροντίζει για το πλαίσιο στο οποίο ζουν οι άνθρωποι. Εμπλέκει εκπαιδευτικούς, παιδιά και ιδιαίτερα οικογένειες γιατί πιστεύει ότι η αλληλεπίδραση μπορεί να εμποδίσει ή να διευκολύνει τη διαδικασία ανάπτυξης των δυνατοτήτων κάθε ατόμου. Συγκεκριμένα, έχει δοθεί έμφαση στην ανάγκη για ολοκληρωμένη, συστηματική και συνεχή κατάρτιση των εκπαιδευτικών που τους επιτρέπει να φροντίζουν ολόκληρο το πλαίσιο της ζωής του παιδιού.

Η καινοτομία στο έργο μας συνίσταται κυρίως στη διαμόρφωση μιας σκέψης και μιας εκπαιδευτικής και διδακτικής δράσης που μπορεί να διευκολύνει ένα μετασχηματισμό και μια κοινωνική αναδιοργάνωση στην οποία η ενσωμάτωση υλοποιείται πλήρως.

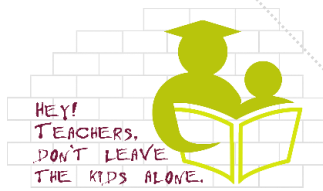
Η ανάλυση των ερωτηματολογίων που απευθύνονται στους εκπαιδευτικούς κατέδειξε χρήσιμα στοιχεία για τον προσδιορισμό των τομέων εργασίας στους οποίους θα αναπτυχθούν οι εισηγήσεις του έργου. Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί πιστεύουν ότι για την ενίσχυση ενός προγράμματος ενιαίας εκπαίδευσης υπάρχουν πολλές αποτελεσματικές ενέργειες όπως η διάδοση των ιδεών της ενιαίας εκπαίδευσης, του σεβασμού και της ανεκτικότητας, η εξατομικευμένη διδασκαλία, η διαφοροποίηση της εργασίας στην τάξη, η εμπλοκή των γονιών σε διάφορες δραστηριότητες, η τακτική ενημέρωση των γονιών (Αναφορά έρευνας, IO1, σελ. 42). Σύμφωνα με αυτές τις ενδείξεις, καταλήξαμε στην επιλογή των μέσων παρέμβασης σε τρεις τομείς αναφοράς:

Πρώθηση κουλτούρας ενιαίας εκπαίδευσης, Συμμαχία Σχολείου-Οικογένειας,

Διδακτική Μεθοδολογία για την ενιαία εκπαίδευση

Στη φάση της εφαρμογής, σε όλες τις χώρες, χρησιμοποιήθηκαν ορισμένα εργαλεία από τους τομείς αυτούς. Είναι επομένως χρήσιμο να σημειώσουμε εδώ τις σαφείς ενδείξεις που προέκυψαν από την αξιολόγηση της πιλοτικής εφαρμογής σε κάθε χώρα (Οδηγός, IO 2), για τον τρόπο που τα εργαλεία επηρέασαν τις στάσεις τροποποιώντας τα με την έννοια που αναμένεται από το έργο. Οι επιπτώσεις που αναφέρονται πιο συχνά είναι οι εξής: Increased positive attitude towards inclusion

- Αύξηση της ενσυναίσθησης
- Αύξηση θετικών στάσεων για την ενιαία εκπαίδευση
- Πιο θετικές και ανεκτικές στάσεις απέναντι στα παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες
- Ενθάρρυνση της φιλίας ανάμεσα στα παιδιά

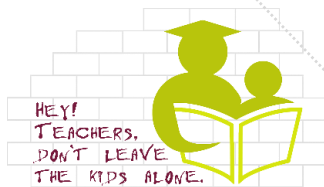


Σε αυτό το δεύτερο μέρος του οδηγού, τα εργαλεία που αναπτύσσονται περιγράφονται με τέτοιο τρόπο ώστε να παρέχεται σαφής καθοδήγηση στους εκπαιδευτικούς. Είναι ενδεικτικά και σε καμιά περίπτωση περιοριστικά.

Κάθε εκπαιδευτικός μπορεί να αποφασίσει με ποια σειρά θα τα χρησιμοποιήσει με βάση τις ιδιαίτερες συνθήκες του περιβάλλοντός του.

Μια άλλη σημαντική πληροφορία για την καλύτερη κατανόηση της χρήσης των εργαλείων αφορά τους αποδέκτες, τα παιδιά. Γενικά, τα προτεινόμενα εργαλεία απευθύνονται σε όλα τα παιδιά, συμπεριλαμβανομένων εκείνων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Η Μονογραφία και Ατομικό εκπαιδευτικό πλάνο χρησιμοποιούνται παρόλα αυτά, ειδικά στην ιταλική εμπειρία, όταν στο σχολικό περιβάλλον υπάρχει ένα παιδί με δυσκολίες.





Τομέας: Προώθηση κουλτούρας ενιαίας εκπαίδευσης

Είναι σημαντικό να ευαισθητοποιηθεί το σχολικό πλαίσιο ώστε να σέβεται τις διαφορές και να προωθεί μια κουλτούρα χωρίς αποκλεισμούς.

Η έρευνά μας έδειξε ότι οι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι η ενιαία εκπαίδευση είναι σημαντική και ωφέλιμη για όλη την κοινωνία: το 88% συμφωνεί με αυτή την ιδέα.

Ως εκ τούτου, η προώθηση της συμμετοχικής κουλτούρας φαίνεται να είναι σημαντική για την αναπτυξιακή διαδικασία του σχολικού περιβάλλοντος (Αναφορά έρευνας, IO1). Για το σκοπό αυτό, με βάση την εμπειρία των εκπαιδευτικών, έχουν αναπτυχθεί τα ακόλουθα εργαλεία:

Εργαλεία

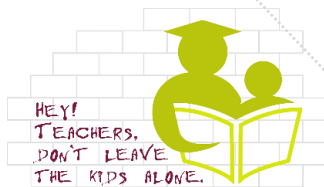
Υπόδυση Ρόλων
Ανθρωποι στην τάξη
Βιογραφίες-
Ιστορίες Ανθρώπων



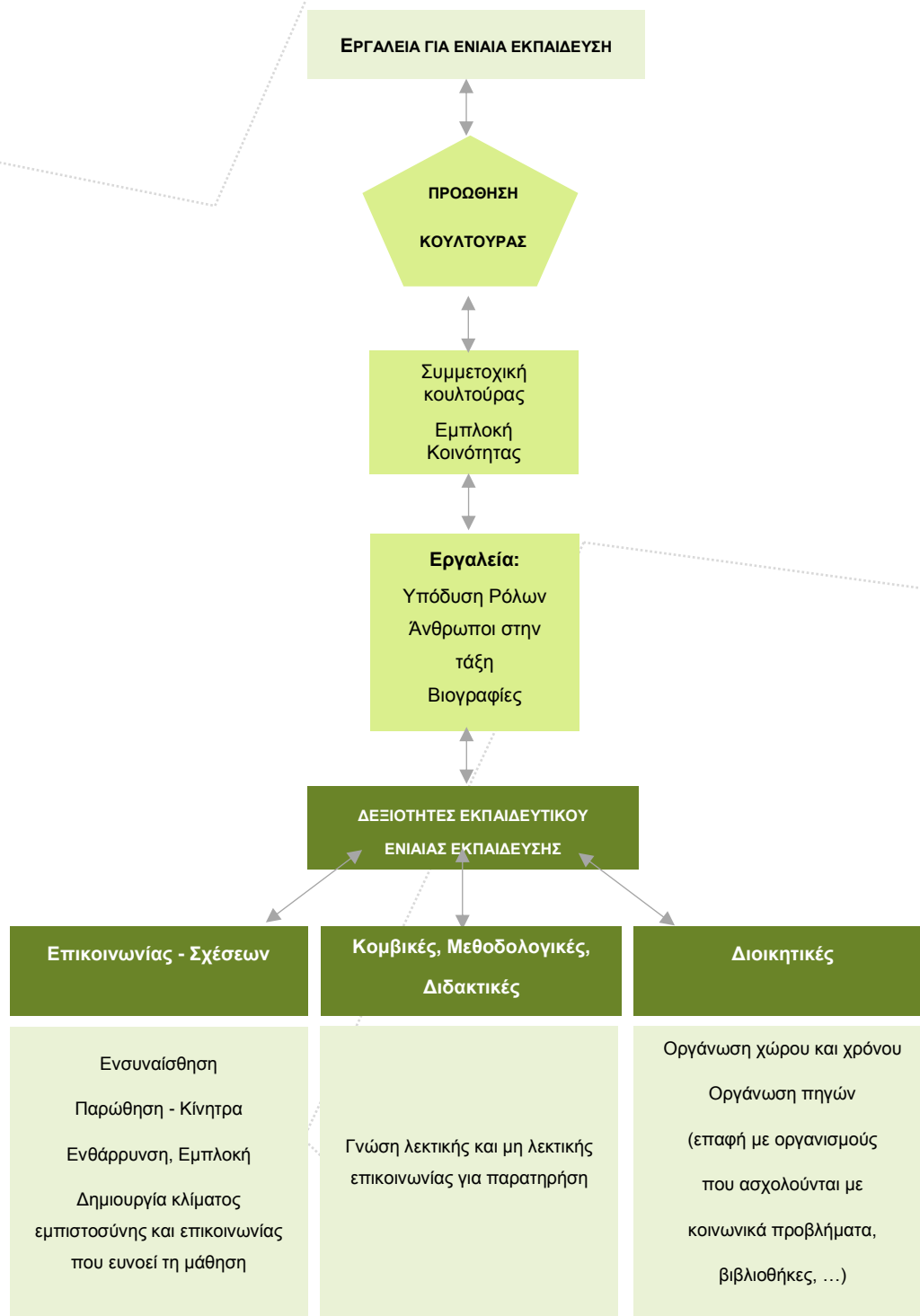
Erasmus+

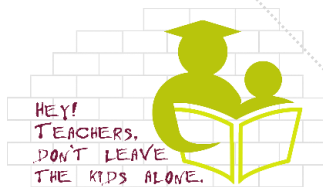
Project N° 2016-1-IT02-KA201-024342

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα δημοσίευση [ανακοίνωση] αντικατοπτρίζει μόνο τις απόψεις του δημιουργού και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.



Διάγραμμα Προώθησης Ενιαίας Κουλτούρας





Εργαλείο: Υπόδυση ρόλων

Η Υπόδυση Ρόλων είναι ένα καινοτόμο εργαλείο σε σύγκριση με τις συνήθεις πρακτικές κατάρτισης στις διάφορες χώρες εταίρους στο έργο. Επίσης, όπως προκύπτει από την αξιολόγηση της πιλοτικής εφαρμογής (Οδηγός, ΙΟ 2), είναι ένα σημαντικό εργαλείο για την προώθηση της καλλιέργειας της ενιαίας κουλτούρας στα παιδιά, στους δασκάλους και στους ίδιους τους γονείς, μέσω της ενεργού, δημιουργικής, συναισθηματικής και σωματικής συμμετοχής τους και της προσέλκυση της «κοινωνικής» καθώς και της «γνωστικής νοημοσύνης» τους.

"Εξάλειψη στερεοτύπων, προώθηση της ενσυναίσθησης, αυξανόμενη ανοχή και εμπιστοσύνη σε άλλους" (Οδηγός, ΙΟ 2, Λιθουανία). "Το καλύτερο εργαλείο ήταν η Υπόδυση Ρόλων και το εργαλείο της Υπευθυνότητας. Τα παιδιά μπορούν να οικοδομήσουν την εμπιστοσύνη τους και να αναπτύξουν τις κοινωνικές τους ικανότητες. Επιπλέον, μπορούν να αισθάνονται ότι αποτελούν σημαντικό μέρος της τάξης και μπορούν να είναι χρήσιμα" (Οδηγός, ΙΟ 2, Πολωνία).

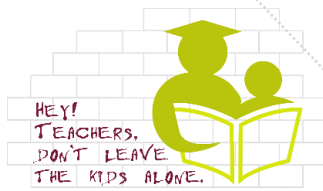
Το εργαλείο έχει ως στόχο να συμβάλει στην ευαισθητοποίηση της ταυτότητας του ατόμου από τα παιδιά και τους ενήλικες (εκπαιδευτικούς και γονείς), μέσω της σύγκρισης με τους «άλλους». Η πρόταση αποσκοπεί στην διέγερση της κριτικής σκέψης μέσω του διαλόγου και της αντιμετώπισης μιας κατάστασης.

Ιδιαίτερα, η Υπόδυση Ρόλων επιτρέπει σε κάποιον να βιώσει από πρώτο χέρι τους μηχανισμούς που αναπτύσσονται κατά την αντιμετώπιση μιας κατάστασης και κατά τις διαπροσωπικές σχέσεις άτομα που έχουν ειδικές εκπαιδευτικές και επικοινωνιακές ανάγκες. Επιπλέον, με ένα συναρπαστικό και παιχνιδιάρικο τρόπο επιτρέπει να ανακαλυφθούν δημιουργικοί τρόποι ώστε να ξεπεραστούν τα όρια επικοινωνίας και σχέσεων.

Περιγραφή

Δύο άτομα επιλέγονται για να συμμετέχουν στο παιχνίδι Υπόδυσης Ρόλου. Τα υπόλοιπα παιδιά παρατηρούν τη συμπεριφορά κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού. Ο ένας από τους δύο παίκτες βγαίνει από την δωμάτιο έτσι ώστε να μην ακούσει τις πληροφορίες/ενδείξεις που δίνει ο συντονιστής του παιχνιδιού στον άλλο παίκτη ο οποίος κάθεται σε μια καρέκλα στη μέση του δωματίου.





Ο παίκτης που κάθεται θα πρέπει να συμμορφώνεται με τις προβλεπόμενες ενδείξεις που ισοδυναμούν με περιορισμό επικοινωνίας και κίνησης. Για παράδειγμα, δεν μπορεί να μιλήσει, μπορεί να μετακινήσει μόνο το δεξί πόδι. Παρά τους περιορισμούς/κανόνες του παιχνιδιού, ο παίκτης που κάθεται πρέπει να επικοινωνήσει μία ή δύο ανάγκες του με τον άλλο παίκτη. Για παράδειγμα, ανοίξτε το παράθυρο, απενεργοποιήστε το φως, φέρτε ένα αντικείμενο στο χώρο κ.λπ.

Οι δύο παίκτες θα πρέπει να δημιουργήσουν έναν εναλλακτικό τρόπο επικοινωνίας σε σχέση με αυτό που συνήθως χρησιμοποιείται. Ο παίκτης, με το "ικανό" σώμα, θα πρέπει να θέσει ερωτήσεις για να τονώσει τον άλλο παίκτη που βιώνει έναν περιορισμό επικοινωνίας και κίνησης και να του δώσει κατευθύνσεις χρησιμοποιώντας τις υπόλοιπες ικανότητες που έχει.

Το παιχνίδι τελειώνει όταν επιτευχθεί ο στόχος που έχει οριστεί από τον συντονιστή του παιχνιδιού.

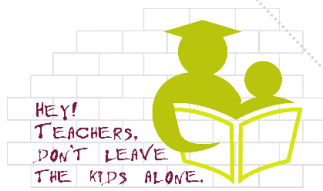
Ακολουθούν παραδείγματα άλλων ενδείξεων που μπορεί να παρέχει ο συντονιστής του παιχνιδιού:

- Έχεις χέρια και πόδια που κινούνται
- Έχεις ένα κεφάλι που κινείται
- Μπορείς μόνο να ψιθυρίσεις
- Μπορείς να μετακινήσεις το αριστερό μικρό δάχτυλο

Προσοχή: Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι όλα όσα δεν έχουν δηλωθεί ρητά είναι απαγορευμένα.

Στόχοι

- Η εμπειρία της άμεσης αντιμετώπισης μιας κατάστασης και η σχέση με το διαφορετικό
- Πειραματισμός με μη λεκτικές μεθόδους επικοινωνίας
- «Στα παπούτσια του άλλου». Να μπουν τα παιδιά στη θέση ενός ατόμου με περιορισμούς επικοινωνίας και κίνησης
- Αύξηση της αυτογνωσίας του παιδιού, ιδιαίτερα των πεποιθήσεων και συναισθημάτων του
- Ανάπτυξη ενσυναίσθησης
- Διδασκαλία της λειτουργικής και κοινωνικά αποδεκτής συμπεριφοράς
- Αποδόμηση στερεοτύπων



Αποδέκτες

Παιδιά, εκπαιδευτικοί και γονείς.

Ηλικία και αριθμός παιδιών που εμπλέκονται

Στην Υπόδυση Ρόλων μπορεί να συμμετέχουν παιδιά από εννέα χρονών και άνω. Προτείνεται στο πλαίσιο μιας τάξης. Επομένως ο αριθμός των παιδιών που μπορούν να συμμετάσχουν κυμαίνεται από 20 μέχρι 25..

Διάρκεια

Η Υπόδυση Ρόλων μπορεί να διαρκέσει από 90 μέχρι 120 λεπτά, στην οποία τα ζευγάρια που συμμετέχουν εναλλάσσονται. Ο χρόνος περιλαμβάνει επίσης τον τελικό προβληματισμό σχετικά με τις πιο σημαντικές πτυχές της Υπόδυσης Ρόλων.

Υλικά

Η Υπόδυση Ρόλων δεν απαιτεί συγκεκριμένα υλικά, επειδή επικεντρώνεται στους τρόπους με τους οποίους οι άνθρωποι συμπεριφέρονται και επικοινωνούν.

Χώρος

Χώρος που να επιτρέπει κυκλική διαρρύθμιση των καρεκλών για τους παρατηρητές καθώς και χώρο στη μέση για τους δύο παίκτες.

Δεξιότητες εκπαιδευτικού

Δεξιότητες Επικοινωνίας- Σχέσεων:

- Ενσυναίσθηση
- Παρακίνηση, εμπλοκή & ενθάρρυνση.

Κομβικές, Μεθοδολογικές και Διδακτικές Δεξιότητες:

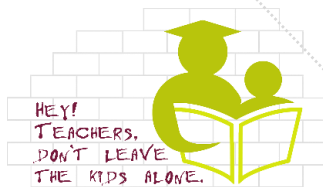
- Παρατήρηση τρόπων λεκτικής και μη λεκτικής επικοινωνίας.

Δεξιότητες Διοίκησης και Οργάνωσης

- Οργάνωση χώρου και χρόνου.

Σημεία προσοχής

Δώστε προσοχή στην επιλογή των δύο παικτών έτσι ώστε να έχουν περίπου ίδιες δεξιότητες. Παρατηρήστε τη δυναμική μεταξύ των παικτών και τον τρόπο μη λεκτικής επικοινωνίας τους. Διευκολύνετε την τελική συζήτηση ώστε να επιτρέπει τη συμμετοχή όλων των παιδιών και την έκφραση των σκέψεων του κάθε παιδιού.



Εργαλείο: Άνθρωποι στην τάξη



Το εργαλείο αυτό βασίζεται στην εμπειρία που είχαν οι εκπαιδευτικοί όταν συνάντησαν τον μαχητή της ζωής Claudio Imprudente και αποσκοπεί στην άμεση επαφή των παιδιών με άτομα με δυσκολίες ή αναπηρίες στην τάξη, ώστε να ξεπεραστούν οι προκαταλήψεις και οι φόβοι. Αυτό το εξαιρετικά καινοτόμο εργαλείο επιτρέπει να δουλεύουμε πάνω στις έννοιες της διαφορετικότητας, της ισότητας, της κανονικότητας, της διαφοράς και της νοημοσύνης ... και να δημιουργούμε διδακτικές διαδρομές, που μέσω της σύγκρισης και του αναστοχασμού των στρατηγικών επικοινωνίας και μάθησης, των δικών μας και των άλλων, ενισχύουν τα παιδιά να ευαισθητοποιηθούν περισσότερο όσον αφορά "την ενότητα, στην ποικιλομορφία" των ανθρώπων.

Περιγραφή

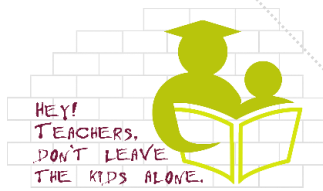
Μπορείτε να ζητήσετε από κάποιο άτομο που βιώνει μια δυσκολία ή αναπηρία να επισκεφτεί την τάξη σας και να βρεθεί για λίγο με τα παιδιά. Μπορεί να μιλήσει στα παιδιά, να πει την ιστορία του ή να τους διδάξει κάτι όπως νοηματική γλώσσα ή να κάνει μια κατασκευή μαζί τους ή να παίξει ένα παιχνίδι μαζί τους.

Οι επισκέπτες στην τάξη μπορούν να δώσουν ένα πραγματικό μάθημα στα παιδιά τα οποία μπορεί να μην έχουν την ευκαιρία να βρίσκονται κοντά σε άτομα με αναπηρίες ή μειονεκτήματα, καθώς το μόνο που ξέρουν τα παιδιά για τα άτομα αυτά είναι ότι είναι διαφορετικά και τα λυτούνται.

Στόχοι

- Συνάντηση με άτομα με αναπηρία ή από μειονότητες
- Επικοινωνία με άτομα με αναπηρία ή από μειονότητες
- Εξεύρεση τρόπων επικοινωνίας σε πραγματικές συνθήκες
- Κατανόηση ότι η αναπηρία (σωματική, κοινωνική, κ.λπ.) δεν αποτελεί εμπόδιο για την ευημερία τους, αλλά το κοινωνικό πλαίσιο μπορεί να αποτελέσει εμπόδιο
- Προώθηση μιας ενιαίας κουλτούρας, χωρίς αποκλεισμούς





Αποδέκτες

Παιδιά.

Ηλικία και αριθμός παιδιών που εμπλέκονται

Αυτό το εργαλείο μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε παιδιά ηλικίας εννέα χρονών και άνω. Οι "Άνθρωποι στην τάξη" προτείνεται ως δραστηριότητα μέσα στην τάξη, επομένως ο αριθμός των παιδιών κυμαίνεται από 20 μέχρι 25.

Διάρκεια

Μπορεί να διαρκέσει από 40 μέχρι 80 λεπτά.

Υλικά

Δεν απαιτούνται συγκεκριμένα υλικά γιατί το εν λόγω εργαλείο επικεντρώνεται στο να συναντηθούν άνθρωποι μεταξύ τους και να ακούσουν ο ένας τον άλλο.

Χώρος

Αίθουσα διδασκαλίας.

Δεξιότητες Εκπαιδευτικού

Δεξιότητες Επικοινωνίας- Σχέσεων:

- Ενσυναίσθηση
- Παρακίνηση, εμπλοκή, ενθάρρυνση

Κομβικές, Μεθοδολογικές και Διδακτικές Δεξιότητες:

- Παρατήρηση τρόπων λεκτικής και μη λεκτικής επικοινωνίας.

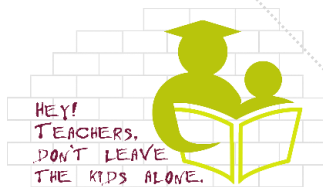
Δεξιότητες Διοίκησης και Οργάνωσης

- Προετοιμασία χώρου και οργάνωση χρόνου.
- Ανάπτυξη σχέσεων με κοινωνικούς φορές (επικοινωνία με οργανισμούς που ασχολούνται με κοινωνικά προβλήματα, με βιβλιοθήκες, ...) για την προώθηση της ενιαίας κουλτούρας

Σημεία προσοχής

Δώστε προσοχή στον τρόπο με τον οποίο καλείτε «Άνθρώπους στην τάξη» και πώς τους συστήνετε στα παιδιά

Δώστε προσοχή στη διευκόλυνση της επικοινωνίας μεταξύ του επισκέπτη και των παιδιών της τάξης



Εργαλείο: Βιογραφίες – Ιστορίες Ανθρώπων



Αυτό το εργαλείο συνδέεται με το προηγούμενο. Η ανάγνωση βιογραφιών παιδιών ή ατόμων με αναπηρίες ή μειονεκτήματα μπορεί να προσφέρει πολλαπλά οφέλη και να αναπτύξει την κοινωνικότητα των μαθητών/τριών. Ιδιαίτερα για την ιστορία του Nic Vujićic υπάρχουν πολλές αναφορές τόσο σε έντυπη όσο και σε ηλεκτρονική μορφή.

Περιγραφή

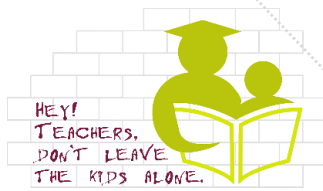
Υπάρχουν πολλές βιογραφίες ατόμων με αναπηρία ή μειονεκτούντων ατόμων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να ευαισθητοποιήσουν τα παιδιά. Έτσι, τα παιδιά θα μπορούν να βοηθήσουν και άλλους να ξεπεράσουν τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν και να υποστηρίξουν τους συνανθρώπους τους με αναπηρίες ή μειονεκτούντα άτομα στο κοινωνικό τους πλαίσιο. Ιστορίες γνωστών σε όλο τον κόσμο ανθρώπων που πετυχαίνουν στη ζωή τους στον τομέα τους, όπως αθλητές, επιστήμονες, συγγραφείς, κ.α. Ιστορίες ανθρώπων με βαριά αναπηρία, ανθρώπων που εμπνέουν και ενδυναμώνουν άλλους.

- Ιστορίες ανθρώπων με σπάνιες αναπηρίες οι οποίοι ενδυναμώνουν τους άλλους.
- Ιστορίες ανθρώπων στη χώρα μας, στην πόλη μας.

Οι ιστορίες αυτές μπορεί να είναι το μέσο για μια συζήτηση, ένα γραπτό δοκίμιο, μια περαιτέρω αναζήτηση για τις ευάλωτες ομάδες ανθρώπων και τα προβλήματά τους, μια έρευνα για τα εμπόδια στο περιβάλλον, κοινωνικά ή άλλα που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρίες. Είναι επίσης ένας τρόπος να ευαισθητοποιηθούν τα παιδιά για τα προβλήματα άλλων.

Οι Αληθινές Ιστορίες αποτελούν μέσο έμπνευσης. Παρέχουν σημαντικό γνωστικό υπόβαθρο και τροφή προβληματισμού και κατανόησης του θέματος. Βοηθούν τα παιδιά να καταλάβουν ότι η ευημερία των ανθρώπων με αναπηρίες δεν εμποδίζεται από την ίδια την αναπηρία τους, αλλά από εμπόδια που η κοινωνία προβάλλει ή αδυνατεί να εξαφανίσει. Οι ιστορίες των μειονεκτούντων ανθρώπων, ανθρώπων που είναι ανάπηροι, μετανάστες, πρόσφυγες και άλλων γίνονται πρόκληση για τα παιδιά και τα εμπνέουν ώστε να αντιμετωπίσουν τα εμπόδια τους και ταυτόχρονα να επιδιώξουν να δημιουργήσουν έναν καλύτερο κόσμο για τους γύρω τους.





Στόχοι

- Μάθηση από αληθινές ιστορίες βγαλμένες από τη ζωή.
- Κατανόηση των περιορισμών για την καλή διαβίωση των ατόμων με ειδικές ανάγκες ή άλλων μειονοτήτων, ευάλωτων ομάδων.
- Επισήμανση της θέλησης και της επιθυμίας αυτών των ανθρώπων να ξεπεράσουν τα εμπόδια και να πετύχουν στη ζωή τους.
- Επισήμανση της σημασίας της κοινωνικής υποστήριξης και άλλης υποστήριξης προς αυτούς τους ανθρώπους για να πετύχουν στη ζωή τους.
- Προώθηση μιας ενιαίας κουλτούρας, χωρίς αποκλεισμούς.

Αποδέκτες

Παιδιά, εκπαιδευτικοί και προσωπικό του σχολείου.

Ηλικία και αριθμός παιδιών που εμπλέκονται

Αυτό το εργαλείο μπορεί να χρησιμοποιηθεί με παιδιά ηλικίας εννέα χρονών και άνω. Οι "Βιογραφίες - Ιστορίες Ανθρώπων" προτείνεται ως δραστηριότητα μέσα στην τάξη, επομένως ο αριθμός των παιδιών που μπορούν να συμμετέχουν κυμαίνεται από 20 μέχρι 25 παιδιά.

Διάρκεια

Μπορεί να διαρκέσει από 40 μέχρι 80 λεπτά.

Υλικά

Βιντεάκια, άρθρα, προβολέας, Η.Υ..

Χώρος

Αίθουσα διδασκαλίας.

Δεξιότητες Εκπαιδευτικού

Δεξιότητες Επικοινωνίας - Σχέσεων:

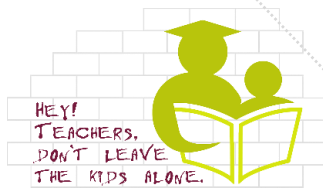
- Ενσυναίσθηση
- Παρακίνηση, εμπλοκή, ενθάρρυνση

Κομβικές, Μεθοδολογικές και Διδακτικές Δεξιότητες:

- Παρατήρηση τρόπων - λεκτικής και μη λεκτικής επικοινωνίας.

Δεξιότητες Διοίκησης και Οργάνωσης

- Προετοιμασία χώρου και οργάνωση χρόνου.



Σημεία προσοχής

Δώστε προσοχή στην επιλογή της ιστορίας. Αποφύγετε ιστορίες ανθρώπων που μοιάζουν με κάποιο μέλος της τάξης.

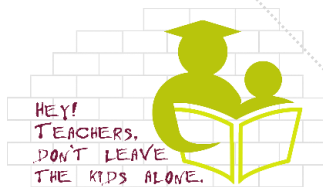
Ολοκληρώστε την εργασία κατά τη διάρκεια του χρόνου διδασκαλίας.

Ο εκπαιδευτικός είναι ελεύθερος να οργανώσει την τάξη του και να εργαστεί με τα παιδιά με τον τρόπο που αισθάνεται άνετα.

Ξεκινήστε το μάθημα με μια εικόνα, ένα ποίημα, μια ιστορία, ένα άρθρο ή ένα βίντεο που θα σας οδηγήσει στην αληθινή ανθρώπινη ιστορία.

Γνωρίζοντας το έργο κάποιων ανθρώπων, έχετε την ευκαιρία να γνωρίσετε τις σκέψεις αυτών των ανθρώπων για τη ζωή τους, τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν και τον τρόπο με τον οποίο προσπαθούν να τα ξεπεράσουν..





Τομέας: Συμμαχία Σχολείου - Οικογένειας

Ο τομέας αυτός απαιτεί ιδιαίτερη προσοχή, γιατί όπως προκύπτει και από την ανάλυση των απαντήσεων των ερωτηματολογίων που απευθύνονται στις οικογένειες σχετικά με τα θέματα αμοιβαίας συνεργασίας (Αναφορά Έρευνας, ΙΟ 1), τονίζει την ανάγκη ενδυνάμωσης της συνεργασίας σχολείου και οικογένειας. Αν και αυτή η συνεργασία διαφέρει στις χώρες εταίρους, εξακολουθεί να υπάρχει ένα 25% των γονιών (1 στους 4) που δεν δείχνουν ικανοποίηση με τη συνεργασία αυτή (Αναφορά Έρευνας, ΙΟ 1, σελ. 15).

Οι εκπαιδευτικοί αναφέρουν ως κύριες δυσκολίες στη συνεργασία με την οικογένεια τα προβλήματα επικοινωνίας, τον προγραμματισμό των συναντήσεων, το φόβο των γονιών ότι θα κριθούν αρνητικά ή με άλλο στερεοτυπικό τρόπο (Αναφορά Έρευνας, ΙΟ 1, σελ. 50).

Τα εργαλεία, εφαρμόστηκαν από την ομάδα των εκπαιδευτικών και χαρακτηρίζονται πολύ καινοτόμα, έχουν αναδιαμορφωθεί με βάση τις ανάγκες για συνάντηση, σύγκριση και αμοιβαία ανάπτυξη, πτυχές που θεωρούνται βασικές για τα παιδιά και για μια θετική εξέλιξη των μαθησιακών διαδικασιών.

Για το σκοπό αυτό έχουν αναπτυχθεί τα ακόλουθα εργαλεία:

Εργαλεία

Το Παιχνίδι της Εικόνας

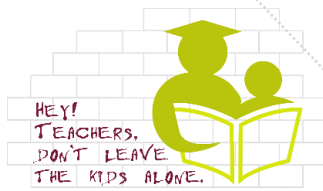
Το Παιχνίδι της Συζήτησης

Το Κουτί Επικοινωνίας

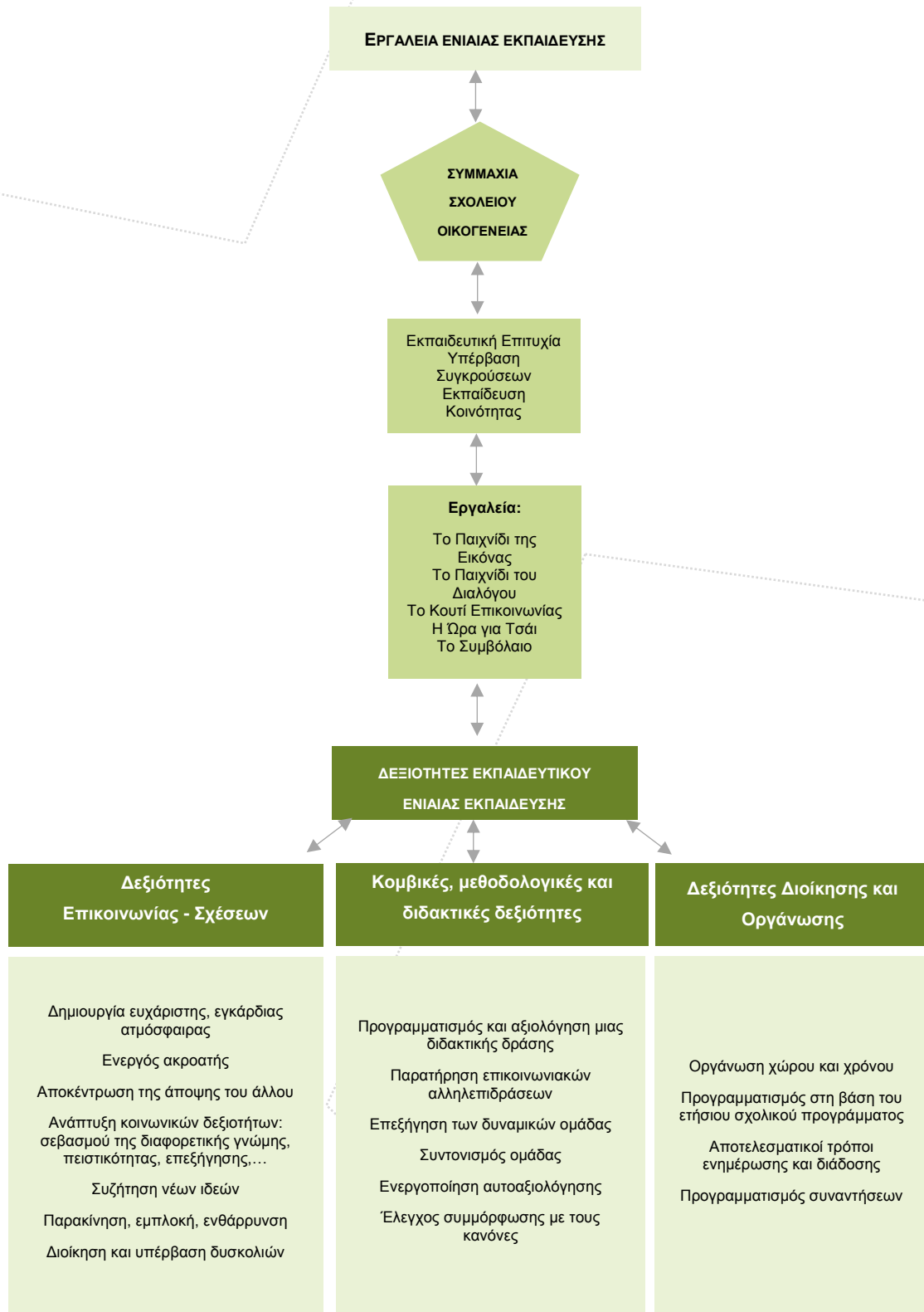
Η Ώρα για Τσάι (Tea Time)

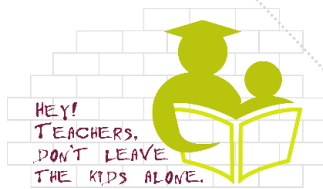
Το Συμβόλαιο





Διάγραμμα Συμμαχίας Σχολείου - Οικογένειας





Εργαλείο: Το Παιχνίδι της Εικόνας

Το εργαλείο αυτό, μαζί με το Παιχνίδι της Συζήτησης και το Κουτί Επικοινωνίας, έχει ως θεωρητικό υπόβαθρο τις έρευνες και μελέτες του Gregory Bateson (1972) και του Paul Watzlawick, Janet Helmick, Beavin e Don D. Jackson (1967) από τη Σχολή του Palo Alto, αν και έχει διαμορφωθεί σε παιδαγωγικό μέσο από τους εκπαιδευτικούς (Contini, 1980, Fabbri, 1996, 2012, Gigli, 2004).

Περιγραφή

Το Παιχνίδι της Εικόνας βοηθά εκπαιδευτικούς και γονείς να αντιληφθούν πόσο δύσκολο είναι να γνωρίζουν την προσωπικότητα του παιδιού χωρίς να το χρεώνουν με τις δικές του προσδοκίες και παρεμβολές, θετικές ή αρνητικές. Επειδή υπάρχουν διαφορετικές αντιλήψεις για το ίδιο θέμα, κάποιος μπορεί να επιλέξει να περιοριστεί στη δική του ματιά ή να ακούσει την άποψη των άλλων.

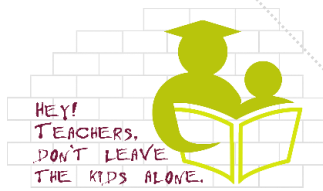
Δύο ή περισσότεροι παίκτες παρατηρούν μια εικόνα. Είναι η φωτογραφία ενός ατόμου κι ενός περιβάλλοντος, θολή αλλά όχι άμεσα αποκρυπτογραφημένη έτσι ώστε να μπορούν οι παρατηρητές να την περιγράψουν και να την ερμηνεύσουν. Κάθε παίκτης περιγράφει αυτό που βλέπει στην εικόνα. Είναι σημαντικό ο κάθε παρατηρητής να μην ακούει τις περιγραφές άλλων, ώστε να μην επηρεάζεται.

Αναλόγως του πλαισίου στο οποίο προτείνεται, η ερμηνεία της προτεινόμενης εικόνας έχει διαφορετικά αποτελέσματα. Σε ορισμένες περιπτώσεις επικρατεί η ομοιογένεια των ερμηνειών, παρά την αμφισημία της εικόνας, ενώ σε άλλες οι παρατηρητές αντιλαμβάνονται πολύ διαφορετικές πραγματικότητες.

Στόχοι

- Επίδειξη του πως ο καθένας μας, όταν παρατηρεί καταστάσεις για τις οποίες δεν διαθέτει επαρκή στοιχεία γνώσης, τείνει να γεμίσει αυτό το κενό με πληροφορίες, αναπαραστάσεις, εμπειρίες και συναισθήματα, που συνδέονται με τις δικές του εμπειρίες, αντί για το υποκείμενο που παρατηρεί
- Κατανόηση ότι οι αντιλήψεις των ανθρώπων διαφέρουν για το ίδιο ζήτημα λόγω των γνώσεων, των εμπειριών κ.λπ.
- Ευαισθητοποίηση σε διαφορετικές οπτικές γωνίες Βελτίωση δεξιοτήτων επικοινωνίας
- Επισήμανση της σχέσης μεταξύ της ιστορίας της ζωής και της εμπειρίας κάποιου/ας και του τρόπου αντίληψης της κατάστασης από αυτόν/ή
- Αύξηση της συνειδητοποίησης των αξιών του ατόμου, ιεραρχία, ανάγκες, συναισθήματα κ.λπ.





Αποδέκτες

Εκπαιδευτικοί και γονείς.

Ηλικία και αριθμός εκπαιδευτικών και γονιών που εμπλέκονται

Ο αριθμός των συμμετεχόντων που εμπλέκονται στην ερμηνεία της εικόνας ποικίλλει ανάλογα με τον διαθέσιμο χρόνο για τη δραστηριότητα.

Ο αριθμός των γονέων και των εκπαιδευτικών που παρακολουθούν και συζητούν πρέπει να επιτρέπει την ενεργό συμμετοχή όλων.

Διάρκεια

Ποικίλει ανάλογα με τον αριθμό των συμμετεχόντων. Με τρία άτομα απαιτείται χρόνος μεταξύ 30 και 40 λεπτών.

Υλικά

Επιλεγμένη εικόνα.

Χώρος

Αίθουσα διδασκαλίας που το μέγεθός της είναι ανάλογο με τον αριθμό των ατόμων που λαμβάνουν μέρος.

Δεξιότητες Εκπαιδευτικού

Δεξιότητες Επικοινωνίας - Σχέσεων:

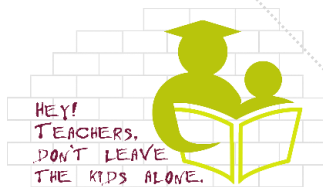
- Αποκέντρωση της άποψης κάποιου
- Ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων όπως σεβασμό διαφορετικών απόψεων, πειθώ, επεξήγηση της άποψης, ...
- Άνοιγμα σε νέες απόψεις
- Διαχείριση και αντιμετώπιση συγκρούσεων

Κομβικές, μεθοδολογικές και διδακτικές δεξιότητες:

- Παρατήρηση τρόπων - λεκτικής και μη λεκτικής επικοινωνίας.
- Ενεργοποίηση διαδικασίας αυτοαξιολόγησης των συμπεριφορών κάποιου

Δεξιότητες Διοίκησης και Οργάνωσης:

- Προετοιμασία χώρου και οργάνωση χρόνου.
- Προγραμματισμός συναντήσεων
- Εξεύρεση αποτελεσματικών μορφών ενημέρωσης και τρόπων διάδοσης.



Σημεία προσοχής

Όταν, παρά τη αμφισημία της φωτογραφίας, προκύπτουν παρόμοιες αναπαραστάσεις, είναι σημαντικό τα άτομα που λαμβάνουν μέρος και το κοινό να σκεφτούν τον ρόλο που αναλαμβάνει το πλαίσιο καθοδηγώντας την ματιά του παρατηρητή.

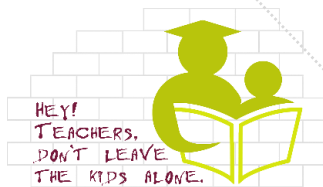


Παράδειγμα

Ανάλογα με το περιβάλλον στο οποίο προτείνεται το παιχνίδι, η ερμηνεία της εικόνας έχει διαφορετικά αποτελέσματα. Σε ορισμένες περιπτώσεις επικρατεί η ομοιογένεια των ερμηνειών, παρά την αμφισημία της εικόνας, ενώ άλλοι παρατηρητές αντιλαμβάνονται πολύ διαφορετικές πραγματικότητες.

Για παράδειγμα, κατά τη διάρκεια μιας εκπαιδευτικής άσκησης, τρεις από τις τρεις εκπαιδευτικούς νηπιαγωγείων, οι οποίες ήταν Καθολικές, είδαν ένα κορίτσι να ανάβει ένα κερί. Πιο συχνά, οι απόψεις είναι διαφοροποιημένες και οι παρατηρητές βλέπουν ένα παιδί ηλικίας 10 ετών που τσακώνεται να τρώει στα κρυφά μαρμελάδα ή μια νεαρή γυναίκα περίπου 20 ετών στο μπαλκόνι ή ένα κορίτσι ηλικίας 15 ετών που πειραματίζεται σε ένα εργαστήριο χημείας. Προφανώς, η ματιά κάποιου εξαρτάται επίσης από το περιβάλλον του, την ομάδα του σε σχέση με τα καθήκοντα, τις σχέσεις, τους στόχους κατάρτισής του.





Εργαλείο: Το Παιχνίδι της Συζήτησης

Το Παιχνίδι της Συζήτησης ή του Διαλόγου (Debate) δείχνει πως γίνεται η διαχείριση διαφορετικών και συγκρουσιακών απόψεων (πόλωσης και εξτρεμισμού), αντί της αμοιβαίας ακρόασης. Για να ξεπεραστεί αυτή η φάση, είναι χρήσιμο να ζητήσουμε από όλους τους συντελεστές του παιχνιδιού να συμμετέχουν στη συζήτηση ενός συγκρουσιακού (αμφιλεγόμενου) θέματος κατά την οποία διαδικασία είναι ωφέλιμο να ακουστούν όλες οι απόψεις που προέκυψαν, ακόμη και οι άκρως αντίθετες.

Το εργαλείο αυτό δίνει την ευκαιρία να δοκιμάσετε τις ικανότητες σας, της ακρόασης και της αποκέντρωσης, προς την άποψη του άλλου. Αναμένεται ότι οι δύο ομάδες ανθρώπων θα αντιμετωπίσουν ιδιαίτερα περίπλοκα και ηθικά ζητήματα, θέματα που απειλούν την ταυτότητα των εμπλεκόμενων ατόμων, τις υπαρξιακές τους αξίες, το αίσθημα του ανήκειν, τις παγιωμένες θέσεις τους.

Ένα εύρος θεμάτων μπορούν να αναπτυχθούν, που σχετίζονται με τις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού, με την εγγραφή παιδιών με αναπηρίες στο τυπικό σχολείο, με τη συμμετοχή των παιδιών με αναπηρία σε δραστηριότητες για όλα τα παιδιά, ...

Η χρησιμότητα αυτού του εργαλείου που επιδιώκει την ενίσχυση των επικοινωνιακών δεξιοτήτων γονιών και εκπαιδευτικών τονίζεται και στην αξιολόγηση της πιλοτικής εφαρμογής σε κάθε χώρα (Οδηγός, IO 2). «Συζήτηση με επιχειρήματα, αλλαγή ρόλων στη συζήτηση, ήταν πολύ συναρπαστικό να αλλάξουμε τις θέσεις κατά τη διάρκεια της συζήτησης». (Οδηγός, IO 2, Λιθουανία). "Οι γονείς ναι. Ήταν πολύ έκπληκτοι όταν έπρεπε να επιχειρηματολογήσουν για πεποιθήσεις που δεν είναι δικές τους. Είπαν ότι ήταν πολύ δύσκολο. Ωστόσο, όσο περισσότερο σκέφτονται για άλλες απόψεις, τόσο λιγότερο πιστεύουν ότι η άποψή τους είναι η μόνη δυνατή ή σωστή.» (Οδηγός, IO 2, Σλοβενία). «Μια πιο αποτελεσματική, ενεργή και πάνω από όλα προσεκτική επαφή με την άλλη άποψη» (Οδηγός, IO 2, Ιταλία).

Περιγραφή

Το παιχνίδι προβλέπει ότι δύο ομάδες ανθρώπων συζητούν σε πρώτο στάδιο για να υποστηρίξουν τις απόψεις τους, στο θέμα που έχει δοθεί. Στη συνέχεια, οι δύο ομάδες αλλάζουν ρόλους και προσπαθούν να υποστηρίξουν την αντίθετη άποψη. Τέλος, αναμειγνύονται σε δύο ετερογενείς ομάδες για να συνεργαστούν και να δημιουργήσουν ένα σχέδιο που θα λάβει υπόψη όλες τις απόψεις που συζητήθηκαν.

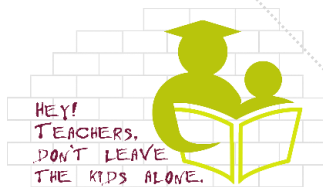
Το παιχνίδι περιλαμβάνει τις εξής φάσεις:



Erasmus+

Project N° 2016-1-IT02-KA201-024342

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα δημοσίευση [ανακοίνωση] αντικατοπτρίζει μόνο τις απόψεις του δημιουργού και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.



1. Τα άτομα που λαμβάνουν μέρος χωρίζεται σε δύο ομάδες. Καθορίζεται ένα θέμα συζήτησης καθώς και δυο απόψεις (ΥΠΕΡ – ΚΑΤΑ). Κάθε ομάδα καλείται να υποστηρίξει την μια άποψη η οποία έρχεται αντιμέτωπη με αυτή της άλλης ομάδας.
2. Οι ομάδες, αφού συζητήσουν και επιχειρηματολογήσουν υπέρ της άποψης που τους έχει δοθεί αρχικά, καλούνται να ανταλλάξουν ρόλους και να υποστηρίξουν την άποψη που προηγουμένως αντιμάχονταν.
3. Δημιουργούνται δύο νέες ετερογενείς ομάδες, με άτομα από τις δύο προηγούμενες ομάδες. Οι νέες ομάδες καλούνται να συνεργαστούν για να καταρτίσουν ένα επιχειρησιακό σχέδιο το οποίο θα λαμβάνει υπόψη τις αντίθετες απόψεις που συζητήθηκαν προηγουμένως.

Στόχοι

- Καλλιέργεια δεξιοτήτων ακρόασης και αποκέντρωσης προς την άποψη του άλλου
- Επισήμανση των δυσκολιών που συναντούμε για να ανταποκριθούμε στις διαφορετικές πραγματικότητες από τη δική μας, δυσκολίες που συχνά εμποδίζουν τη σχέση μεταξύ σχολείου και οικογένειας, μεταξύ εκπαιδευτικών και παιδιών, αλλά και μεταξύ παιδιών και γονιών
- Ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων όπως ο σεβασμός της άλλης άποψης, η πειθώ, η επεξήγηση μιας

Αποδέκτες

Εκπαιδευτικοί και γονείς.

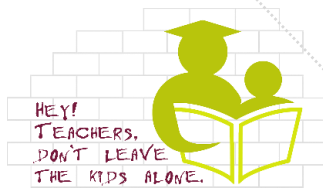
Αριθμός εκπαιδευτικών και γονιών που εμπλέκονται

- Ο αριθμός των ατόμων της κάθε ομάδας μπορεί να κυμαίνεται από 6 έως 10.
- Ο αριθμός των γονιών και των εκπαιδευτικών που ακούν και συζητούν πρέπει να επιτρέπει την ενεργό συμμετοχή όλων.

Διάρκεια

Το παιχνίδι διαρκεί συνολικά περίπου δύο ώρες έτσι ώστε να δοθεί ικανοποιητικός χρόνος σε κάθε φάση του παιχνιδιού για να υπάρξει ουσιαστικό αποτέλεσμα. Το παιχνίδι δεν αποκλείεται να επαναληφθεί και αργότερα για να εξακριβωθεί εάν το πέρασμα του χρόνου ευνόησε μια διαδικασία συναισθηματικής επεξεργασίας και μείωσης των αρχικών αποστάσεων. Στην πραγματικότητα, η γρήγορη διεξαγωγή εμποδίζει τα άτομα που λαμβάνουν μέρος να βιώσουν σημαντικές αλλαγές και ευνοεί την επιφανειακή ερμηνεία τους.





Υλικά

Το Παιχνίδι της Συζήτησης δεν απαιτεί ειδικά υλικά επειδή επικεντρώνεται στη συνάντηση μεταξύ των ανθρώπων και στην ακρόαση των άλλων..

Χώρος

Αίθουσα διδασκαλίας μεγέθους ανάλογου του αριθμού των ατόμων που απαρτίζουν την ομάδα. Όταν ο αριθμός είναι πολύ μεγάλος, εκτός από την ομάδα συζήτησης, είναι απαραίτητο να προβλεφθεί η παρουσία ακροατηρίου, το οποίο να παρακολουθεί την εξέλιξη της συζήτησης σε όλες τις φάσεις του του παιχνιδιού.

Δεξιότητες Εκπαιδευτικού

Δεξιότητες Επικοινωνίας - Σχέσεων:

- Ενεργός ακρόαση.
- Αποκέντρωση της άποψης κάποιου.
- Ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων όπως σεβασμό διαφορετικών απόψεων, πειθώ, επεξήγηση της άποψής,
- Άνοιγμα σε νέες απόψεις
- Διαχείριση και αντιμετώπιση συγκρούσεων.

Κομβικές, μεθοδολογικές και διδακτικές δεξιότητες:

- Παρατήρηση τρόπων - λεκτικής και μη λεκτικής επικοινωνίας.
- Παρατήρηση συμπεριφορών, ερμηνεία δυναμικής ομάδων και ηγεσία ομάδων
- Ενεργοποίηση διαδικασίας αυτοαξιολόγησης των συμπεριφορών κάποιου.

Δεξιότητες Διοίκησης και Οργάνωσης

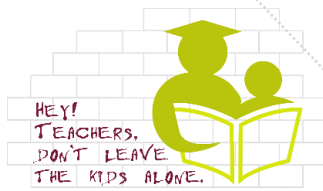
- Προετοιμασία χώρου και οργάνωση χρόνου.
- Προγραμματισμός συναντήσεων.
- Εξεύρεση αποτελεσματικών μορφών ενημέρωσης και τρόπων διάδοσης.

Σημεία προσοχής

Προσοχή στον χρόνο: Εάν πραγματοποιηθεί σε συμβατικό χρόνο, τα άτομα που λαμβάνουν μέρος κινδυνεύουν να μην ενεργοποιήσουν το κατάλληλο επίπεδο συμμετοχής στην αλλαγή και να παραμείνουν σταθεροί στις θέσεις τους.

Δεύτερη φάση: είναι απαραίτητο να ωθήσουμε τους συμμετέχοντες να ξεπεράσουν τη στάση της ειρωνικής μίμησης για να φτάσουν σε μια ικανότητα δράσης και πειστική ερμηνεία που ευνοεί την παραδοχή της άποψης του άλλου.



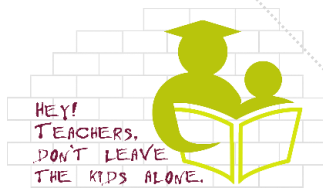


Τρίτη φάση: είναι απαραίτητο να επιβεβαιωθεί ότι όλες οι απόψεις που προέκυψαν κατά τη διάρκεια της συζήτησης είναι χρήσιμες για τον ορισμό του επιχειρησιακού σχεδίου υποδοχής και ένταξης. Συχνά, τα άτομα που λαμβάνουν μέρος τείνουν να βρίσκουν γρήγορες λύσεις οι οποίες δεν εστιάζουν σε όλες τις αναγκαίες φάσεις της διαδικασίας της ένταξης.

Παραδείγματα

Το εργαλείο της συζήτησης μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να αναδείξει τη σύγκριση σε ζητήματα που σχετίζονται με την εξέλιξη της σκέψης, τα έθιμα και τη συλλογική νοοτροπία. Ποικίλα θέματα μπορεί να συζητηθούν όπως η ένταξη των παιδιών με νοητική υστέρηση, η ομοφυλοφιλία, το δικαίωμα των ανθρώπων της ΛΟΑΤΚΙ κοινότητας να έχουν παιδιά, η σχέση μεταξύ καλωσορίσματος της πολιτιστικής πολυμορφίας και διατήρησης των εκπαιδευτικών και θρησκευτικών εθίμων, κ.ά.





Εργαλείο: Το Κουτί Επικοινωνίας

Το εργαλείο αυτό βασίζεται στις άμεσες εμπειρίες των εκπαιδευτικών σχετικά με τις δύσκολες σχέσεις μεταξύ γονιών και εκπαιδευτικών.

Οι φόβοι είναι αμοιβαίοι. Ο φόβος των εκπαιδευτικών συνίσταται στο φόβο να αντιμετωπίσουν μια σύγκρουση, να επηρεαστούν από την αυτοπεποίθησή τους, από την ανεξαρτησία τους να επιλέξουν το διδακτικό έργο που πρέπει να υλοποιηθεί κ.λπ. Οι γονείς γενικά φοβούνται να εκφράσουν τη διαφωνία τους σε ό,τι σχεδιάζουν οι εκπαιδευτικοί λόγω πιθανών αντιποίνων στα παιδιά τους, φοβούνται ότι θα αισθανθούν ανεπαρκείς, ότι άδικα κατηγορούνται, επειδή δεν κατανοούν το παιδί τους.

Αυτό το εργαλείο, δε χρησιμοποιήθηκε ποτέ προηγουμένως, σας επιτρέπει να δημιουργήσετε τις προϋποθέσεις για προοδευτική και σταδιακή καθιέρωση μιας εποικοδομητικής επικοινωνίας.

Περιγραφή

Το εργαλείο Κουτί Επικοινωνίας είναι ένα εύκολα προσβάσιμο κουτί στους γονείς στο οποίο έχουν τη δυνατότητα να τοποθετούν γραπτά μηνύματα σε ορισμένο χρόνο (π.χ. μία ημέρα, το πολύ μία εβδομάδα).

Τα γραπτά μηνύματα μπορεί να αφορούν προβλήματα που συναντώνται στο σχολικό πλαίσιο, δυσκολίες στις σχέσεις με μεμονωμένους εκπαιδευτικούς ή με ολόκληρη την ομάδα εργασίας, ανησυχίες σε σχέση με το παιδί ή το βαθμό ικανοποίησης από την υπηρεσία. Η ανατροφοδότηση πρέπει να είναι ανώνυμη, προκειμένου να διευκολυνθεί η αυθόρμητη έκφραση των συναισθημάτων.

Οι εκπαιδευτικοί έπειτα, όλοι μαζί ή ο καθένας ξεχωριστά, διαβάζουν τα μηνύματα και έχουν χρόνο να αναστοχαστούν με βάση αυτά, να συζητήσουν το είδος απάντησης και την ανατροφοδότηση που πρέπει να δοθεί στους γονείς κατά τη διάρκεια μιας συνάντησης/συνέλευσης που θα οργανωθεί με αυτόν τον στόχο.

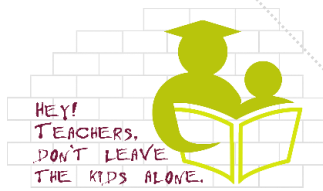
Στόχοι

Γονείς:

- Να εισηγούνται τρόπους υλοποίησης κάποιων στόχων ή κάποιες τροποποιήσεις.

Εκπαιδευτικοί:

- Να γνωρίσουν τη άποψη των άλλων.
- Να αλλάξουν τη στάση τους απέναντι στους γονείς.



Αποδέκτες

Εκπαιδευτικοί και γονείς.

Αριθμός εκπαιδευτικών και γονιών που εμπλέκονται

Γονείς των παιδιών μιας τάξης.

Διάρκεια

Η διάρκεια της συνάντησης μπορεί ποικίλει, ανάλογα με την έκταση των προβλημάτων, και να κυμαίνεται από τουλάχιστον 1 έως 3 ώρες κατ' ανώτατο όριο.

Υλικά

Το Κουτί είναι καλό να εξατομικεύεται από τον εκπαιδευτικό ακόμη και με τη συμμετοχή της τάξης ολόκληρης.

Χώροι

Τοπικός χώρος για τη συγκέντρωση των γονιών ο οποίος θα ήταν προτιμότερο να έχει χαρακτηριστικά τέτοια ώστε να επιτρέπει μια κυκλική διάταξη, και όχι μετωπική.

Δεξιότητες Εκπαιδευτικού

Δεξιότητες Επικοινωνίας - Σχέσεων:

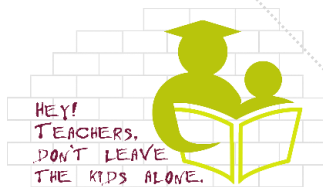
- Ενεργός ακρόαση
- Αποκέντρωση της άποψης του άλλου
- Ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων όπως σεβασμό διαφορετικών απόψεων, πειθώ, επεξήγηση της άποψης,
- Άνοιγμα σε νέες απόψεις
- Διαχείριση και αντιμετώπιση συγκρούσεων.

Κομβικές, μεθοδολογικές και διδακτικές δεξιότητες:

- Παρατήρηση τρόπων - λεκτικής και μη λεκτικής επικοινωνίας.
- Παρατήρηση συμπεριφορών, ερμηνεία δυναμικής ομάδων και ηγεσία ομάδων
- Ενεργοποίηση διαδικασίας αυτοαξιολόγησης των συμπεριφορών κάποιου.

Δεξιότητες Διοίκησης και οργάνωσης:

- Προετοιμασία χώρου και οργάνωση χρόνου.
- Προγραμματισμός συναντήσεων.
- Εξεύρεση αποτελεσματικών μορφών ενημέρωσης και τρόπων διάδοσης.



Σημεία προσοχής

Καλή διαχείριση χρόνου: ο χρόνος ποικίλει ανάλογα με τον αριθμό των ατόμων που λαμβάνουν μέρος, τον αριθμό των μηνυμάτων και την πολυπλοκότητα των προβλημάτων που προκύπτουν.

Δημιουργήστε ένα Κώδικα Επικοινωνίας για τη διευκόλυνση της επικοινωνίας. Αυτό επιτρέπει τη δημιουργία σχέσεων εμπιστοσύνης, ακόμη και αν δεν βρεθούν άμεσα λύσεις σε όλα τα δηλωμένα προβλήματα.

Παράδειγμα

Το εργαλείο μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να αναδείξει τους θετικούς ή αρνητικούς ρόλους ηγεσίας που υπάρχουν στις ομάδες, να προάγει την αυθεντικότητα στις διαπροσωπικές σχέσεις, να επισημάνει τη μείζονα ή ελάχισονα σημασία σύγκλισης απόψεων σχετικά με στόχους και εργασία.

Για παράδειγμα, μέσα σε μια ομάδα αποτελούμενη από τους εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και τον/την διευθυντή/τρια του σχολείου τους, μπορεί να προκύψουν συναισθηματικά προβλήματα και αμφιβολίες, τα οποία, εάν ερμηνευθούν εποικοδομητικά, μπορούν να βοηθήσουν τον/την διευθυντή/τρια να τροποποιήσει κάποιες βασικές συμπεριφορές και να προχωρήσει προς μια πιο συμμετοχική διαχείριση του σχολικού πλαισίου.

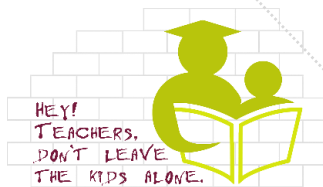
Σχετικά με την ένταξη, δίνει τη δυνατότητα στους γονείς να εκφράσουν τις ανησυχίες τους σχετικά με την είσοδο των παιδιών στο ενιαίο σχολείο και την ευκαιρία να παρουσιάσουν τον εαυτό τους και να πουν τι σκέφτονται πραγματικά.

Το Κουτί Επικοινωνίας αποτελεί προϋπόθεση και προπαρασκευαστικό μέσο για το εργαλείο «Η Ώρα του Τσαγιού», ειδικά εάν θέλετε να δημιουργήσετε ομάδες εστίασης με γονείς και εκπαιδευτικούς, γιατί αν οι γονείς δεν είχαν ήδη την ευκαιρία να εκφράσουν ανώνυμα τις δικές τους απόψεις/ανησυχίες/δυσκολίες σε σχέση με το σχολείο, η παρουσία εκπαιδευτικών στην ομάδα εστίασης μπορεί να αποτελέσει στοιχείο αναστολής.

Οι ομάδες εστίασης μεταξύ εκπαιδευτικών και γονιών πρέπει να είναι το τελευταίο στάδιο μιας πορείας που περιλαμβάνει:

1. Το Κουτί – Επικοινωνίας - ανατροφοδότηση από τους γονείς.
2. Στη συνέχεια, εστίαση μόνο στους εκπαιδευτικούς.
3. Ακολούθως, εστίαση μόνο στους γονείς.
4. Τέλος, εστίαση και στις δύο ομάδες μαζί.





Εργαλείο: Η Ώρα για Τσάι

Η χρήση του εργαλείου «Η Ώρα του Τσαγιού» στο σχολικό περιβάλλον είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα. Πρόκειται για μια τεχνική που συνδέεται με την εμπειρία της ομάδας εστίασης. Σύμφωνα με τις ενδείξεις που παρείχαν οι Αμερικανοί κοινωνιολόγοι το 1940, Κ. Levin και R.K. Merton, είναι ένα μέσο για τη διερεύνηση απόψεων, στάσεων και κρίσεων, με βάση τη συζήτηση μεταξύ μιας μικρής ομοιογενούς ομάδας ανθρώπων που προσκλήθηκε από έναν συντονιστή να εκφραστεί σε ένα συγκεκριμένο θέμα με συγκεκριμένα σημεία στη συζήτηση.

Περιγραφή

Το μικρό μέγεθος της ομάδας, η διαχείριση από τον εκπαιδευτικό και ένα καλά προσδιορισμένο θέμα είναι πτυχές που μπορούν να βοηθήσουν τους γονείς να εκφραστούν με τον πιο ελεύθερο τρόπο και να νιώθουν ότι γίνονται σεβαστοί.

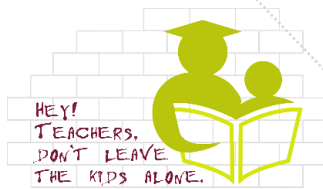
Κατά την πραγματοποίηση της «Ώρας του Τσαγιού» πρέπει να έχουμε κατά νου:

- Καθορισμός των στόχων της «Ώρας του Τσαγιού» και οριοθέτηση του θέματος
- Επιλογή των ατόμων που θα λάβουν μέρος
- Δημιουργία της πορείας εργασίας/συζήτησης
- Μέθοδος διαχείρισης της «Ώρας του Τσαγιού» και του ρόλου του οικοδεσπότη
- Μέθοδοι ανάλυσης των "δεδομένων" που προέκυψαν
- Ανατροφοδότηση από τις κύριες πτυχές που προκύπτουν από την «Ώρα του Τσαγιού», προσπαθώντας για λύσεις όταν είναι δυνατόν.

Στόχοι

- Ανάλυση σε βάθος και όχι σε πλάτος
 - Συλλογή απόψεων για ένα συγκεκριμένο θέμα εντός ορισμένου χρονικού διαστήματος
 - Διασφάλιση ότι η ομάδα, στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, συγκρίνεται με τον πιο αυτόνομο τρόπο στο θέμα της έρευνας
 - Ανταλλαγή απόψεων
 - Ενθάρρυνση των ομάδων στόχων να εργάζονται πιο αποτελεσματικά
- Προώθηση της ένταξης στις ομάδες στόχους





Αποδέκτες

Γονείς και Εκπαιδευτικοί.

Αριθμός συμμετεχόντων

8- 10 άτομα.

Διάρκεια

- Διαρκεί περίπου 1 ώρα και 30 λεπτά.
- Συνήθως πραγματοποιείται το απόγευμα ή ούτως ή άλλως μετά από το σχολείο.
- «Η Ώρα για Τσάι» είναι καλό να πραγματοποιείται όταν υπάρχει πολύ μεγάλη ανάγκη, δύο ή τρεις φορές το χρόνο διαφορετικά γίνεται δύσκολος και κουραστικός χρόνος για τους αποδέκτες.

Υλικά

Λευκά φύλλα χαρτιού για να κρατάτε σημειώσεις.

Μπορούν να χρησιμοποιηθούν σύντομα γραπτά κείμενα, στα οποία εκφράζονται διαφορετικές απόψεις σε σχέση με το πρόβλημα που θα συζητηθεί.

Χώρος

Ένας χώρος κατάλληλα διαμορφωμένος ώστε να μπορεί να φιλοξενήσει άτομα, πιθανόν γύρω από ένα στρογγυλό τραπέζι.

Δεξιότητες Εκπαιδευτικού

Δεξιότητες Επικοινωνίας - Σχέσεων:

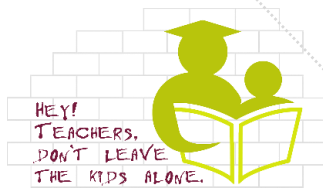
- Ενεργός ακρόαση.
- Αποκέντρωση της άποψης κάποιου.
- Ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων όπως σεβασμό διαφορετικών απόψεων, πειθώ, επεξήγηση της άποψης,
- Άνοιγμα σε νέες απόψεις
- Διαχείριση και αντιμετώπιση συγκρούσεων.
- Δημιουργία ευχάριστης και εγκάρδιας ατμόσφαιρας, με εμπιστοσύνη και όχι απόσταση.

Κομβικές, μεθοδολογικές και δικακτικές δεξιότητες:

- Παρατήρηση τρόπων - λεκτικής και μη λεκτικής επικοινωνίας.
- Παρατήρηση συμπεριφορών, ερμηνεία δυναμικής ομάδων και ηγεσία ομάδων
- Ενεργοποίηση διαδικασίας αυτοαξιολόγησης των συμπεριφορών κάποιου.

Δεξιότητες Διοίκησης και Οργάνωσης:

- Προετοιμασία χώρου και οργάνωση χρόνου.
- Προγραμματισμός συναντήσεων.
- Εξεύρεση αποτελεσματικών μορφών ενημέρωσης και τρόπων διάδοσης.



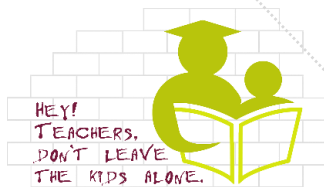
Σημεία Προσοχής

Ο χρόνος για την «Ώρα του Τσαγιού» είναι ιδιαίτερα χρήσιμος όταν θέλετε να εμβαθύνετε στο τι πιστεύουν τα άτομα που λαμβάνουν μέρος για ένα θέμα ή μια προβληματική κατάσταση. Ο εκπαιδευτικός μπορεί να αποφασίσει αν είναι σκόπιμο να χρησιμοποιήσει αυτό το εργαλείο.

Προτού αρχίσει η « Ώρα του Τσαγιού» με τους γονείς, είναι σημαντικό να έχετε υπόψη και να τονίσετε κάποια σημεία:

- Προετοιμάστε τη δυναμική της ομάδας ώστε να τους επιτρέψει να εντοπίζουν την παρουσία σχέσεων ηγεσίας, υποταγής ή συνεργασίας μεταξύ των συμμετεχόντων και να διεξάγουν τη συνέντευξη για να τις ξεπεράσουν.
- Δεν πρέπει απαραίτητως να υπάρχει ομοφωνία. Κάθε άτομο έχει άποψη και μπορεί να την εκφράσει ελεύθερα. Κάθε άποψη είναι σημαντική και πολύτιμη.
- Μπορούν να τεθούν ερωτήσεις τόσο στον οικοδεσπότη όσο και στους άλλους συμμετέχοντες.
- Η συζήτηση ηχογραφείται. Είναι σημαντικό να μιλάτε με τη σειρά, ένας - ένας κάθε φορά, επειδή καταγράφεται ολόκληρη η συνάντηση. Οι ηχογραφήσεις είναι απαραίτητες επειδή δεν είναι δυνατόν να θυμηθούμε ή να γράψουμε ό,τι λέγεται κατά τη διάρκεια της συνάντησης.
- Ο ρόλος του συντονιστή/οικοδεσπότη δεν είναι να ανακαλεί αμέσως εκείνους που παρεκτρέπονται, αλλά να τους επαναφέρει πίσω στα θέματα της συζήτησης.
- Οι ηχογραφήσεις και άλλες πληροφορίες για τους συμμετέχοντες δεν θα δημοσιοποιηθούν.
- Οι απόψεις που θα εκφραστούν θα αναφερθούν σε τελική έκθεση με συνολικό τρόπο, ώστε να μην είναι δυνατό να αναγνωριστεί ποιος είπε τι και να μπορεί ο καθένας να μιλήσει ελεύθερα και ειλικρινά.

Σε αυτά τα χρόνια της σημαντικής αύξησης των εντάσεων μεταξύ σχολείου και οικογένειας (εντάσεις που συχνά παρεμποδίζουν τη διαδικασία ένταξης), το εργαλείο «Ώρα του Τσαγιού» μπορεί να επιτρέψει στους εκπαιδευτικούς να εγκαταλείψουν την απομόνωσή τους. Έτσι, θα αρχίσουν να επικοινωνούν σε κοινωνικά ευρέως διαδεδομένες καταστάσεις για τις οποίες δεν πρέπει να ντρέπονται, δεδομένου ότι εκφράζουν την ανάγκη για ευρεία και στέρεα αλλαγή/μετασχηματισμό, η οποία τους καλεί να δράσουν στο πρώτο πρόσωπο.



Εργαλείο: Το Συμβόλαιο Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης

Αυτό το εργαλείο στηρίζεται στη θεωρία της κοινωνικής γνώσης. Είναι ένα πολύ γνωστό μέσο το οποίο έχει χρησιμοποιηθεί ελάχιστα. Η χρήση του, από την άποψη της ενιαίας διδασκαλίας, είναι σημαντική για τη δημιουργία μιας εκπαιδευτικής κοινότητας.

Το Συμβόλαιο Εκπαιδευτικής Συνυπευθυνότητας στοχεύει να αναδείξει τους ρόλους που διαδραματίζουν οι επιμέρους-συμβαλλόμενοι, τα παιδιά, οι γονείς, οι εκπαιδευτικοί, στο σχολείο και τους κανόνες και επομένως τις ευθύνες που καθορίζουν την ταυτότητα κάθε ρόλου. Δημιουργείται ως εργαλείο για να δώσει τη δυνατότητα να πραγματοποιηθεί μια εκπαιδευτική συμμαχία μεταξύ των οικογενειών, των παιδιών, των φορέων του σχολείου και της πολιτείας. Κάθε μέλος αναλαμβάνει δεσμεύσεις και ευθύνες με σεβασμό της δικής του ταυτότητας και του ρόλου του να μοιράζεται εκπαιδευτικές διαδρομές και κανόνες με τους άλλους ρόλους για την ανθρώπινη και πολιτική ανάπτυξη των παιδιών.

Για τη δημιουργία ενός ενιαίου σχολείου είναι σημαντικό ο/η εκπαιδευτικός να καλέσει τους γονείς και να τους παρουσιάσει στην αρχή της σχολικής χρονιάς τη σύναψη του Συμβολαίου, ενισχύοντας την ενεργό συμμετοχή τους και τονώνοντας τη συγκεκριμένη έκφραση των ταλέντων, των ικανοτήτων τους για ενδυνάμωση της εκπαιδευτικής κοινότητας.

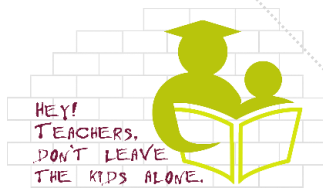
Περιγραφή

Το Συμβόλαιο Εκπαιδευτικής Συνυπευθυνότητας μεταξύ του σχολείου και της οικογένειας είναι ένα σύνολο κανόνων συμπεριφοράς για τους εκπαιδευτικούς, τα παιδιά και τις οικογένειες, καθώς και για την επισημοποίηση των κριτηρίων αξιολόγησης για τα παιδιά, με στόχο την εξασφάλιση του καλύτερου δυνατού δικαιώματος στις εκπαιδευτικές υποχρεώσεις. Εν ολίγοις, το Συμβόλαιο Εκπαιδευτικής Συνυπευθυνότητας είναι ο κοινός ορισμός αρχών, συμπεριφορών, δικαιωμάτων, καθηκόντων, μέσων, που το σχολείο, η οικογένεια και τα παιδιά μοιράζονται και αναλαμβάνουν να σεβαστούν. Το Συμβόλαιο είναι γραμμένο σε ένα έγγραφο, προσαρμοσμένο από κάθε σχολείο, υπογεγραμμένο από το σχολείο και από την οικογένεια.

Στόχοι

- Προώθηση της εκπαιδευτικής συμμαχίας μεταξύ σχολείου και οικογένειας.





- Κοινή χρήση αξιών και κανόνων.
- Αύξηση του επιπέδου συμμετοχής και ευθύνης των παιδιών, των εκπαιδευτικών και των οικογενειών.
- Αύξηση του αισθήματος του ανήκειν στην σχολική κοινότητα.

Αποδέκτες

Παιδιά, Εκπαιδευτικοί, Γονείς.

Αριθμός συμβαλλόμενων ατόμων

Εκπαιδευτικοί, γονείς και παιδιά μιας τάξης.

Χρόνος

Η εκπαιδευτική συμφωνία πραγματοποιείται στην αρχή της σχολικής χρονιάς ή σε μεμονωμένες συναντήσεις κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους.

Υλικά

Η συμφωνία σε τυπωμένη μορφή.

Χώρος

- Αίθουσα Συνεδριάσεων.
- Χώρος Υποδοχής.

Δεξιότητες εκπαιδευτικού

Δεξιότητες Επικοινωνίας - Σχέσεων:

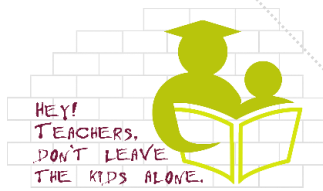
- Εφαρμογή ενσυναίσθητης και ανεπίσημης επικοινωνίας.
- Ενθάρρυνση της πραγματικής συμμετοχής.

Κομβικές, μεθοδολογικές και διδακτικές δεξιότητες:

- Προγραμματισμός, οργάνωση και αξιολόγηση μιας δράσης επιμόρφωσης.
- Παρακολούθηση και έλεγχος της υλοποίησης της συμφωνίας.
- Προώθηση της ικανότητας των παιδιών για αυτοαξιολόγηση.

Δεξιότητες Διοίκησης και Οργάνωσης:

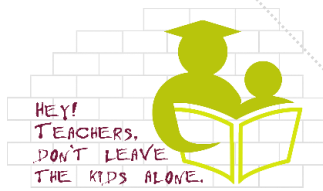
- Προγραμματισμός συναντήσεων.
- Εξεύρεση αποτελεσματικών μορφών ενημέρωσης και τρόπων διάδοσης.



Σημεία προσοχής

- Παρουσία πραγματοποιήσιμων στόχων. Είναι απαραίτητο να τεθούν σαφείς και ρεαλιστικές προσδοκίες, όχι μη ρεαλιστικές.
- Ενεργός συμμετοχή όλων των μερών στη δημιουργία του συμφώνου.
- Αξιολόγηση της εξέλιξης της σύμβασης που έχει υιοθετηθεί.





Παράδειγμα Συμβολαίου

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟ Σχολική Χρονιά Τάξεις

Αγαπητοί Γονείς,

Στο πλαίσιο της συνεργασίας μας σας παρακαλούμε όπως συμπληρώσετε το εκπαιδευτικό συμβόλαιο για το οποίο αναφερθήκαμε κατά τη διάρκεια της συνάντησης στην αρχή της σχολικής χρονιάς.

Σας προσκαλούμε να γράψετε πιο κάτω τις δεσμεύσεις/δράσεις που μπορείτε να αναλάβετε και τις επιθυμίες που θέλετε να εκφράσετε για το τρέχον σχολικό έτος:

Δεσμεύσεις/Δράσεις.....
.....
.....
.....

Επιθυμίες/προσδοκίες.....
.....
.....
.....

Αναφέρετε επίσης τις δεξιότητες ή/και τις ικανότητες που μπορεί να αξιοποιηθούν για να δημιουργηθεί η βάση δεδομένων της τάξης.

Τα δεδομένα που θα συλλεχθούν από αυτή την έρευνα θα σας ανακοινωθούν στη συνάντηση που θα πραγματοποιηθεί τη μέρα στις (ώρα) στο σχολείο μας.

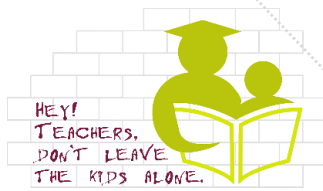
Όνομα..... Επίθετο.....

Μπορώ να κάνω:
.....
.....
.....
.....

Αριθμός τηλεφώνου

Σας ευχαριστούμε για τη συνεργασία.
Με εκτίμηση,
Το Διδακτικό Προσωπικό





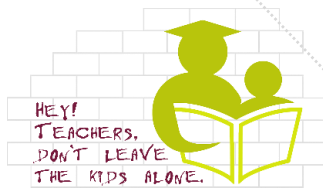
Τομέας: Διδακτικές Ενιαίας Εκπαίδευσης

Τα εργαλεία για την ενιαία εκπαίδευση έχουν αναπτυχθεί με βάση τη βιβλιογραφική αναφορά της ειδικής διδακτικής για την ένταξη και με βάση την εμπειρία των εκπαιδευτικών. Ειδικότερα έχουν προσδιοριστεί τα ακόλουθα εργαλεία:

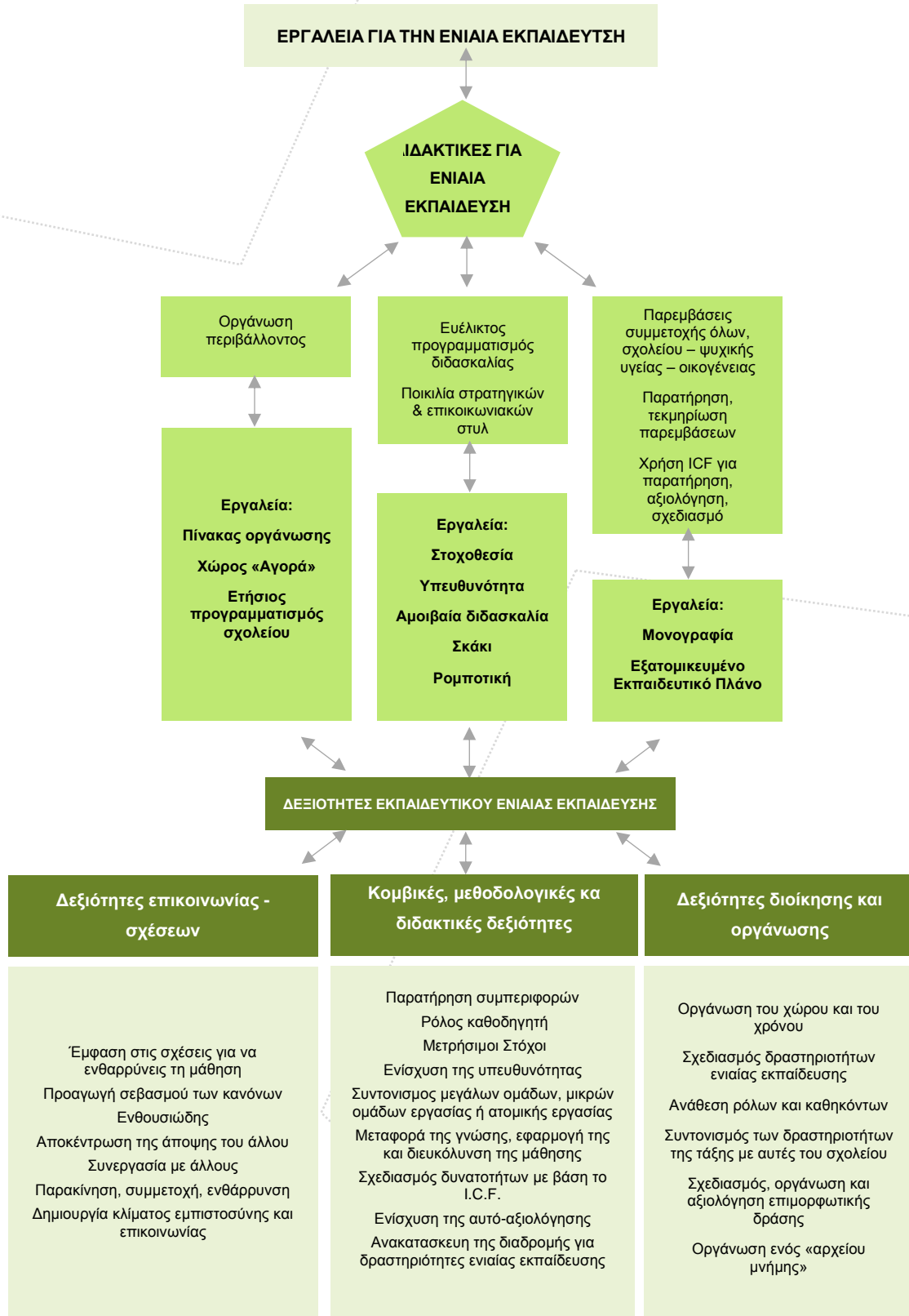
Εργαλεία

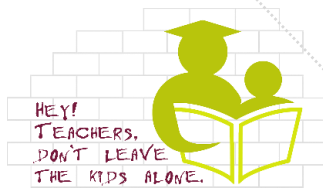
Πίνακας οργάνωσης
Χώρος "Αγορά"
Ετήσιος προγραμματισμός σχολείου
Υπευθυνότητες
Στόχοι
Αμοιβαία διδασκαλία
Σκάκι στην εκπαιδευτική διαδικασία
Ρομποτική
Μονογραφία
Εξατομικευμένο Εκπαιδευτικό Πλάνο





Διάγραμμα Διδακτικών Ενιαίας Εκπαίδευσης





Εργαλείο: Πίνακας Οργάνωσης



- Η οργάνωση των χώρων είναι ένα από τα βασικά βήματα στην κατασκευή ενός ενιαίου σχολείου χωρίς αποκλεισμούς.
- Η διαμόρφωση του περιβάλλοντος είναι άμεση έκφραση των θεμελιωδών αξιών της ενιαίας εκπαίδευσης: κοινότητα, φιλοξενία, ευθύνη.

Στην έκθεση των αποτελεσμάτων (Αναφορά Έρευνας, ΙΟ 1) αναφέρεται ότι οι εκπαιδευτικοί ισχυρίζονται ότι «τα σχολεία δεν έχουν επαρκείς πόρους και δεν μπορούν να έχουν νέους ειδικούς ή να αγοράσουν νέο αναγκαίο εξοπλισμό». Αυτό το θέμα κριτικών μπορεί να ξεπεραστεί με αυτό το εργαλείο το οποίο δεν χρειάζεται ακριβά υλικά ή περίπλοκο αντικείμενο.

Περιγραφή

Στην τάξη τα τραπέζια χρησιμοποιούνται για μικρές ομάδες εργασίας, για ζευγάρια ή ατομικά.

Τα ατομικά θρανία, τα οποία είναι διατεταγμένα σε χώρους για διαλέξεις μετωπικού τύπου, εγκαταλείπονται υπέρ των μεγάλων τετράγωνων τραπέζιων, όπου τα παιδιά μπορούν να συνεργάζονται μεταξύ τους εξίσου. Σε περίπτωση έλλειψης μεγάλων τραπέζιων των έξι, είναι δυνατό να ενταχθούν τρία ή τέσσερα επιμέρους θρανία. Διαφορετικές δραστηριότητες πραγματοποιούνται σε κάθε θρανίο. Ενώ ο/η εκπαιδευτικός εξηγεί μια δραστηριότητα σε μια ομάδα/ένα τραπέζι, στο επόμενο γίνονται κάποιες ασκήσεις, και στο άλλο ζωγραφίζουν ή διαβάζουν.



Σήματα τοποθετημένα στα διάφορα τραπέζια, δείχνουν στα παιδιά εάν η δραστηριότητα πρέπει να γίνει με χαμηλόφωνα ή σιωπηρά.

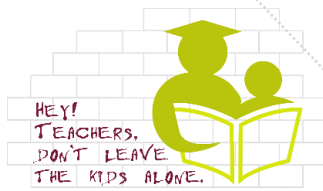
Ένα ψάρι τοποθετείται στο θρανίο όταν τα παιδιά πρέπει να εργαστούν ατομικά και ήσυχα.



Erasmus+

Project N° 2016-1-IT02-KA201-024342

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα δημοσίευση [ανακοίνωση] αντικατοπτρίζει μόνο τις απόψεις του δημιουργού και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.



Ένα φίδι χρησιμοποιείται όταν τα παιδιά εργάζονται σε ζευγάρια ή σε ομάδες και πρέπει να μιλούν χαμηλόφωνα.

Η έδρα είναι ένα υποστηρικτικό μέρος, μιας και ο/η εκπαιδευτικός στο ρόλο του ως διευθύνων του χώρου, κινείται συνήθως μέσα στην τάξη τις περισσότερες φορές. Για το λόγο αυτό, η έδρα του δασκάλου αντικαθίσταται με ένα μικρό τραπέζι.

Κάθε ομάδα έχει ένα παιδί ο οποίος, με τη σειρά του, κατέχει το ρόλο του διαχειριστή/αρχηγού της ομάδας.

Στόχοι

- Προώθηση στα παιδιά, πιο αυτόνομης και υπεύθυνης μάθησης
- Αύξηση των δεσμών της ομάδας
- Δημιουργία του αισθήματος του ανήκειν και της κοινότητας στην τάξη

Αποδέκτες

Παιδιά και Εκπαιδευτικοί.

Ηλικία και αριθμός παιδιών που εμπλέκονται

Ο Πίνακας Οργάνωσης είναι ένα εργαλείο που μπορεί να εφαρμοστεί από την ηλικία των 6 χρονών. Περιλαμβάνει όλα τα παιδιά μιας τάξης.

Διάρκεια

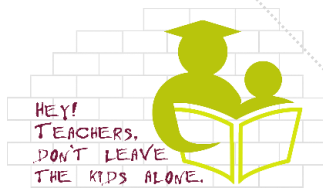
Η πρόταση αυτή διαμορφώνει μόνιμα την οργάνωση της εργασίας στην τάξη.

Υλικά

Η κοινή γραφική ύλη βρίσκεται σε μικρούς δίσκους τοποθετημένους στο μέσο του τραπεζιού. Με αυτόν τον τρόπο τα παιδιά δεν μεταφέρουν τα δικά τους υλικά, αλλά χρησιμοποιούν αντικείμενα κοινής ιδιοκτησίας και αναπτύσσουν ένα αίσθημα ευθύνης απέναντι στο σχολικό χώρο.



Τα ατομικά υλικά των παιδιών τοποθετούνται σε ειδικές θήκες ή σε συρτάρια. Εάν δεν υπάρχει η δυνατότητα ραφιών ή θηκών, μπορεί να χρησιμοποιηθούν πάνινες τσάντες, αρκετά μεγάλες και με σημειωμένο το όνομα κάθε παιδιού, τοποθετημένες σε κρεμάστρες.



Χώρος

Αίθουσα διδασκαλίας.

Δεξιότητες εκπαιδευτικού

Δεξιότητες Επικοινωνίας - Σχέσεων:

- Δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης και επικοινωνίας που ευνοεί τη μάθηση
- Παρακίνηση, εμπλοκή και ενθάρρυνση
- Προσοχή και αναγνώριση των σχέσεων όταν δημιουργεί τον πίνακα οργάνωσης για να ενθαρρύνει τη μάθηση

Κομβικές, μεθοδολογικές και διδακτικές δεξιότητες:

- Αύξηση του επιπέδου ευθύνης των παιδιών
- Προώθηση της ικανότητας του παιδιού για αυτοαξιολόγηση
- Συντονισμός δραστηριοτήτων των μεγάλων ομάδων, των μικρών ομάδων και των ατομικών εργασιών
- Παρατήρηση συμπεριφορών των παιδιών για να ενισχύει τη μάθησή τους
- Ανάληψη καθοδηγητικού ρόλου
- Ενεργοποίηση σιωπηρής γνώσης
- Ενεργοποίηση μεταγνώσης

Δεξιότητες Διοίκησης και Οργάνωσης:

- Προσεκτική οργάνωση του χώρου και διαχείριση του χρόνου εργασίας

Σημεία προσοχής

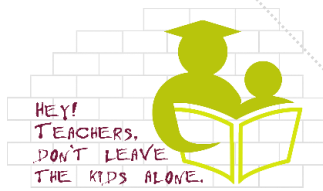
- Κάθε παιδί πρέπει να έχει σταθερό μέρος καθ' όλη τη διάρκεια του έτους με την ετικέτα του ονόματός του, τουλάχιστον ένα συρτάρι όπου να αποθηκεύει το δικό του υλικό (για να αποφεύγεται η τοποθέτηση του προσωπικού υλικού στις ντουλάπες).
- Κάθε τραπέζι είναι μια ομάδα εργασίας και πρέπει επομένως να επισημαίνεται με ένα λογότυπο/όνομα που επιλέγουν τα παιδιά.
- Το υλικό στο τραπέζι πρέπει να παραμένει στην τάξη.
- Οι καρέκλες πρέπει πάντα να τοποθετούνται στη θέση τους και τα τραπέζια να καθαρίζονται.



Erasmus+

Project N° 2016-1-IT02-KA201-024342

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα δημοσίευση [ανακοίνωση] αντικατοπτρίζει μόνο τις απόψεις του δημιουργού και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.



Εργαλείο: Χώρος «Αγορά»



- Η πρόταση του εργαλείου «Αγορά» βασίζεται στην ανάγκη ενίσχυσης της αίσθησης του ανήκειν σε μια κοινότητα και της ικανότητας της άσκησης της υπευθυνότητας από τα παιδιά.
- Η δημιουργία ενός φυσικού χώρου ειδικά αφιερωμένου στην «Αγορά» μεταδίδει στα παιδιά τη σημασία αυτού του στόχου. Αφιερώνοντας μέρος του σχολικού χρόνου σε αυτό-διαχειριζόμενες δραστηριότητες ή σε συζητήσεις που ρυθμίζονται από τον/την εκπαιδευτικό στο χώρο της Αγοράς, τα παιδιά προετοιμάζονται σε ένα μέλλον ενεργού και ευαισθητοποιημένου πολίτη.

Περιγραφή

Στην τάξη δημιουργείται μια περιοχή «Αγορά», δηλαδή ένας χώρος όπου, σε μια μεγάλη ομάδα, μπορούν να διεξαχθούν δραστηριότητες που ρυθμίζονται και προγραμματίζονται:

- Ιστορίες ανάγνωσης
- Καθοδηγημένη συζήτηση
- Λήψη αποφάσεων και απεικόνιση των ημερολογίων/ δραστηριοτήτων
- Εξήγηση και επίδειξη από τον/την εκπαιδευτικό

Είναι ένας περιμετρικός χώρος, ο οποίος γενικά οριοθετείται από μια γωνία ανάμεσα σε δύο τοίχους και σε ράφια διατεταγμένα ως διαχωριστικό.

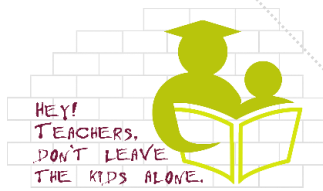
Οι εξηγήσεις του/της εκπαιδευτικού είναι προκαθορισμένες και με την πάροδο του χρόνου γίνονται ρουτίνα και επιτρέπουν στα παιδιά να γνωρίζουν την ώρα που θα πραγματοποιηθεί ένα μάθημα στην αγορά. Εκείνη την καθορισμένη ώρα, έχουν λοιπόν την ευθύνη να διακόψουν την εργασία και να εισέλθουν στην «Αγορά». Αυτή η ρουτίνα, τα θέτει ήδη σε συγκέντρωση, καθιστώντας την επιτήρηση του εκπαιδευτικού περιττή.

Εκτός από τις στιγμές που είναι αφιερωμένες σε συλλογικές αποφάσεις σχετικά με τις δραστηριότητες της ημέρας ή της εβδομάδας, η αγορά χρησιμοποιείται για ιστορίες και τραγούδια, για ρουτίνες εισόδου / εξόδου αλλά και ως χώρος ανάγνωσης μέσα στην τάξη.

Στόχοι

- Ανάπτυξη δεξιοτήτων ακρόασης.
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων σε υπεύθυνες κοινωνικές σχέσεις.
- Αύξηση του επιπέδου ευεξίας μέσω της επικοινωνίας σε έναν άνετο και κατάλληλο χώρο.





Αποδέκτες

Παιδιά και Εκπαιδευτικοί.

Ηλικία και αριθμός παιδιών που εμπλέκονται:

Συμμετέχουν παιδιά από έξι χρονών και άνω.

Συμμετέχουν όλα τα παιδιά μιας τάξης..

Διάρκεια

Διαφέρει ανάλογα με τον τύπο της δραστηριότητας.

Υλικά

Πάγκοι, χαλιά, μαξιλάρια.

Χώρος

Γωνιά της τάξης εξοπλισμένη με ξύλινα παγκάκια, μαλακά καθίσματα και χαλιά (αντι-αλλεργικά).

Δεξιότητες Εκπαιδευτικού

Δεξιότητες Επικοινωνίας-Σχέσεων:

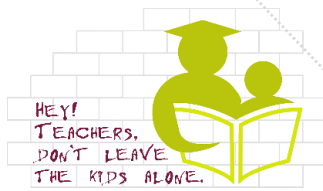
- Δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης και επικοινωνίας που ευνοεί τη μάθηση
- Παρακίνηση, εμπλοκή και ενθάρρυνση
- Ανάπτυξη ενεργού ακρόασης
- Ανάπτυξη ενσυναίσθησης
- Αποκέντρωση της άποψης του άλλου
- Ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων όπως σεβασμό διαφορετικών απόψεων, πειθώ, επεξήγηση της άποψης, ...
- Άνοιγμα σε νέες απόψεις

Κομβικές, μεθοδολογικές και διδακτικές δεξιότητες:

- Αύξηση του επιπέδου ευθύνης των παιδιών
- Προώθηση της ικανότητας του παιδιού για αυτοαξιολόγηση
- Συντονισμός δραστηριοτήτων των μεγάλων ομάδων, των μικρών ομάδων και των ατομικών εργασιών
- Παρατήρηση συμπεριφορών των παιδιών για να ενισχύει τη μάθησή τους
- Ανάλυση καθοδηγητικού ρόλου
- Ενεργοποίηση μεταγνώσης

Δεξιότητες Διοίκησης και Οργάνωσης:

- Προσεκτική οργάνωση του χώρου και διαχείριση του χρόνου εργασίας
- Οργάνωση δραστηριοτήτων για όλους βάση προγραμματισμού

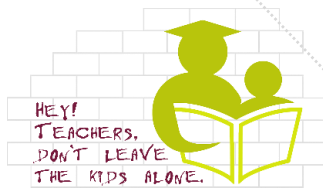


Σημεία προσοχής

Φροντίδα του χώρου και της επίπλωσης.

Τα έπιπλα υποβάλλουν πως πρέπει να χρησιμοποιείται ο χώρος. Για παράδειγμα, η διάταξη δημιουργεί μια είσοδο που θυμίζει στα παιδιά ότι αυτό είναι ένα ιδιαίτερο μέρος όπου υπάρχουν κανόνες που πρέπει να γίνονται σεβαστοί. Χάρη στα χαλιά, δημιουργείται μια άλλη σχέση ανάμεσα στον εκπαιδευτικό και τα παιδιά, κάτι που εκφράζεται με τη διαφορετική θέση του σώματος. Τα παιδιά ακούνε τις εξηγήσεις ενώ βρίσκονται σε καθιστή, άνετη θέση στα χαλιά. Το όλο σκηνικό τη στιγμή της ακρόασης, αυξάνει τη συγκέντρωση και καθιστά την επικοινωνία πολύ πιο αποτελεσματική.





Εργαλείο: Ετήσιος προγραμματισμός του σχολείου

Η κοινοτική διάσταση καθιστά το σχολείο πιο αποτελεσματικό. Επιτρέπει τη βελτίωση της μάθησης κάθε παιδιού δεδομένου ότι ζητά την ανταλλαγή ορθών πρακτικών μεταξύ των εκπαιδευτικών, επιτρέπει την αλληλεπίδραση μεταξύ των παιδιών, των συνομηλίκων αλλά και μεταξύ μεγάλων και μικρών και ενθαρρύνει τη συμμετοχή των γονιών. Πρόκειται για την ανταλλαγή προβλημάτων και μέσων, δυσκολιών και ευκαιριών, από τη σχολική άποψη.

Ο Ετήσιος Προγραμματισμός στη σχολική κοινότητα είναι ένα εργαλείο που εντάσσεται σε αυτή την εργασία, δημιουργώντας μια συνολική εικόνα των δραστηριοτήτων της κάθε τάξης του σχολείου.

Περιγραφή

Το Ετήσιο Ημερολόγιο δραστηριοτήτων αποτελεί βασικό μέσο για τη διεξαγωγή της δραστηριότητας. Πρέπει:

- να μοιράζεται στα παιδιά
- να βρίσκεται σε πινακίδα
- να παρουσιάζεται σε πίνακα έτσι ώστε να είναι ορατό και να χρησιμεύει ως καθημερινός και μηνιαίος οδηγός.



Τι πρέπει να περιέχει:

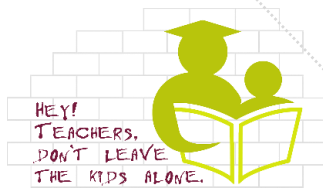
Κύριες Δραστηριότητες: Δραστηριότητες διδασκαλίας (των τάξεων, κοινών δραστηριοτήτων τμημάτων ή του σχολείου, δραστηριότητες ομάδων, εργαστήρια), Ενδιάμεσες δραστηριότητες (είσοδος, έξοδος, κυλικείο, μετά το μεσημεριανό), Έκτακτες δραστηριότητες (εκδρομές, πάρτι, ειδικές μέρες).

Οργανωτικές Δραστηριότητες: σχολικές συναντήσεις (ομάδες, όλου του σχολείου, συνεδρία, συνελεύσεις), επιμόρφωση εκπαιδευτικών, παρακολούθηση εκπαιδευτικών σε μάθημα και αναστοχασμός από συναδέλφους, διάρθρωση των ωρών διδασκαλίας.

Στόχοι

- Καλή οργάνωση της σχολικής ζωής με τη διαβάθμιση των υποχρεώσεων.
- Αναγνωσιμότητα του σχολείου σε όλους: παιδιά, εκπαιδευτικοί, διευθυντές, γονείς και άλλοι (η ιδέα είναι ότι τα σχολεία πρέπει να γίνουν διαφανή, γνωστά και να εκτιμηθούν).
- Άμεση άποψη για τη ζωή και τις πρωτοβουλίες του σχολείου και των τμημάτων.





- Ανακεφαλαίωση του σχολικού έτους για αξιολόγηση και αναστοχασμό στο τέλος της σχολικής χρονιάς.

Αποδέκτες

Εκπαιδευτικοί, παιδιά, γονείς.

Διάρκεια

Στην αρχή του έτους προχωράμε στην υλοποίηση της βάσης Προγραμματισμού. Μπορούμε να προσλάβουμε άτομα (εκπαιδευτικούς και φοιτητές) για οποιαδήποτε ενημέρωση κατά τη διάρκεια του έτους. Στα μέσα του έτους και στο τέλος του έτους μπορούν να γίνουν έλεγχοι για την ανασυγκρότηση της ιστορίας, την πορεία ενός έτους και την ανασκόπηση μαζί με τα παιδιά, τους εκπαιδευτικούς, τους γονείς, τον/τη διευθυντή/τρια, τους σχολικούς συνεργάτες.

Υλικά

Αφίσα, χρωματιστές σημειώσεις, κόλλα, κάρτες.

Χώρος

Ο ετήσιος προγραμματισμός πρέπει να τοποθετείται σε ένα ορατό σημείο του σχολείου.

Δεξιότητες εκπαιδευτικού

Δεξιότητες Επικοινωνίας - Σχέσεων:

- Ανταλλαγή πληροφοριών και δεξιοτήτων με το διδακτικό προσωπικό
- Υποστήριξη παιδιών και παροχή θετικής ανατροφοδότησης.

Κομβικές, μεθοδολογικές και διδακτικές δεξιότητες:

- Αναδόμηση της πορείας των δραστηριοτήτων για όλους οι οποίες διεξάγονται κατά τη διάρκεια του έτους και προώθηση του αναστοχασμού της μαζί με παιδιά, εκπαιδευτικούς και γονείς.

Δεξιότητες Διοίκησης και Οργάνωσης:

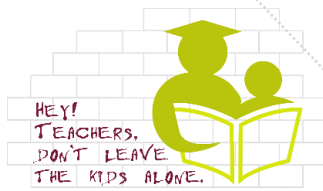
- Προετοιμασία του χώρου και οργάνωση του χρόνου για να συντονίζονται οι δραστηριότητες της τάξης με αυτές του σχολείου.

Σημεία προσοχής

Συμμετοχή όλων στη δημιουργία του ετήσιου προγραμματισμού. Είναι σημαντικό να συμμετέχουν όλοι οι εκπαιδευτικοί, τα παιδιά, οι σχολικοί συνεργάτες και οι γονείς στη δημιουργία του. Όσο πιο ψηλό είναι το επίπεδο της συνεργασίας τόσο περισσότερο αναζωογονείται η σχολική κοινότητα.

Χρήση απλής και άμεσης γλώσσας.

Φροντίδα για αισθητική απόλαυση.



Εργαλείο: Υπευθυνότητα/ Πίνακας Καθηκόντων

Το εργαλείο αυτό προωθεί τη δημιουργία ενός πλαισίου που να μην αποκλείει κανέναν, όπου κάθε παιδί έχει Υπευθυνότητες απέναντι στα άλλα και ένα ατομικό πρόγραμμα εφαρμόζεται έτσι ώστε το κάθε παιδί να μαθαίνει σύμφωνα με τα γνωστικά και συναισθηματικά του χαρακτηριστικά.

Συγκεκριμένα, η πιλοτική εφαρμογή του εργαλείου της Υπευθυνότητας στις χώρες εταίρους (Οδηγός, IO 2) έχει ως αποτέλεσμα την αλλαγή στάσεων: «Αυξήθηκε η ευθύνη, η φιλία και η συνεργασία μεταξύ των παιδιών» (Λιθουανία), και την αύξηση του επιπέδου συνεργασίας στην ομάδα: «Εκπαιδεύοντας ευαίσθητες των παιδιών, αναπτύσσοντας έναν άνθρωπο, κάνοντας θετικές αλλαγές σ' αυτόν, την εκπαίδευση συγκεκριμένων κοινωνικών συμπεριφορών, τη συνειδητοποίηση της ατομικότητας με παράλληλο σεβασμό της μοναδικότητας των άλλων, την ανάπτυξη της φαντασίας, την τόνωση της δραστηριότητας, την ανακάλυψη νέων πραγμάτων» (Πολωνία), «Κάθε παιδί έχει έναν ρόλο και το καθένα εξαρτάται από το άλλο. Έχουν ένα κοινό στόχο να πετύχουν» (Κύπρος), «Αυτό το εργαλείο διεγείρει τη σύγκριση των ομάδων, διότι πρέπει να διοχετεύεται και να παρακολουθείται προσεκτικά» (Ιταλία).

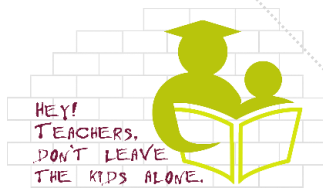
Περιγραφή

Το εργαλείο «Υπευθυνότητα/Πίνακας Καθηκόντων» αναφέρεται στην ανάθεση ενός ρόλου, μιας υπευθυνότητας στα παιδιά σύμφωνα με τις οδηγίες που παίρνουν από τον/την εκπαιδευτικό.

Ένα παιδί, ο Υπεύθυνος της ομάδας, καλείται από τον/την εκπαιδευτικό να λάβει οδηγίες και ενδείξεις σχετικά με τις δραστηριότητες που γίνονται στο τραπέζι εργασίας. Συγκεκριμένα:

- Παρέχει βοήθεια στους συμμαθητές και τις συμμαθήτριές του με βάση τις οδηγίες του/της εκπαιδευτικού.
- Καλείται μαζί με όλους τους αρχηγούς ομάδας να διαβουλευθούν με τον/την εκπαιδευτικό.
- Βοηθά και παροτρύνει τα παιδιά να σέβονται τους κανόνες.
- Επιπλέον, οι αρχηγοί της ομάδας κάνουν μια συνάντηση μία φορά την εβδομάδα για να τονίσουν θετικά σημεία και κρίσιμα ζητήματα, να συντάξουν μια σύντομη έκθεση και να υποβάλουν προτάσεις για τη διόρθωση των αρνητικών σημείων. Η έκθεση παρουσιάζεται και συζητείται με ολόκληρη την τάξη.





- Στόχοι
- Ενθάρρυνση των παιδιών να διαχειριστούν αυτόνομα την εργασία στην τάξη.
- Αύξηση της ικανότητας φροντίδας άλλων συμμαθητών/τριών, χώρου και υλικών.
- Αύξηση της προσωπικής ευθύνης.

Αποδέκτες

Παιδιά.

Ηλικία και αριθμός παιδιών που εμπλέκονται

Το εργαλείο «Υπευθυνότητα/ Πίνακας Καθηκόντων» μπορεί να εφαρμοσθεί σε παιδιά ηλικίας 6 χρονών και άνω. Συμμετέχουν όλα τα παιδιά μιας τάξης.

Διάρκεια

Ο Υπεύθυνος της Ομάδας είναι σταθερός για τουλάχιστον 2 μήνες.

Υλικά

Μια πινακίδα Υπευθυνοτήτων με τον Πίνακα Καθηκόντων όπου σημειώνονται τα ονόματα των παιδιών και τα καθήκοντά τους. Ο Πίνακας Υπευθυνοτήτων μπορεί να διαμορφωθεί με σχέδια και φωτογραφίες.

Χώροι

Αίθουσα διδασκαλίας.

Δεξιότητες εκπαιδευτικού

Δεξιότητες επικοινωνίας - σχέσεων:

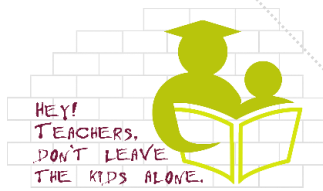
- Δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης και επικοινωνίας που ευνοεί τη μάθηση
- Παρακίνηση, εμπλοκή και ενθάρρυνση
- Ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων όπως σεβασμό διαφορετικών απόψεων, πειθώ, επεξήγηση της άποψής,
- Καλλιέργεια και προαγωγή του σεβασμού των κανόνων

Κομβικές, μεθοδολογικές και διδακτικές δεξιότητες:

- Αύξηση του επιπέδου ευθύνης των παιδιών
- Προώθηση της ικανότητας του παιδιού για αυτοαξιολόγηση
- Συντονισμός δραστηριοτήτων των μεγάλων ομάδων, των μικρών ομάδων και των ατομικών εργασιών
- Παρατήρηση συμπεριφορών των παιδιών για να ενισχύει τη μάθησή τους
- Ανάλυση καθοδηγητικού ρόλου

Δεξιότητες διοίκησης και οργάνωσης:

- Ανάθεση ρόλων και καθηκόντων/εργασιών και εναλλαγή τους σε όλα τα παιδιά με τη σειρά



Σημεία προσοχής

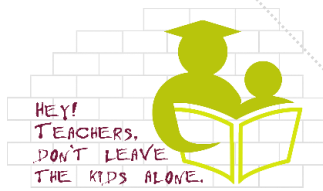
Είναι απαραίτητη η:

- Ενίσχυση, υποστήριξη και θετική παρακίνηση των υποστήριξη των παιδιών με έμφαση στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων και των αποτελεσμάτων
- Έγκαιρη ανίχνευση της παρουσίας τυχόν δυσκολιών στην εκτέλεση καθηκόντων ή προβληματικών συμπεριφορών.

Παραδείγματα

Ο Υπεύθυνος της Ομάδας: Καθήκοντα και ρόλοι

1. Καθορίζεται από τον/την εκπαιδευτικό και καλείται να λάβει τις οδηγίες και τις ενδείξεις σχετικά με τις Υπευθυνότητες στον Πίνακα Υπευθυνότητων
2. Βοηθά τους συμμαθητές/τριες της ομάδας του να ακούν επίσης τον/την εκπαιδευτικό
3. Καλείται από τον/την εκπαιδευτικό μαζί με τους άλλους Υπεύθυνους των Ομάδων να δώσει συμβουλές,
4. Βοηθά και ζητά από τους συμμαθητές/τριες του να σεβαστούν τους κανόνες
5. Εκτελεί τα καθήκοντα του για τουλάχιστον δύο μήνες
6. Οι Υπεύθυνοι των Ομάδων συνεδριάζουν μία φορά την εβδομάδα για να επισημάνουν θετικά και αρνητικά σημεία, σημειώνουν τα πρακτικά κάθε συνεδρίασης και υποβάλλουν προτάσεις για να διορθώσουν τα αρνητικά σημεία. Τα πρακτικά παρουσιάζονται και συζητούνται στην ολομέλεια της τάξης όπου συμμετέχουν όλα τα παιδιά της τάξης.

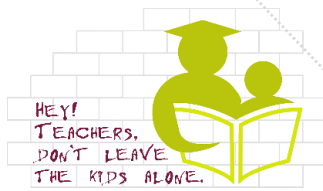


Άλλες Υπευθυνότητες

Καθήκοντα και Ρόλοι

Υπεύθυνος Υλικών (Βιβλίων, διάφορων μέσων, тетраδίων, κ.α.)	Είναι υπεύθυνοι να διανέμουν τα υλικά στην ομάδα τους και να τα τοποθετούν πίσω στη θέση τους (ράφι, ερμάρι) συγυρισμένα.
Υπεύθυνος Παρουσιολογίου	Καταγράφουν το πρωί τις παρουσίες και τις απουσίες με βάση τα εργαλεία και την καθιερωμένη διαδικασία
Υπεύθυνος Γραφικής Ύλης	Διανέμουν και ελέγχουν την γραφική ύλη στην ομάδα τους
Υπεύθυνος Τάξης και Καθαριότητας	Φροντίζουν για την καθαριότητα των θρανίων της ομάδας τους κατά τη διάρκεια των καθιερωμένων ωρών: πριν το διάλειμμα (το πρωί) και πριν το γέυμα, και στο τέλος της ημέρας.





Εργαλείο: Στοχοθεσία

Το εργαλείο αυτό έχει αναπτυχθεί σύμφωνα με τη θεωρία της οικοδόμησης της γνώσης και της συνειδητοποίησης του πόσο σημαντικό είναι να γίνει κάθε παιδί πρωταγωνιστής της μάθησής του.

Συγκεκριμένα, η συμμετοχή κάθε παιδιού στον προσδιορισμό των στόχων που πρέπει να πετύχει το ίδιο, τον κάνει υπεύθυνο και τον παρακινεί να δεσμευθεί να και να τους πετύχει.

Περιγραφή

Ο/η εκπαιδευτικός διαπραγματεύεται τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις με τα παιδιά στην τάξη του. Στο τέλος όλοι συντάσσουν έναν κατάλογο με τρεις στήλες: δικαιώματα – Υποχρεώσεις – Ενέργειες, και με τους δύο τρόπους. Όλοι επισημαίνουν τη σημασία των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων στην προαγωγή του σεβασμού όλων, ανεξάρτητα από το φύλο, τη θρησκεία, την αναπηρία, τη μειονότητα, κλπ. Μετά, ο/η εκπαιδευτικός συζητά προσωπικά με κάθε παιδί και το καθοδηγεί να θέσει ένα στόχο. Ο στόχος αναφέρεται σε μια σαφή και μετρήσιμη συμπεριφορά/δράση.

Ο/η εκπαιδευτικός ρυθμίζει την ώρα της ημέρας που αξιολογείται η επίτευξη του στόχου με έναν απλό τρόπο. Η αλλαγή του στόχου γίνεται κάθε δύο εβδομάδες.

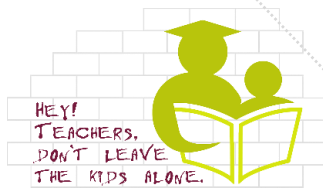
Η ολοκλήρωση ενός στόχου μπορεί να αντιστοιχεί με ένα κομμάτι ενός παζλ ή μια πράσινη κάρτα. Η στοχοθεσία καθιστά τα παιδιά υπεύθυνα για τις ενέργειές τους. Όταν ο καθορισμός στόχων γίνεται από αυτούς για αυτούς τότε είναι πιο ουσιαστικός και συνεπώς το παιδί καταβάλει μεγαλύτερη προσπάθεια για να βελτιωθεί.

Στόχοι

- Καθορισμός προσωπικών στόχων (συμπεριφοράς, κοινωνικών, συναισθηματικών)
- Αξιολόγηση προσωπικών στόχων σύμφωνα με συγκεκριμένα κριτήρια
- Ανάπτυξη της υπευθυνότητας

Αποδέκτες

Παιδιά και εκπαιδευτικοί



Ηλικία και αριθμός παιδιών που εμπλέκονται

Αυτό το εργαλείο προτείνεται για παιδιά από εννέα χρονών και άνω. Ο αριθμός των παιδιών που συμμετέχουν ποικίλει από 20-25.

Διάρκεια

Μεταξύ 40 - 80 λεπτών.

Υλικά

Λίστα καθορισμού στόχων, Καρτέλα Ατομικού Στόχου και Ατομική Καρτέλα Αξιολόγησης Στόχου.

Χώρος

Κάθε παιδί έχει στο θρανίο του κολλημένο τον προσωπικό του στόχο για να του υπενθυμίζει τις ενέργειές του.

Δεξιότητες εκπαιδευτικού

Δεξιότητες επικοινωνίας-σχέσεων:

- Δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης και επικοινωνίας που ευνοεί τη μάθηση
- Παρακίνηση, εμπλοκή και ενθάρρυνση

Κομβικές, μεθοδολογικές και διδακτικές δεξιότητες:

- Καθορισμός ξεκάθαρων και μετρήσιμων στόχων
- Συντονισμός δραστηριοτήτων στην τάξη μεγάλων ομάδων, μικρών ομάδων και στομικής εργασίας

Δεξιότητες διοίκησης και οργάνωσης:

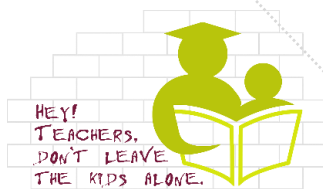
- Προσεκτική προετοιμασία του χώρου και διαχείριση του χρόνου εργασίας.

Σημεία προσοχής

Ο/η εκπαιδευτικός μπορεί επίσης να θέσει ένα στόχο για τον εαυτό του. Με αυτόν τον τρόπο γίνεται παράδειγμα για την τάξη του.

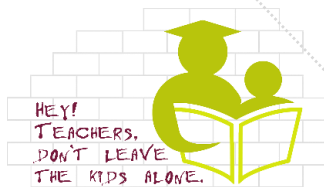
Οι ανταμοιβές να μην είναι υλικά / παιχνίδια ή αγαπημένα πράγματα.

Οι ανταμοιβές μπορεί να είναι κάρτες με νόημα σχετικές με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις.



Αυτή η δραστηριότητα μπορεί να ακολουθήσει μετά από μαθήματα σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις και, τον τρόπο με τον οποίο ερμηνεύονται σε δράσεις με σαφήνεια και μετρήσιμο τρόπο.





Εργαλείο: Αμοιβαία διδασκαλία

Αυτή η πρακτική έχει τις ρίζες της στην οργάνωση της διδασκαλίας που προωθήθηκε από τους δύο Άγγλους φιλοσόφους και εκπαιδευτικούς, τον Andrew Bell και τον Joseph Lancaster από το τέλος του 18ου μέχρι τις αρχές του 19ου αιώνα.

Οι Vygotsky και Piaget αντιπροσωπεύουν δύο σημαντικές θεωρητικές αναφορές για την αμοιβαία μάθηση. Και για τους δύο μελετητές, σε αυτή τη διαδικασία της αμοιβαίας υποστήριξης, τα παιδιά μαθαίνουν μια σειρά δεξιοτήτων επικοινωνίας και σχέσεων (γνωρίζουν πώς να ακούν, δέχονται το ένα το άλλο, ξέρουν πώς να περιμένουν, μπορούν να εκτιμούν τις προσπάθειες του ζευγαριού τους, κ.α.), αναπτύσσουν τις γνωστικές τους ικανότητες και αποκτούν νέες γνώσεις.

Περιγραφή

Η Αμοιβαία Διδασκαλία είναι μια μέθοδος που βασίζεται σε μια συνεργατική προσέγγιση της μάθησης που περιλαμβάνει την εργασία σε ζεύγη ή μικρές ομάδες συνομήλικων παιδιών όπου ένα παιδί αναλαμβάνει το ρόλο του εκπαιδευτικού TUTOR και ο άλλος (οι άλλοι) αυτόν του μαθητή/τριας.

Υπάρχει λόγος για αλληλεγγύη μεταξύ των παιδιών επειδή ο ρόλος του εκπαιδευτικού παίζεται εναλλάξ.

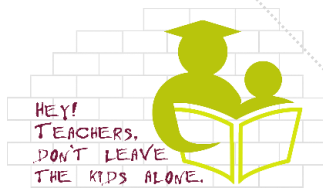
Υπάρχουν πολλοί τρόποι οργάνωσης της αμοιβαίας στήριξης:

- ένα παιδί ενεργεί ως αρχηγός σε έναν άλλο
- ένα παιδί ενεργεί ως αρχηγός σε μια ομάδα
- ένα παιδί που διδάσκει μια τάξη σε όλο το σχολείο
- ένα παιδί που συντονίζει μια ομάδα για μια δραστηριότητα
- ένα παιδί με συγκεκριμένο είδος δυσκολίας που βοηθά έναν άλλο παιδί με κάποια άλλη δυσκολία.

Goals

- Ενθάρρυνση της εξατομικευμένης μάθησης
- Αύξηση των κοινωνικό-συναισθηματικών δεσμών





- Προώθηση της κοινωνικής ένταξης σε μικρές ομάδες παιδιών

Για το παιδί - εκπαιδευτικό:

- Ενίσχυση της μάθησής του
- Βελτίωση της αυτοεκτίμησης
- Αύξηση των κινήτρων προς το σχολείο
- Προώθηση της συμμόρφωσης με τους κανόνες

Για το παιδί-εκπαιδευόμενο:

- Ενίσχυση της μάθησής του
- Βελτίωση των δεξιοτήτων επικοινωνίας και σχέσεων

Αποδέκτες

Παιδιά.

Ηλικία και αριθμός παιδιών που εμπλέκονται

Εφαρμόζεται σε παιδιά ηλικίας 8 χρονών και άνω. Συμμετέχουν όλα τα παιδιά της τάξης.

Διάρκεια

Οι συναντήσεις αμοιβαίας βοήθειας είναι συνήθως εβδομαδιαίες ή δύο εβδομάδων, με διάρκεια 30 έως 45 λεπτά. Είναι προτιμότερο να διατηρείται πάντα ο ίδιος χρόνος.

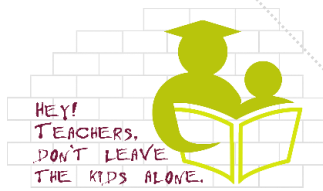
Υλικά

Η συμπλήρωση ενός ημερολογίου από το παιδί-εκπαιδευτικό στο τέλος κάθε συνάντησης και ενός ημερολογίου από τον/την εκπαιδευτικό που συντονίζει τη δραστηριότητα είναι πολύ χρήσιμο.

Υλικά που είναι προσαρμοσμένα στους στόχους και διαφοροποιημένα από αυτά που συνήθως χρησιμοποιούνται στην τάξη.

Χώρος

Ενδεχομένως έξω από την τάξη, σε έναν ήσυχο χώρο, μεταφέροντας την ιδέα ότι η δουλειά είναι σοβαρή και σημαντική.



Δεξιότητες εκπαιδευτικού

Δεξιότητες επικοινωνίας-σχέσεων:

- Δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης και επικοινωνίας που ευνοεί τη μάθηση
- Παρακίνηση, εμπλοκή και ενθάρρυνση
- Ανάπτυξη ενεργού ακρόασης
- Ανάπτυξη ενσυναίσθησης
- Αποκέντρωση της άποψης του άλλου
- Ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων όπως σεβασμό διαφορετικών απόψεων, πειθώ, επεξήγηση της άποψής,

Κομβικές, μεθοδολογικές και διδακτικές δεξιότητες:

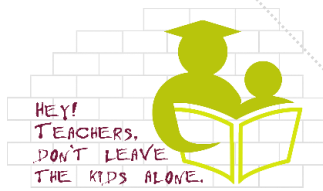
- Διευκόλυνση της μάθησης
- Ενεργοποίηση της σιωπηρής γνώσης των παιδιών
- Οργάνωση και αξιολόγηση μιας εκπαιδευτικής δραστηριότητας

Δεξιότητες διοίκησης και οργάνωσης:

- Οργάνωση χρόνου και εκπαιδευτικής δραστηριότητας.

Σημεία προσοχής

- Είναι αναγκαία μια περίοδος προετοιμασίας των παιδιών για το ρόλο του εκπαιδευτικού και για την καθιέρωση αμοιβαίων δεσμεύσεων με τα παιδιά που συμμετέχουν, υπό τη μορφή γραπτής σύμβασης.
- Προσέξτε την επιλογή των στόχων που πρέπει να προσαρμοστούν στις πραγματικές δυνατότητες των παιδιών.
- Δημιουργήστε με προσοχή τα ζευγάρια. Είναι απαραίτητο να αποφευχθεί η ύπαρξη υπερβολικής απόστασης μεταξύ των ικανοτήτων των παιδιών σε ένα ζευγάρι. Αποφύγετε να επιλέξετε έναν πολύ καλό κι ένα παιδί με μεγάλες/σοβαρές δυσκολίες.
- Μην παρεμβαίνετε άμεσα στον ρόλο του παιδιού-εκπαιδευτικού, αλλά υπενθυμίζετε του τις υπευθυνότητές του.
- Δώστε κατάλληλη ανατροφοδότηση, μεσολαβήστε σε περίπτωση προβλήματος, μείνετε σε απόσταση όταν το ζευγάρι εργάζεται.



Εργαλείο: Το Σκάκι στην εκπαιδευτική διαδικασία



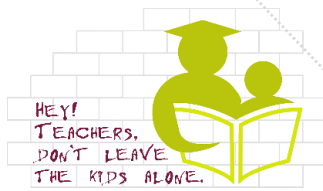
Το σκάκι είναι μια δραστηριότητα που χρησιμοποιείται συχνά σε εκπαιδευτικά πλαίσια για εκπαιδευτικούς σκοπούς, αλλά μπορεί να χρησιμοποιηθεί με καινοτόμα προοπτική ικανοποιώντας τους στόχους του έργου μας.

Περιγραφή

Με τη ραγδαία ανάπτυξη της ροής νέων πληροφοριών, με την πρόοδο της τεχνολογίας, τα παιδιά αντιμετωπίζουν την πρόκληση να επιλέξουν τις σωστές πληροφορίες από μια τεράστια ποσότητα πληροφοριών, να αξιολογήσουν, να υποστηρίξουν την καταλληλότητα και την αξιοπιστία των πληροφοριών που έχουν συγκεντρώσει και να μάθουν πώς να τις χρησιμοποιούν σε νέες καταστάσεις. Ένας από τους σημαντικότερους εκπαιδευτικούς στόχους του 21ου αιώνα είναι η ανάπτυξη της ικανότητας της κριτικής σκέψης, της επίλυσης προβλημάτων, της δημιουργικότητας και της συγκέντρωσης. Οι ειδικοί είναι πεπεισμένοι ότι ένας από τους τρόπους επίτευξης αυτών των στόχων είναι να φέρουν το Σκάκι στην εκπαιδευτική διαδικασία, διότι το σκάκι ενθαρρύνει τα παιδιά να λύσουν προβλήματα, να αναζητήσουν εναλλακτικές λύσεις και να μην εγκαταλείψουν μέχρι να εξαντληθούν όλες οι πιθανές επιλογές. Το σκάκι είναι ένας πολύ καλός τρόπος για να αναπτύξουν την υπομονή και να μάθουν να εστιάζουν σε ορισμένα πράγματα, μαθαίνοντας πώς να σκέφτονται και να δρουν μόνα τους για μεγάλο χρονικό διάστημα. Το σκάκι είναι απαλλαγμένο από εξαπάτηση. Πρόκειται για ένα ιδιαίτερα ειλικρινές παιχνίδι που σε εκπαιδεύει να σκεφτείς τις συνέπειες των ενεργειών σου και να αναλάβεις την ευθύνη.

Με την εμφάνιση των ψηφιακών συσκευών, μπορεί κανείς να παίξει τόσο ενάντια στον ηλεκτρονικό υπολογιστή όσο και σε απευθείας σύνδεση με έναν ή περισσότερους παίκτες. Μπορεί κάποιος να επικοινωνήσει με έναν παίκτη Σκακιού οπουδήποτε στον κόσμο. Αυτό το παιχνίδι γίνεται

Το σκάκι στην πραγματικότητα επιτρέπει την ανάπτυξη γνωστικών, κοινωνικών, συναισθηματικών δεξιοτήτων και σχέσεων αλλά, ταυτόχρονα, αυτό το παιχνίδι, εάν χρησιμοποιείται σύμφωνα με μια συγκεκριμένη μέθοδο που εμπλέκει εκπαιδευτικούς, γονείς, παιδιά δημιουργώντας ετερογενή αντίπαλα ζευγάρια στο παιχνίδι (γονείς-παιδιά, εκπαιδευτικοί-παιδιά, εκπαιδευτικοί-γονείς), μπορεί σίγουρα να συμβάλει στην οικοδόμηση μιας κοινότητας, με κατανόηση, προσεκτικής, έτοιμης να ακούσει τις ανάγκες του άλλου.



ένας τρόπος επικοινωνίας, επεκτείνει τον κύκλο των γνωστών, βοηθάει τη συμμετοχή των παιδιών σε κοινές δραστηριότητες και μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί ως ένα ενιαίο εκπαιδευτικό εργαλείο, χωρίς αποκλεισμούς.

Στόχοι

- Ενθάρρυνση της εξατομικευμένης μάθησης
- Αύξηση και επέκταση των κοινωνικών δεσμών

Αποδέκτες

Παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, άλλα παιδιά, εκπαιδευτικοί, γονείς.

Διάρκεια

Ο χρόνος εξαρτάται από το πού χρησιμοποιείται το σκάκι: από 5 έως 10 λεπτά εάν ενσωματωθεί κατά τη διάρκεια του μαθήματος ως εκπαιδευτικό εργαλείο. 60 λεπτά εάν υπάρχει ένα τουρνουά Σκακιού μεταξύ των τάξεων.

Υλικά

Σκακιέρα. Δύο ομάδες Σκακιού - άσπρο και μαύρο.

Ψηφιακό παιχνίδι Σκακιού σε ψηφιακή συσκευή ή στο Διαδίκτυο.

Χώρος

Μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τα παιδιά στην τάξη ή εκτός σχολείου.

Δεξιότητες εκπαιδευτικού

Δεξιότητες επικοινωνίας-σχέσεων:

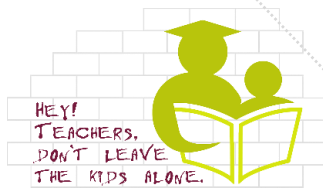
- Δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης και επικοινωνίας που ευνοεί τη μάθηση
- Παρακίνηση, εμπλοκή και ενθάρρυνση

Κομβικές, μεθοδολογικές και διδακτικές δεξιότητες:

- Συντονισμός δραστηριοτήτων στην τάξη μεγάλων ομάδων, μικρών ομάδων και στομικής εργασίας

Δεξιότητες διοίκησης και οργάνωσης:

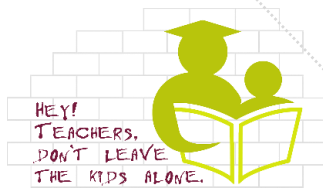
- Προσεκτική προετοιμασία του χώρου και διαχείριση του χρόνου εργασίας.



Σημεία προσοχής

Ο/η εκπαιδευτικός δε χρειάζεται να ξέρει να παίζει καλά Σκάκι, αλλά να γνωρίζει τις βασικές μορφές της σκακιάρας.

Ο/η εκπαιδευτικός πρέπει να είναι εξοικειωμένος με τον παιδαγωγικό ρόλο της χρήσης του Σκακιού.



Εργαλείο: Παιδαγωγική Ρομποτική

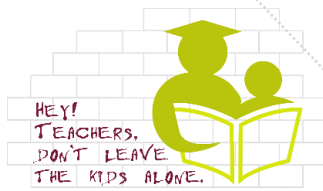
Η χρήση της ρομποτικής έχει μεγάλες δυνατότητες στην εκπαίδευση των παιδιών με αναπτυξιακές αναπηρίες. Το εργαλείο δίνει τη δυνατότητα να διαφοροποιήσετε και να προσαρμόσετε με ευελιξία το εκπαιδευτικό υλικό στις ατομικές ανάγκες των παιδιών μιας ομάδας.

Περιγραφή

Η ρομποτική είναι η επιστήμη των ρομπότ και των έξυπνων τεχνικών που αναπτύσσονται γρήγορα στο σημερινό κόσμο. Δεδομένου ότι η ρομποτική συνδυάζει πολλούς κλάδους της επιστήμης, τα ρομπότ εφαρμόζονται σε πολλούς τομείς: ψυχαγωγία, βαριά βιομηχανία, ελαφρά βιομηχανία και πολεμικές βιομηχανίες, ιατρική, γεωργία και βεβαίως σε διάφορους τομείς έρευνας. Η ρομποτική γίνεται επίσης αναπόσπαστο μέρος της εκπαίδευσης. Όπως σήμερα στο σπίτι έχουμε υπολογιστές, με τον ίδιο τρόπο αύριο θα έχουμε ρομπότ, έτσι η εξοικείωση με αυτή την τεχνολογία είναι επωφελής για όλους και είναι πολύ ελκυστική για τα παιδιά. Η χρήση της ρομποτικής έχει μεγάλες δυνατότητες στην εκπαίδευση των παιδιών με αναπτυξιακές αναπηρίες. Το εργαλείο επιτρέπει την ευέλικτη διαφοροποίηση και προσαρμογή των μαθησιακών υλικών ανάλογα με τις ατομικές ανάγκες των παιδιών μιας ομάδας.



Η χρήση της ρομποτικής στην εκπαιδευτική διαδικασία απαιτεί τη δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων στα οποία τα ρομπότ χρησιμοποιούνται για την ανάπτυξη των δεξιοτήτων των παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (ΕΕΑ). Τα σενάρια πρέπει να σχεδιάζονται έτσι ώστε να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των εκπαιδευτικών και των παιδιών και να εντάσσονται στο περιεχόμενο των μαθημάτων που διδάσκονται στο πλαίσιο του προγράμματος σπουδών. Η κύρια έμφαση στην ανάπτυξη βασικών δεξιοτήτων και κοινωνικών δεξιοτήτων είναι οι καταστάσεις στις οποίες μπορούν να ασκηθούν αυτές οι δεξιότητες. Θα πρέπει να είναι κοντά στις πραγματικές καταστάσεις και να ενθαρρύνουν την προσαρμογή της μαθησιακής εμπειρίας σε ένα περιβάλλον διαβίωσης.



Η διαδικασία χρήσης της Ρομποτικής περιλαμβάνει:

- Εκπαιδευτικό/ούς που δημιουργούν ομάδα/δες
- Συλλογή ρομπότ
- Διατύπωση του στόχου
- Προγραμματισμό ρομπότ
- Δοκιμές λογισμικού, επιδιόρθωση
- Παρουσίαση των αποτελεσμάτων
- Αγώνα μεταξύ των ομάδων

Η διδασκαλία θα πρέπει να οργανωθεί με την ακόλουθη σειρά:

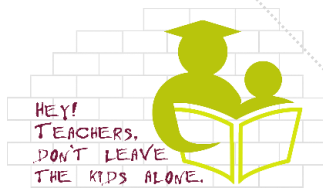
- Εξηγήστε τι θα διδαχθεί. Θα είναι πολύ πιο εύκολο για τα μέλη της ομάδας να μάθουν να μαθαίνουν, αν καταλαβαίνουν τι πρέπει να μάθουν και γιατί. Δηλαδή θα δουν το σκοπό και το νόημα.
- Παρέχετε βοήθεια. Τα μέλη της ομάδας θα είναι πιο πιθανό να μαθαίνουν και να εμπιστεύονται τον εαυτό τους εάν έχουν διαρκή θετική σχέση με τον υπεύθυνο συντονιστή.
- Ενθαρρύνετε τη μάθηση. Τα μέλη της ομάδας θα είναι πιο πιθανό να συνεχίσουν να μαθαίνουν εάν πιστεύουν ότι οι δεξιότητες που μαθαίνουν θα τους είναι χρήσιμες στο μέλλον.
- Δημιουργήστε ευκαιρίες για εξάσκηση. Τα παιδιά που λαμβάνουν μέρος στην ομάδα θα είναι πιο πιθανό να μάθουν αν έχουν τη δυνατότητα να εξασκήσουν τις δεξιότητες που έχουν αποκτήσει σε πραγματικές καταστάσεις ή σε καταστάσεις παρόμοιες με αυτές που έλαβαν χώρα κατά τη διάρκεια των μαθημάτων. Η εφαρμογή των δεξιοτήτων που αποκτήθηκαν στην πράξη θα πρέπει να αποτελεί μέρος του προγράμματος.

Με τη βοήθεια σύνθετων μέτρων, η ίδια η τεχνολογία μπορεί να αποτελέσει εμπόδιο στη χρήση της. Τα ρομπότ LEGO Mindstorm EV3 θα επιλέξουν τα καλύτερα ρομπότ για τη δραστηριότητα του έργου, λαμβάνοντας υπόψη την τιμή, το προφίλ των παιδιών και τις μεθόδους διδασκαλίας που θα χρησιμοποιηθούν.

Στόχοι

- Ενθάρρυνση των παιδιών με ΕΕΑ να παρακολουθούν τις γενικές ικανότητες και τις κοινωνικές δεξιότητες άλλων σπουδαστών, αργότερα από μόνα τους.
- Εφαρμογή των γενικών δεξιοτήτων και των κοινωνικών ικανοτήτων στο περιβάλλον διδασκαλίας και μεταφορά των δεξιοτήτων σε πραγματικό πλαίσιο.





Αποδέκτες

Παιδιά με ΕΕΑ, άλλα παιδιά, εκπαιδευτικοί, γονείς.

Διάρκεια

Προτεινόμενη διάρκεια για ένα μάθημα είναι έως και 90 λεπτά. Το σύνολο του προγράμματος θα πρέπει να αποτελείται από 8-10 μαθήματα και μπορεί να διαρκέσει από μερικές εβδομάδες έως 1-2 μήνες. Μια πολύ πιο εντατική μορφή μαθημάτων μπορεί επίσης να εφαρμοσθεί.

Υλικά

Edurob Robot Controller; EV3 - files: part 1 - Geometric Shapes.

Χώρος

Αίθουσα διδασκαλίας.

Δεξιότητες εκπαιδευτικού

Δεξιότητες επικοινωνίας - σχέσεων:

- Δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης και επικοινωνίας που ευνοεί τη μάθηση

Κομβικές, μεθοδολογικές και διδακτικές δεξιότητες:

- Γνώση Τεχνολογιών της Πληροφορίας και Επικοινωνίας
- Συντονισμός δραστηριοτήτων στην τάξη μεγάλων ομάδων, μικρών ομάδων και στομικής εργασίας

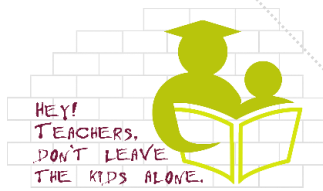
Δεξιότητες Διοίκησης και οργάνωσης:

- Προσεκτική προετοιμασία του χώρου και διαχείριση του χρόνου εργασίας

Σημεία προσοχής

Προτείνεται η οργάνωση της τάξης σε μικρές ομάδες αναλόγως του αριθμού των διαθέσιμων ρομποτικών πακέτων. Ο ιδανικός αριθμός για ένα πακέτο σχεδίασης είναι μεταξύ 2 και 4 παιδιών. Ο συνολικός αριθμός των παιδιών που συμμετέχουν σε μια δραστηριότητα δεν πρέπει να ξεπερνά τα 8-12 παιδιά. Αυτό θα εξασφαλίσει τη βέλτιστη συμμετοχή στις συζητήσεις καθώς και την ικανότητα να εργάζονται σε ζευγάρια.





Παράδειγμα:

ΣΕΝΑΡΙΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Όνομα σεναρίου μαθημάτων: Γεωμετρικά σχήματα: Πρόσβαση και αναγνώριση αριθμών με βοήθεια ρομπότ.

Περιγραφή: Ανάπτυξη γνωστικών ικανοτήτων - Γνωρίστε ποια είναι η γωνία 30, 90 μοίρες. Αναπτύξτε γεωμετρικά σχήματα - τετράγωνο, ορθογώνιο, τρίγωνο και κύκλος - αντίληψη.

Είδος σεναρίου μαθήματος: Παράγγελμα (ο/η εκπαιδευτικός λέει τι να κάνει). Επίλυση προβλήματος.

Προφίλ μαθητή: Τυπικές ικανότητες.

Διδακτική περιοχή: Αιτία και αποτέλεσμα. Επίλυση προβλήματος. Επικοινωνία

Διδασκαλία στόχων: Επιλύστε εργασίες που απαιτούν τον υπολογισμό και τη χρήση γεωμετρικών σχημάτων.

Μέσα: Edurob Robot Controller; EV3 - αρχεία: μέρος 1 - Γεωμετρικά σχήματα

Διαφορετικότητα-διάκριση: Το ρομπότ μπορεί να εκτελέσει διάφορες ενέργειες από τις παρεχόμενες επιλογές. Μπορείτε να δημιουργήσετε μια ακολουθία των ενεργειών σας χρησιμοποιώντας τις εντολές στο ρομπότ για να επιτύχετε τον επιθυμητό στόχο.

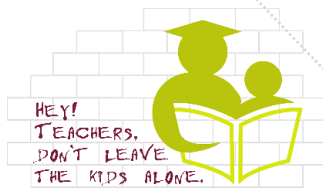
Περιγραφή της δραστηριότητας:

Προετοιμασία ρομπότ. Βεβαιωθείτε ότι το προγραμματισμένο πρόγραμμα έχει φορτωθεί στο ρομπότ. Το ρομπότ θα εκτελεί προ-προγραμματισμένες ενέργειες. Το ρομπότ (EV3) μπορεί επίσης να εκτελεί συγκεκριμένες κινήσεις (π.χ. μετακίνηση προς τα εμπρός 1 ή 2 τμήματα, περιστροφή 90 μοίρες προς τα δεξιά ή προς τα αριστερά, περιστροφή 120 μοίρες προς τα δεξιά ή προς τα αριστερά) για να επιτρέψει στους μαθητές να δημιουργήσουν τα δικά τους σχήματα.

Βήμα 1

Τα παιδιά πρέπει να αναγνωρίσουν τα γεωμετρικά σχήματα και να τα δείξουν στο ρομπότ δείχνοντας την αντίστοιχη κάρτα. Ο/η εκπαιδευτικός (ή το ρομπότ) ζητά από το παιδί να βρει μια συγκεκριμένη φόρμα. Το παιδί παρουσιάζει πληροφορίες με την εμφάνιση μιας κάρτας





στο ρομπότ. Ο/η εκπαιδευτικός ή το ρομπότ, ανάλογα με τη ρύθμιση, αξιολογεί την απάντηση του παιδιού. Όταν εμφανίζεται το σωστό σχήμα, αρχίζουν οι χαιρετισμοί (χρησιμοποιώντας έναν αισθητήρα χρώματος - εμφανίζοντας μια ειδική κάρτα). Το ρομπότ οδηγεί την τροχιά σύμφωνα με τη μορφή που φαίνεται και εκπέμπει τον ήχο.

Βήμα 2

Το παιδί πρέπει να καθοδηγήσει το ρομπότ να διασχίσει την τροχιά του απαιτούμενου σχήματος.

Ο/η εκπαιδευτικός περιγράφει στο παιδί το σχήμα που πρέπει να καλύψει το ρομπότ. Το παιδί πρέπει να δείξει τις κατάλληλες εντολές για να μετακινήσει το ρομπότ στην απαιτούμενη τροχιά - υποδεικνύοντας τον αντίστοιχο αριθμό, πόσες ενέργειες πρέπει να προχωρήσουμε ή πόσο πρέπει να περιστραφεί. Η πολυπλοκότητα μπορεί να αλλάξει αλλάζοντας τον αριθμό των επιλογών της κάρτας και την πολυπλοκότητα των γεωμετρικών σχημάτων. Το αποτέλεσμα εκτιμάται από τον/την εκπαιδευτικό.

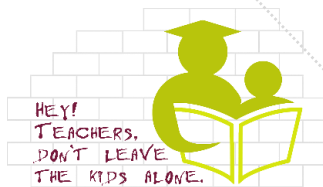
Ο απώτερος στόχος είναι να επιλέξετε τη σωστή κάρτα και να οδηγήσετε το ρομπότ στο σωστό γεωμετρικό σχήμα.

Ο ρόλος του ρομπότ. Το ρομπότ θα κινείται σύμφωνα με το σχήμα που δείχνει το παιδί. Το ρομπότ θα ενεργεί ως: Επίδειξη. Επαναλήψεις / Προωθητής.

Ο ρόλος του/της εκπαιδευτικού. Προετοιμάζει ένα πρόγραμμα ρομπότ – συνδέει τρεχούμενα τμήματα με αντίστοιχους αριθμούς. Προετοιμάζει εντολές στις οποίες το ρομπότ οδηγεί μια πλήρη γεωμετρική μορφή - ένα ορθογώνιο και ένα τρίγωνο. Ενθαρρύνει, σχολιάζει τα σχήματα που αντλούν τα παιδιά που ελέγχονται από τα ρομπότ.

Κριτήρια αξιολόγησης. Καλά επιλεγμένες κάρτες με γεωμετρικά σχήματα. Σωστά "σχεδιασμένα" γεωμετρικά σχήματα.

Μέθοδοι ανατροφοδότησης. Έχοντας μια δίκαιη γεωμετρική μορφή - το ρομπότ εκπέμπει τον ήχο καλωσορίσματος.



Εργαλείο: Μονογραφία

Το εργαλείο στηρίζεται στην θεσμική παιδαγωγική, που ιδρύθηκε από τους Fernand Oury και Aïda Vasquez και ασκείται στη Γαλλία και το Βέλγιο από το 1960 από πολλούς εκπαιδευτικούς στις χώρες αυτές και στην Ιταλία. Η Μονογραφία είναι ένα εργαλείο για συνεχή σχηματισμό, το οποίο έχει ως στόχο τη συνεχή επαλήθευση των δεξιοτήτων και των δυνατοτήτων του καθενός, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο αυτές πραγματοποιούνται και προσαρμόζονται στην κατάσταση που αντιμετωπίζει κάποιος.

Συνεπώς, η μονογραφία είναι ένα εργαλείο συνεχούς οικοδόμησης, βασίζεται στην ανάλυση των διαπροσωπικών σχέσεων που δημιουργούνται με το παιδί και μεταξύ των φροντιστών και στην επιρροή που έχουν στη θεσμική κατάσταση. Για να γίνει αυτό, δίνονται μία ή περισσότερες έννοιες στα γεγονότα για να κατανοηθούν ή να προβλεφθούν πιθανές εξελίξεις στην εκπαίδευση.

Περιγραφή

Η μονογραφία είναι ένα αρθρωτό εργαλείο που περιλαμβάνει μια ομάδα επαγγελματιών (εκπαιδευτικοί, τεχνικοί αποκατάστασης) που είναι περισσότερο ή λιγότερο ανοικτοί σε μια εργασία οικοδόμησης ενός συνολικού ιστορικού του παιδιού που φροντίζουν (με αναπηρίες, σε καταστάσεις κοινωνικής δυσχέρειας, ευάλωτο, κ.α.).

Η μονογραφία παρουσιάζεται ως ένα είδος συλλογικής γραφής, που συντάσσεται από τις γραπτές αναφορές των ατόμων που παρατηρούν κατά περιόδους το παιδί στο σχολείο, από τις πληροφορίες που συλλέγονται από τους γονείς ή άλλα στοιχεία που μπορεί να είναι σημαντικά στη ζωή αυτού του παιδιού. Η ομάδα των ατόμων που συμμετέχουν στη Μονογραφία συγκρίνεται αργότερα για τις πιο σημαντικές πτυχές.

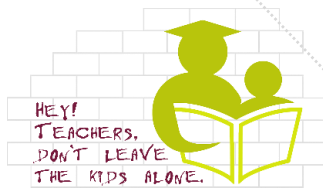
Με τη μονογραφία μεταβαίνουμε από την ιδέα της «υπόθεσης» στην ιδέα της «ιστορίας», από την αποκλειστική ιδέα της «διάγνωσης» στην ιδέα της «πορείας».

Συγκεκριμένα, η χρήση της παρατήρησης με συστηματικό τρόπο διευκολύνει αυτή τη μετάβαση.

Κάθε άτομο που συμμετέχει στη Μονογραφία παρατηρεί και σχολιάζει, περιοδικά, τις συμπεριφορές, τις στάσεις και τον τρόπο διεκπεραίωσης των δραστηριοτήτων από το παιδί.

Από όλες τις παρατηρήσεις, αυτές που θεωρούνται πιο σημαντικές παρουσιάζονται στην ομάδα.





Γίνεται μια συλλογική προσπάθεια κατανόησης των γεγονότων. Από τις παρατηρήσεις, από τις κρίσεις, από τους εξωτερικούς συνεργάτες, γεννιούνται υποθέσεις που διατυπώνονται και διορθώνονται. Μέσα από κριτική, παρατηρήσεις και ερωτήσεις, όλοι τα άτομα που συμμετέχουν εκφράζονται και λένε την άποψή τους.

Στο τέλος της συζήτησης έρχεται η στιγμή του σχεδιασμού. Μια τελευταία φορά είναι αφιερωμένη στην αξιολόγηση των όσων ειπώθηκαν και στη συλλογή προτάσεων για το μέλλον.

Η μονογραφία ως ιστορία, ως ανακατασκευή μιας «εκπαιδευτικής ιστορίας» μπορεί να γίνει ένα πολύπλοκο εργαλείο για να καθοδηγήσει τους εκπαιδευτικούς σε μια ερευνητική προοπτική μέσα σε ένα ευρύ, δικτυακό και μη γραμμικό μονοπάτι. Είναι ένα τεχνικό εργαλείο για εργασία, τεκμηρίωση αλλά και χρήσιμο για την αντιμετώπιση του προβλήματος από όλες τις πλευρές και για την αναζήτηση πρόσβασης. Η οικοδόμηση μιας μονογραφίας σημαίνει τη δημιουργία μιας ερμηνευτικής διαδικασίας. Γίνεται ένα όργανο για τη διερεύνηση των ενδείξεων, ένα είδος κινούμενου εργαλείου που κινεί τους άλλους.

Στόχοι

- Συγχώνευση των διαφορετικών πηγών γνώσης σε σχέση με την πορεία ενός παιδιού.
- Αναστοχασμός των γεγονότων στην εκπαιδευτική σχέση μέσω της συμβολής των ατόμων στην ομάδα.
- Δημιουργία κοινής μνήμης των φάσεων εργασίας που αποτελεί τη βάση για νέα έργα.
- Ανασυγκρότηση μιας όσο το δυνατόν πληρέστερης ιστορίας του παιδιού στο εκπαιδευτικό και σχολικό πλαίσιο.
- Εργασία με σκοπό την παραγωγή εκπαιδευτικών εγγράφων που ξεπερνούν την προσωπική μνήμη.

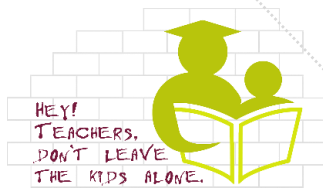
Αποδέκτες

Εκπαιδευτικοί, Γονείς, Παιδιά.

Διάρκεια

Οι γραπτές εκθέσεις (παρατηρήσεις ή άλλες) καταγράφονται σύμφωνα με τις ανάγκες. Μπορούν να είναι εβδομαδιαίες ή και καθημερινές παρατηρήσεις, αν το απαιτεί η κατάσταση.

Οι συναντήσεις της ομάδας Μονογραφίας πραγματοποιούνται συνήθως σε μηνιαία βάση.



Υλικά

Προσωπικό ημερολόγιο: Κάθε άτομο που συμμετέχει έχει ένα σημειωματάριο / ημερολόγιο στο οποίο καταγράφει τις παρατηρήσεις του, σημειώνοντας την ημερομηνία κατά την οποία τις έκανε.

Αρχείο Πρακτικών από κάθε συνεδρίαση με τις σημαντικότερες πτυχές που συζητήθηκαν και τις αποφάσεις που ελήφθησαν.

Χώρος

Κανονικά, η ομάδα εργασίας για τη μονογραφία συνεδριάζει σε σχολικό χώρο (αίθουσα διδασκαλίας, αίθουσα προσωπικού,...) μετά τις ώρες διδασκαλίας.

Δεξιότητες εκπαιδευτικού

Δεξιότητες επικοινωνίας-σχέσεων:

- Δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης και επικοινωνίας που ευνοεί τη μάθηση
- Παρακίνηση, εμπλοκή και ενθάρρυνση
- Ανάπτυξη ενεργού ακρόασης
- Ανάπτυξη ενσυναίσθησης
- Αποκέντρωση της άποψης του άλλου
- Διαχείριση και αντιμετώπιση συγκρούσεων.
- Ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων όπως σεβασμό διαφορετικών απόψεων, πειθώ, επεξήγηση της άποψής,

Κομβικές, μεθοδολογικές και διδακτικές δεξιότητες:

- Παρατήρηση τρόπων - λεκτικής και μη λεκτικής επικοινωνίας.
- Παρατήρηση συμπεριφορών, ερμηνεία δυναμικής ομάδων και ηγεσία ομάδων
- Ενεργοποίηση διαδικασίας αυτοαξιολόγησης των συμπεριφορών κάποιου.

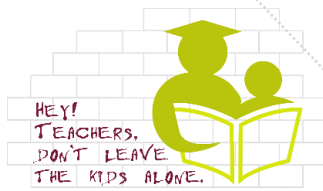
Δεξιότητες διοίκησης και οργάνωσης:

- Προετοιμασία χώρου και οργάνωση χρόνου
- Προγραμματισμός συναντήσεων
- Οργάνωση δραστηριοτήτων για όλους βάση προγραμματισμού Οργάνωση «Αρχείου μνήμης» όπου συλλέγονται τα τεκμήρια των «βέλτιστων πρακτικών για όλους»

Σημεία προσοχής

Η παρουσία ενός ατόμου εκτός της ομάδας εκπαιδευτικών συνιστάται ιδιαίτερα να είναι σε θέση να ασκήσει το ρόλο του συντονιστή της ομάδας συζήτησης.





Παράδειγμα

Η μονογραφία είναι ένα εργαλείο έρευνας που συλλέγει ενδείξεις και σημάδια χρήσιμα στην «προοδευτική διευκρίνιση ενός αινίγματος» (Canevaro, 1988, σελ. 115): μια κατάσταση που μπορεί να εκδηλωθεί όταν δεν μπορεί να δημιουργηθεί αποτελεσματική επικοινωνία με κάποιο παιδί με αναπηρία. Ειδικά αν έχει σοβαρή πνευματική δυσκολία, όταν ο/η εκπαιδευτικός δεν γνωρίζει πώς να μεταδώσει στο παιδί γνώσεις ακυρώνοντας καταστάσεις αναπηρίας.

Μπορεί να περιγράψει την εξέλιξη μιας εκπαιδευτικής σχέσης με ένα παιδί με σοβαρή αναπηρία στο δημοτικό σχολείο. Οι εκπαιδευτικοί της τάξης σημείωσαν στα σημειωματάρια τους τι συνέβαινε καθημερινά, τις παρεμβάσεις τους, τις απαντήσεις του παιδιού. Το υλικό που συγκεντρώθηκε επέτρεψε να εντοπιστεί η εκπαιδευτική και σχολική πορεία στην αναπτυξιακή του πρόοδο, με βάση λεπτομερείς γραπτές τεκμηριώσεις που εκπόνησαν οι διάφοροι επαγγελματίες σε συνεργασία και με τα μέλη της οικογένειας.

Κατά το τελευταίο έτος της φοίτησης στο δημοτικό σχολείο, οι εκπαιδευτικοί άρχισαν να εργάζονται με σκοπό την προετοιμασία για τη μετάβαση στο γυμνάσιο. Κατά το τρέχον έτος, η μονογραφία είχε ως στόχο τη σαφή μετάδοση της εκπαιδευτικής / διδακτικής παρέμβασης που πραγματοποιήθηκε στο δημοτικό σχολείο στους εκπαιδευτικούς που θα φρόντιζαν για το παιδί στο επόμενο σχολείο.

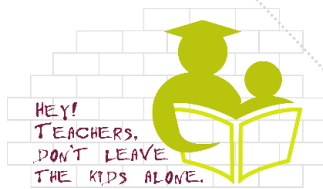
Πορεία προς τη Μονογραφία

Για την ανάπτυξη ενός έργου ενσωμάτωσης είναι απαραίτητο να προσπαθήσουμε να κατανοήσουμε όσο το δυνατόν περισσότερο την κατάσταση που αντιμετωπίζει το παιδί με αναπηρία. Για το λόγο αυτό, είναι απαραίτητο να γίνονται ερωτήσεις στους ανθρώπους που το περιβάλλουν. Οι εκπαιδευτικοί της τάξης και οι ειδικοί παιδαγωγοί, τα συνομήλικα του παιδιά, οι γονείς... Οι συνεντεύξεις μπορούν να γίνουν πρώτα απ' όλα στους γονείς, πραγματικοί εμπειρογνώμονες της ανάπτυξης των παιδιών τους, ενισχύοντας την παιδαγωγική τους δράση. Οι γονείς θα πρέπει να περιγράφουν την κατάσταση του παιδιού τους με τέτοιο τρόπο λες και μιλά το ίδιο το παιδί για το εαυτό του.

Οι ερωτήσεις σε «πρώτο πρόσωπο» για την περιγραφή είναι οι εξής:

- Ποιος είμαι;
- Ποια είναι τα πράγματα που μου αρέσουν;
- Ποια είναι τα πράγματα που θεωρώ δύσκολα
- Ποιοι είναι οι τρόποι με τους οποίους μπορώ να επικοινωνήσω μαζί σας;
- Ποιοι είναι οι τρόποι με τους οποίους μπορείτε να με βοηθήσετε;



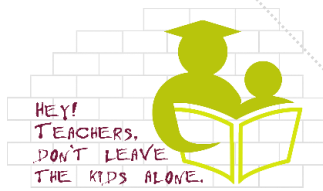


Εδώ είναι η περιγραφή που έκανε η μητέρα⁴ της Francesca για τη Francesca, που πάσχει από το σύνδρομο Angelman:

Ποια είμαι	Γεια σας. Είμαι η Φραντζέσκα. Είμαι ένα κορίτσι οκτώ χρονών. Είμαι κόρη. Είμαι αδελφή. Είμαι ανηψιά και ξαδέλφη. Αλλά μπορώ να είμαι και φίλη. Μπορώ να είμαι συνεργάτης (ποτέ δεν αποκαλύπτω τα μυστικά).
Πράγματα που μου αρέσουν	Περπάτημα. Να αγκαλιάζω παιχνίδια. Μαλακά αντικείμενα. Να τρώω (κυρίως μήλα). Η μουσική. Να πίνω. Κολύμπι. Να κοιτάζω τους ανθρώπους. Να πηγαίνω στην πόλη. Να πηγαίνω σε καφέ. Το παιχνίδι στην παραλία. Να ιππεύω άλογα. Να ανακαλύπτω νέους χώρους. Βόλτα με το τρίκυκλο.
Πράγματα που με δυσκολεύουν	Κατανόηση της γλώσσας. Να ακολουθώ τις οδηγίες. Να αντιλαμβάνομαι τον κίνδυνο. Να ντύνομαι μόνη μου. Να τρώω μόνη μου. Να χρησιμοποιώ τις υπηρεσίες. Να ελέγχω τις κρίσεις επιληψίας. Εστιάζω σε αυτό που δεν με νοιάζει. Να κοιμάμαι σε νέα περιβάλλοντα. Περπάτημα όταν η ισορροπία μου είναι ασταθής. Να κατανοώ τα συναισθήματα των άλλων. Μάθηση νέων δεξιοτήτων.
Τρόποι με τους οποίους μπορώ να επικοινωνώ μαζί σου	Πες το όνομά μου και βλέπε με όταν μιλάς. Θα πάρω το χέρι σου για να σου δείξω τι θέλω. Μίλα καθαρά. Κάποιες φορές δείχνω τι θέλω με τα μάτια μου.
Τρόποι με τους οποίους μπορείς να με βοηθήσεις	Δώσε μου ένα μέρος από τα πάντα. Επίτρεπέ μου να κινηθώ ελεύθερα σε ασφαλές μέρος. Ενθάρρυνέ με να γνωρίσω άλλα παιδιά. Μην με υπερπροστατεύεις. Δείξε μου νέες δραστηριότητες. Βοήθησέ με να κάνω τα πράγματα που μου αρέσουν (όπως κολύμπι, ιππασία, περπάτημα). Βοήθησέ με να κάνω νέους φίλους. Να είσαι δημιουργικός! Δημιούργησε νέες ευκαιρίες για μένα.
Τι πρέπει να ξέρεις για μένα	Έχω επιληψία: παρακαλώ μάθε τι χρειάζεται σε περίπτωση κρίσης. Τρώω προϊόντα χωρίς γλουτένη και δεν τρώω γαλακτοκομικά προϊόντα. Σε παρακαλώ ρώτησε τι μπορώ να φάω. Όταν έχω μικρή ισορροπία, πρέπει να χρησιμοποιήσετε το "χαλινάρι" μου για να μην τραυματιστώ. Όταν περπατώ πρέπει να φοράω το κράνος μου. Μερικές φορές είμαι λίγο αναστατωμένη αλλά δεν μπορώ να πω γιατί.
Τι θέλω να ξέρεις για μένα	Κρατάω μυστικά. Λατρεύω να ακούω παραμύθια. Αν θέλεις, μπορώ να σε ξεναγήσω στον κήπο μου. Αν βάλεις το χέρι μου γύρω από τον λαιμό σου μπορώ να σε αγκαλιάσω.

⁴ Η περιγραφή λαμβάνεται από το φυλλάδιο: "Με τα μάτια μας. Οι εκπαιδευτικές δεξιότητες των γονιών ως μέσου για τη σχολική και κοινωνική ένταξη », Progetto So.le, Τορίνο, 2003, υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος Σωκράτης.





Η καλή ενσωμάτωση των παιδιών με αναπηρία προβλέπει μια συνεξελικτική διαδικασία. Δεν είναι μόνο το ίδιο το παιδί που πρέπει να εξελιχθεί, αλλά πρέπει επίσης να εξελιχθεί θετικά το περιβάλλον μέσα στο οποίο ζει. Περιβάλλον εννοείται τόσο ο χώρος (το σχολείο, το σπίτι) όσο και οι σχέσεις με τους ανθρώπους (τους εκπαιδευτικούς, τους επαγγελματίες ψυχικής υγείας, την

οικογένεια, τους φίλες και τις φίλες). Για το λόγο αυτό, ζητείται από τα άτομα που ερωτώνται να αναφέρουν πόσο η σχέση τους με το παιδί με αναπηρία αποτέλεσε πλούτο γι' αυτούς, πόσο τους επηρέασε προσωπικά και επαγγελματικά, πόσο και με ποιο τρόπο οι χώροι του περιβάλλοντος (σχολείο, σπίτι) έχουν τροποποιηθεί, πώς η κατάσταση του παιδιού με αναπηρία συνέβαλε στη δημιουργία ενός "αποκλειστικού δικτύου" μεταξύ του σχολείου, της οικογένειας και της περιφέρειας.

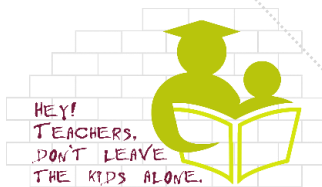
Ορισμένα ερωτήματα, που μπορούν να γίνουν στα συνομήλικα παιδιά του παιδιού με σοβαρή αναπηρία, για να κατανοήσουν πώς προχωρά η

"Τα συνομήλικα παιδιά είναι μια ομάδα που διευκολύνει σημαντικά τη διαδικασία της πραγματικής ενσωμάτωσης του παιδιού με αναπηρίες στο σχολικό περιβάλλον και γενικότερα στην κοινότητα. Οι σχέσεις και οι παρέες τείνουν να γενικεύονται συχνά και σε εξωσχολικά περιβάλλοντα, καθορίζοντας τις συνθήκες για μια επωφελή και ευχάριστη κοινωνική ζωή. Η ενεργοποίηση αυτού του δυναμικού απαιτεί, ωστόσο, ένα έργο προετοιμασίας από τον/την εκπαιδευτικό ο οποίος πρέπει να λάβει υπόψη τόσο το περιβάλλον όσο και τις κοινωνικές δεξιότητες των παιδιών (Cottini, 2004, σ. 105).

διαδικασία της ένταξης, είναι τα εξής:

- Πως θα περιέγραφες τη σχέση σου με τον... (το όνομα του παιδιού με αναπηρία), τι θα έλεγες;
- Νιώθεις άνετα όταν είσαι μαζί του;
- Όταν του μιλάς, κατά τη γνώμη σου, σε βλέπει και σε ακούει;
- Έχεις παίξει ποτέ μαζί του;
- Όταν κλαίει τι νομίζεις;
- Όταν γελάει τι νομίζεις;
- Όταν φωνάζει, φοβάσαι; Τι νομίζεις





Για παράδειγμα, ένα παιδί που ονομάζεται Agata αναφέρει:

«Ο συμμαθητής μου ο Henry είναι ένα γλυκό, όμορφο παιδί και ένα καλό παιδί. Όταν χαμογελάει, νομίζω ότι είναι ευτυχισμένος γιατί είμαστε ήσυχοι. Όταν φωνάζει, νομίζω ότι συμβαίνει επειδή κάνουμε φασαρία ή κλαίει γιατί κάτι τον πονάει πολύ. Διασκεδάζω όταν παίζω μαζί του με την πλαστελίνη. Ο Χένρι έχει κινήσει τα χέρια του, όταν το κάνει, είναι επειδή κάτι του αρέσει. Όταν φωνάζει, δεν φοβάμαι. Όταν μιλώ, με βλέπει αλλά δεν ξέρω αν μπορεί να με ακούσει».

Παρόμοιες ερωτήσεις γίνονται στους γονείς και στους εκπαιδευτικούς, ζητώντας τους να μπουν στο ρόλο του παιδιού με κάποια αναπηρία. Ακολουθεί μια συνέντευξη με έναν εκπαιδευτικό:

Ερώτηση: Μπορείτε να περιγράψετε τον Henry σαν να ήσασταν αυτός, έτσι ώστε να μιλάτε στο πρώτο πρόσωπο;

Απάντηση: Είμαι ο Henry, παιδί μεγαλύτερο από τους φίλους μου, αλλά τόσο μικρό όσο ένα μωρό και γι' αυτό δεν μιλάω ακόμα, δεν περπατώ και φοράω πανί. Παρόλα αυτά, μου αρέσει να είμαι στον κόσμο, να είμαι με άλλα παιδιά, μου αρέσει πολύ η μουσική και έχω όλη την περιέργεια που μπορεί να υπάρχει σε ένα περιβάλλον ζωής όπως το σπίτι, η οικογένεια, το σχολείο και μου αρέσει να παίρνω το λεωφορείο. Θυμάμαι όταν πήγαμε σε ένα αγροτικό ταξίδι, ήμουν έξι χρονών. Όλοι οι δάσκαλοί μου είχαν αρνητικές προσδοκίες, αλλά κάθισα στο τροχόκάθισμά μου και κοίταζα την θέα από το παράθυρο. Εκεί είχα διασκεδάσει επειδή ήταν μια εκπαιδευτική εκδρομή. Η επαφή με τα ζώα, με τη φύση ... τα παιδιά και οι δάσκαλοι με βοήθησαν πολύ.

Ε: Σε ποια πράγματα δυσκολεύεσαι;

Α.: Με δυσκολεύουν πολλά πράγματα, γιατί είμαι μικρός. Θα ήθελα να κάνω ότι κάνουν οι φίλοι μου. Θα ήθελα, αλλά δεν μπορώ, ακόμη κι αν εργαστώ σκληρά. Μερικές φορές θυμώνω για αυτό. Πρόσφατα γρονθοκόπησα τον εαυτό μου στο κεφάλι, κάτι που έκανα και παλιά. Ελπίζω να περάσει αυτό το πράγμα. Πρόσφατα έμαθα να σηκώνομαι όπως κάνουν οι φίλοι μου. Τρέχουν, πηδούν ... Όταν ήμουν μικρός μου άρεσε να παίζω στη τσουλήθρα, να κατακυλώ προς τα πίσω και έπαιζα πολύ με τα πόδια μου. Φέτος προσπάθησα να περπατήσω λίγο, με τη βοήθεια των γονιών και των δασκάλων μου. Όταν ήμουν πιο μικρός, δεν μπορούσα ούτε να μπουσουλήσω. Τώρα μπορώ να το κάνω και αυτό θα με βοηθήσει στην μελλοντική μου κίνηση, που είναι το όνειρό μου.

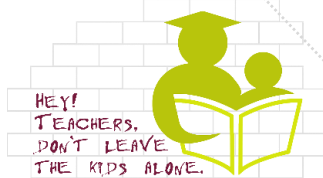
Ε: Ποιοι είναι οι τρόποι επικοινωνίας σου με άλλους;

Α: Ξεκίνησα την φετινή χρονιά. Ανακοινώνω τις ανάγκες μου με χειρονομίες ή φωνές ή θυμό. Όταν είμαι θυμωμένος, ενοχλημένος, ή έχω πρόβλημα δεν μπορώ να επικοινωνήσω, στρίβω στον περιπατητή και ενεργώ. Αρχίζω να επικοινωνώ με άλλους όταν κάτι είναι λάθος.

Ε: Τι πρέπει να γνωρίζουμε για εσένα;

Α: Μου αρέσει να πλένομαι, να μου κάνουν μασάζ, να αρωματίζομαι και να τρώω. Στην πραγματικότητα μεγάλωσα πολύ. Παρόλο που στο σχολείο εξακολουθώ να πρέπει να τρώω με τα μικρά παιδιά γιατί αγωνίζομαι να μασήσω, οι γονείς μου στο σπίτι μαγειρεύουν για μένα ταλιατέλες με σάλτσα κρέατος και με τη βοήθειά τους μπορώ να φάω κάτι πιο στερεό, με πιο περίτεχνη γεύση από εκείνη των λιωμένων τροφών που τρώω στο σχολείο και που με έχουν κουράσει.





Ε: Πώς μπορούμε να σε βοηθήσουμε;

Α: Μπορείτε να με βοηθήσετε προσπαθώντας να προβλέψετε τι θα ήθελα να κάνω. Χρειάζομαι μια επέκταση του χεριού μου για να κάνει αυτό που δεν μπορώ να κάνω. Έτσι, αν πρέπει να κάνω μια διαδρομή με τον περιπατητή, θα χρειαζόμουν κάποιον να ανοίξει την πόρτα. Μου αρέσει πολύ να παίζω με εργαλεία, κλειδιά και εργαλεία, μου αρέσει ο σιδερένιος εξοπλισμός. Όταν μεγαλώσω θα ήθελα να κάνω αυτή τη δουλειά, όπως αυτή του μπαμπά μου. Πριν από λίγο καιρό έριξα τα πάντα μακριά γιατί δεν με ενόχλησε τίποτα. Τώρα, μπορώ να επικεντρωθώ περισσότερο απ' ό, τι πριν, και μου αρέσει να χειρίζομαι την πλαστελίνη για να κάνω μπάλες ή "πίτσα" με τους φίλους μου.

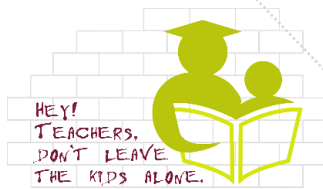
Η σχέση με το παιδί συμβάλλει στην αλλαγή των γνώσεων και των δεξιοτήτων που σχετίζονται με την ένταξη στο σχολείο. Ο εκπαιδευτικός μπορεί να παρακολουθεί τη διαδικασία αλλαγής του μέσω ερωτήσεων όπως είναι οι εξής:

Ε: Η σχέση με τον Henry βοήθησε να αλλάξετε τις γνώσεις και τις δεξιότητές σας σχετικά με την ενσωμάτωση των παιδιών με αναπηρίες; Αν ναι, πώς;

Α: Ναι. Θα σου πω την αλήθεια, στην αρχή φοβόμουν πολύ αυτό το παιδί και δεν ήθελα να μπω σε αυτό το σχολείο επειδή νόμιζα ότι δεν ήταν κατάλληλο γι' αυτόν. Όταν ήρθαν και είδα το μωρό, αμέσως συνδέθηκα. Δεν ήξερα το σύνδρομό του και έπρεπε να προβλέψω την πιθανότητα να έχει επιληπτικές κρίσεις. Είμαι ανήσυχος άνθρωπος. Πίστευα ότι δεν θα μπορούσε να λειτουργήσει. Φοβόμουν για τα άλλα παιδιά. Στους γονείς είπα ότι το σχολείο δεν ήταν κατάλληλο για τα πολλά αρχιτεκτονικά εμπόδια και ζήτησα αμέσως τη συμβουλή του παιδαγωγού. Ήθελα να προσπαθήσω να δημιουργήσω το καταλληλότερο περιβάλλον για όλα τα παιδιά. Ο παιδαγωγός ενημέρωσε ότι πρέπει να πάει αμέσως στο σχολείο, αλλά στην αρχή δεν ερχόταν συχνά.

Τα άλλα παιδιά δέχτηκαν τον Henry ως έναν από αυτούς, παρόλο που αρχικά δεν κατάλαβαν γιατί δεν έκανε πράγματα όπως εκείνους. Στη συνέχεια κατάλαβαν και σχημάτισαν μια μικρή ομάδα φίλων. Υπήρξε μια μεγάλη συνεργασία για να δημιουργηθεί ένα κλίμα ευημερίας για όλους, τόσο για τα παιδιά όσο και για τους γονείς. Το πρώτο έτος ήταν πολύ περίπλοκο. Ο Χένρι είχε τον εκπαιδευτή τρεις ημέρες την εβδομάδα. Υπήρξε η μετάδοση πληροφοριών από το προηγούμενο σχολείο, αλλά η πραγματικότητα είναι πάντα διαφορετική. Τον πρώτο χρόνο δεν υπήρξε από κοινού παρουσία των εκπαιδευτικών. Το αναπηρικό καροτσάκι έφτασε στο δεύτερο έτος. Δεν συμφωνούσα. Κατά την άποψή μας ήταν πολύ νωρίς: ο Henry έπρεπε να εξασκηθεί πάλι για να μπορέσει να περπατήσει. Οι γιατροί μας είπαν, ωστόσο, ότι έπρεπε να καθίσει για να αποτρέψει την πτώση των οστικών καταγμάτων. Μας πονούσε να βλέπουμε το μωρό στο αναπηρικό καροτσάκι, επειδή έχει τόσο πολλή θέληση και ενέργεια. Ωστόσο, είχε ήδη καταλάβει ποιες κινήσεις πρέπει να κάνει για να μετακινηθεί με το αναπηρικό καροτσάκι.





Όσον αφορά την ένταξη, προσπαθήσαμε πάντοτε να το συμπεριλάβουμε, μερικές φορές με μεγάλη δυσκολία, επειδή αλλάζει γρήγορα η διάθεσή του και αναστατώνεται. Η οργάνωση των χώρων και των δραστηριοτήτων είχε τροποποιηθεί: ήταν θεμελιώδους σημασίας για τον Henry να δημιουργήσει μια μαλακή γωνία. Με την πάροδο του χρόνου έχουν εφαρμοστεί διάφορες εκπαιδευτικές στρατηγικές και δραστηριότητες μικρών ομάδων. Ο Henry έχει σημειώσει μεγάλη πρόοδο, για παράδειγμα γνωρίζει την πορεία για να πάει στο μπάνιο ή στο δημιουργικό εργαστήριο. Στις συνήθεις δραστηριότητες προσπαθήσαμε πάντα να το συμπεριλάβουμε με τραγούδια. Η μουσική είναι το προνομιακό κανάλι επικοινωνίας του Χένρι.

E: Κατά τη γνώμη σας, τι όφελος έχουν τα άλλα παιδιά χάρη στη σχέση με τον Henry; Και τι όφελος έχει ο Henry από τη σχέση του με τα συνομήλικά του;

A: Για τον Henry ήταν χρήσιμο να δουλέψουμε σε μια μικρή ομάδα με τους συμμαθητές/τριες στη μαλακή γωνία και τις δραστηριότητες της μεγάλης ομάδας με τη μουσική. Αναπτύξαμε μουσικές διδακτικές δραστηριότητες σε διαφορετικά επίπεδα βάθους και πολυπλοκότητας.

Ήταν καλό για τα άλλα παιδιά να συναντήσουν τον Henry, επειδή ήρθαν σε επαφή με μια πολύ ορατή διαφορά. Ίσως ως ενήλικες να είναι πιο προσεκτικοί σε εκείνους που είναι διαφορετικοί από αυτούς. Για να αποφευχθεί η αδιαφορία, τα παιδιά πρέπει να εκπαιδεύονται από τότε που είναι μικρά. Στην τάξη διδάσκουμε ότι είμαστε όλοι ίσοι αλλά διαφορετικοί. Προσπαθούμε να δημιουργήσουμε μια μικρή μορφή δημοκρατίας. Προσπαθούμε να εκπαιδεύσουμε τους Ευρωπαίους πολίτες Προσπαθούμε. Πιστεύω πραγματικά στην ένταξη. Τα παιδιά με αναπηρίες δεν πρέπει να υποβαθμίζονται σε ξεχωριστή αίθουσα διδασκαλίας.

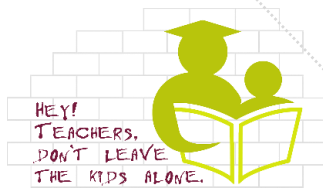
Μπορεί να είστε ο πιο προετοιμασμένος εκπαιδευτικός στον κόσμο με πολλά πτυχία, αλλά η αλήθεια είναι ότι το παιδί μαθαίνει περισσότερο από τους συμμαθητές του. Οι ευκαιρίες που παρέχονται στο σχολείο πρέπει να είναι ίδιες για όλα τα παιδιά. Όταν ξεκινήσαμε ένα σχολικό ταξίδι για πρώτη φορά, κάποιος μου είπε ότι δεν ήθελε να έρχεται ο Henry μαζί μας. Του είπα ότι αν ο Henry δεν ερχόταν μαζί μας, δεν θα είχα πάει ούτε εγώ στο ταξίδι. Τι μήνυμα θα είχαμε δώσει στα παιδιά;

E: Η παρουσία του Henry βοήθησε να αλλάξετε το στυλ διδασκαλίας σας; Αν ναι, πώς;

A: Ναι, με άλλαξε. Έχω ένα ενστικτώδες ταμπραμέντο και μερικές φορές εγείρω τη φωνή μου. Πρέπει να έχουμε ένα στυλ Montessori μαζί του, αλλά στην πραγματικότητα αυτό είναι αποδοτικό με όλα τα παιδιά γενικά. Ο Χένρι γίνεται πιο ανήσυχος στη φασαρία, έτσι είμαστε συνηθισμένοι να διατηρούμε χαμηλό τόνο φωνής.

E.: Πώς φαντάζεστε τον Χένρι στο μέλλον; Τι ονειρεύεσαι για αυτόν;

A: Μπορώ να φανταστώ το μέλλον του Henry μέχρι το τέλος του δημοτικού σχολείου. Δεν ξέρω αν θα μπορεί να φάει μόνος του. Θα ήμουν ήδη πολύ χαρούμενος γι' αυτόν αν είχε αυτή τη βασική αυτονομία.

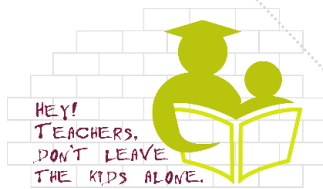


Ε: Τι μάθατε από τη σχέση με την οικογένεια του Henry;

Α: Η σχέση με τους γονείς του με έχει διδάξει ότι πρέπει να αναπροσαρμόσω τον τρόπο μου για να συνδέομαι σε κάθε κατάσταση. Μια πιο προσεγμένη υποδοχή των παιδιών με αναπηρίες και των γονιών τους θα πρέπει να γίνει στις αρχές του έτους. Οι οικογένειες αυτών των παιδιών εμπλέκονται σε πολλές θεσμοθετημένες συναντήσεις, αλλά θα ήταν αναγκαίες πιο άτυπες και στενότερες στιγμές, διότι, κατά τη γνώμη μου, αισθάνονται πολύ άβολα κάτω από το επίκεντρο όλων. Έμαθα να είμαι υπομονετικός και είναι σημαντικό να εργαστούμε στο δίκτυο μαζί με τις ενώσεις και τις τοπικές αρχές.

Η προοδευτική "γνώση του αινίγματος" (Canevaro, 1988) επιτρέπει μια όλο και πιο αποτελεσματική επεξεργασία και εκ νέου επεξεργασία του εξατομικευμένου εκπαιδευτικού πλάνου.





Εργαλείο: Εξατομικευμένο εκπαιδευτικό πλάνο

Είναι ένα σύνθετο εργαλείο αλλά θεωρείται θεμελιώδες από τα μέλη της ερευνητικής ομάδας. Είναι αποτέλεσμα συνεργασίας όλων όσων αντιπροσωπεύουν ένα σημαντικό σημείο αναφοράς για το παιδί (διευθυντής, εκπαιδευτικοί, μέλη της οικογένειας, εμπειρογνώμονες κοινωνικής υγείας, τεχνίτες αποκατάστασης) και επιτρέπει την οργάνωση των σχετικών γνωστικών δεδομένων τόσο στις ανάγκες και τις δυνατότητες του παιδιού με ΕΕΑ. Κατευθύνει την εκπαιδευτική και διδακτική δραστηριότητα, αποφεύγοντας τον κατακερματισμό και την ασυνέπεια μεταξύ όλων των παρεμβάσεων. Απαιτεί συνεχή τεκμηρίωση των παρατηρήσεων και των δραστηριοτήτων προκειμένου να αξιολογηθεί η αποτελεσματικότητα του προγραμματισμού.

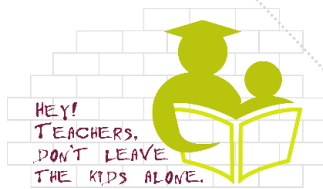
Όταν το εξατομικευμένο εκπαιδευτικό πλάνο είναι καλά διαμορφωμένο τότε είναι ένα χρήσιμο εργαλείο για την κατανόηση τόσο των αναγκών, των ονείρων, των δυνατοτήτων, των δυσκολιών του παιδιού με αναπηρία όσο και του σχολείου και των εξωσχολικών μέσων που συμβάλλουν στην ευημερία του.

Περιγραφή

Το Εξατομικευμένο Εκπαιδευτικό Πλάνο περιγράφει ετησίως τις εκπαιδευτικές και διδακτικές παρεμβάσεις για το παιδί, καθορίζοντας τους στόχους, τις μεθόδους και τα κριτήρια αξιολόγησης. Αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του εκπαιδευτικού και διδακτικού προγράμματος και περιλαμβάνει:

- εκπαιδευτικούς σκοπούς και στόχους, εκπαιδευτικούς, κοινωνικοποίησης και μαθησιακούς που σχετίζονται με τους διάφορους τομείς, οι οποίοι μπορούν να επιδιωχθούν κατά τη διάρκεια του έτους και σε σχέση με τον προγραμματισμό της τάξης.
- πορεία εργασίας με συγκεκριμένες δραστηριότητες.
- μεθόδους, υλικά, οικονομική βοήθεια, τεχνολογίες για την οργάνωση του πλάνου, συμπεριλαμβανομένης της οργάνωσης των διαθέσιμων πόρων με χρονοδιαγράμματα και οργάνωση των δραστηριοτήτων.
- κριτήρια και μεθόδους αξιολόγησης.
- μορφές συντονισμού σχολείου και απογευματινών δραστηριοτήτων.

Δεδομένου ότι η αξιολόγηση των παιδιών με αναπηρίες αναφέρεται στο Εξατομικευμένο Εκπαιδευτικό Πλάνο τόσο όσον αφορά τους στόχους όσο και τις μεθόδους και τα κριτήρια επαλήθευσης, το έγγραφο αυτό πρέπει να περιέχει σαφώς όλα τα στοιχεία που θα επιτρέψουν τη σωστή αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της εκπαιδευτικής διαδικασίας.



Το Εξατομικευμένο Εκπαιδευτικό Πλάνο καταρτίζεται στην αρχή κάθε σχολικής χρονιάς και υπόκειται σε επαλήθευση. Συντάσσεται από κοινού από το σχολείο, τις υπηρεσίες ψυχικής υγείας και κοινωνικής ευημερίας και τον συνδεδειγμένο λειτουργό του γραφείου παιδείας, με τη συνεργασία της οικογένειας.

Το Εξατομικευμένο Εκπαιδευτικό Πλάνο είναι το «βασικό μέσο» που πρέπει να διακρίνει το πραγματικά ενιαίο σχολείο το οποίο στοχεύει στην εκπαιδευτική επιτυχία των παιδιών σύμφωνα με τις δυνατότητες και αδυναμίες τους και σύμφωνα με το δικό τους ρυθμό και στυλ μάθησης.

Στόχοι

- Σχεδιασμός ενός πλάνου εκπαίδευσης που θα συνοδεύει, υποστηρίζει και ενισχύει το παιδί.
- Ολοκλήρωση των παρατηρήσεων και των δεξιοτήτων των διαφόρων επαγγελματικών φορέων που εμπλέκονται προκειμένου να δοθεί μια όσο το δυνατόν πιο περιεκτική εικόνα των δυνατοτήτων και αδυναμιών του παιδιού και των μέσων του περιβάλλοντος.
- Μείωση των στόχων που σχετίζονται με τους διάφορους τομείς μάθησης σε σχέση με τις παρατηρήσιμες και αξιολογήσιμες συμπεριφορές.

Αποδέκτες

Παιδιά, Εκπαιδευτικοί, Γονείς, Υπηρεσίες ψυχικής υγείας και κοινωνικής ευημερίας.

Διάρκεια

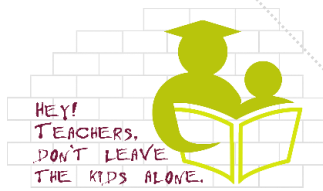
Το Εξατομικευμένο Εκπαιδευτικό Πλάνο καταρτίζεται ετησίως, εντός των δύο πρώτων μηνών από την έναρξη του σχολικού έτους.

Υλικά

Έγγραφα παρατήρησης, λίστες ελέγχου, ...

Χώρος

Το σχολικό και εξωσχολικό πλαίσιο στο οποίο ζει το παιδί.



Δεξιότητες εκπαιδευτικού

Δεξιότητες επικοινωνίας-σχέσεων:

- Συνεργασία και εργασία σε ομάδες
- Ενθάρρυνση πραγματικής συμμετοχής

Κομβικές, μεθοδολογικές και διδακτικές δεξιότητες:

- Παρουσίαση στοχευμένων και ολοκληρωμένων παρατηρήσεων
- Σχεδιασμός σύμφωνα με την προσέγγιση του ICF, Διεθνή Ταξινόμηση της Λειτουργίας, της Αναπηρίας και της Υγείας (WHO, 2000)
- Προγραμματισμός, οργάνωση και αξιολόγηση μια επιμορφωτικής δράσης

Δεξιότητες διοίκησης και οργάνωσης:

- Προετοιμασία χώρου και οργάνωση χρόνου
- Οργάνωση δραστηριοτήτων για όλους βάση προγραμματισμού

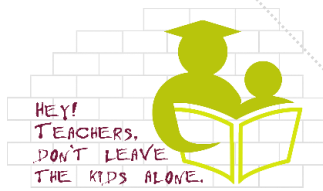
Σημεία προσοχής

Το Εξατομικευμένο Εκπαιδευτικό Πλάνο πρέπει να σχεδιαστεί με τη συμβολή όλων εκείνων που συνοδεύουν το παιδί στη διαδικασία ανάπτυξής του, προκειμένου να φροντίσουν τις διάφορες πτυχές, ο καθένας σύμφωνα με τις δικές του γνώσεις και δεξιότητες.

Είναι σωστό να υπογραμμίσουμε ότι η σύνταξη του Εξατομικευμένου Εκπαιδευτικού Πλάνου δεν πρέπει να ανατεθεί μόνο στον εκπαιδευτικό εξειδικευμένης υποστήριξης, τον εκπαιδευτικό ειδικής αγωγής, σαν να είναι ο μόνος θεματοφύλακας του παιδιού με ειδικές ανάγκες. Μια προβληματική πτυχή του μέσου συνίσταται στο γεγονός ότι θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί με άκαμπτο και προκαθορισμένο τρόπο, προσδιορίζοντας μια άμεση «αιτιακή» σχέση μεταξύ της διάγνωσης και της πρόγνωσης για την υλοποίηση διδακτικών παρεμβάσεων. Από τη διάγνωση, από τη γνώση ορισμένων χαρακτηριστικών, θα μπορούσε κανείς να συμπεράνει με βεβαιότητα ποιο είναι το παιδί και πως θα είναι στο μέλλον και ποια εκπαιδευτική διαδικασία θα ακολουθηθεί. Ο κίνδυνος είναι να διαμορφώσουμε κρίσεις που «κλείνουν» τις δυνατότητες του παιδιού και δεν τις «ανοίγουν» σε μελλοντικό υπαρξιακό σχεδιασμό και χρησιμοποιούν το εργαλείο με έναν γραφειοκρατικό και τυποποιημένο τρόπο.

Τι είναι η Διεθνής Ταξινόμηση Λειτουργίας, Αναπηρίας και Υγείας (ICF);

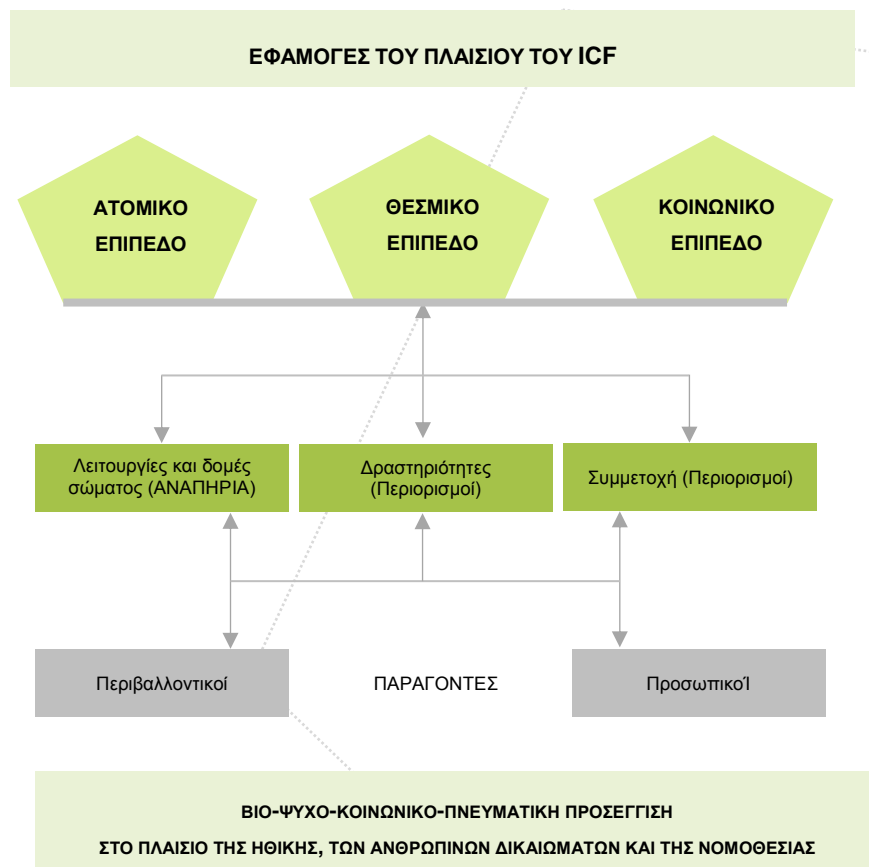
Η Διεθνής Ταξινόμηση Λειτουργίας, Αναπηρίας και Υγείας (ICF) είναι ένα μέσο συστηματικής ταξινόμησης που περιγράφει τις αλλαγές στην κατάσταση της υγείας ενός ατόμου. Αναπτύχθηκε από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (Π.Ο.Υ) το 2001.

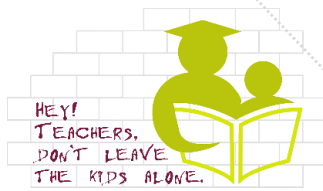


Σε αντίθεση με τις προηγούμενες ταξινομήσεις (ICD και ICIDH), οι οποίες εστίαζαν στην περιγραφή των ασθενειών του ατόμου χρησιμοποιώντας κυρίως όρους με αρνητικό νόημα όπως: βλάβη, έλλειμμα, μειονέκτημα. Σε αυτή την ταξινόμηση, ο ΠΟΥ αναφέρεται σε όρους που αναλύουν την υγεία του ατόμου με ένα θετικό τρόπο (λειτουργία και υγεία).

Συγκεκριμένα, το ICF στοχεύει στην παροχή μιας ευρείας ανάλυσης της κατάστασης της υγείας των ατόμων συσχετίζοντας την υγεία και το περιβάλλον. Η αναπηρία θεωρείται μια κατάσταση που καθορίζεται από την αρνητική αλληλεπίδραση μεταξύ του ατόμου και του περιβάλλοντος και εμποδίζει τόσο τη "δραστηριότητα", δηλαδή την εκτέλεση καθηκόντων ή δράσεων, όσο και τη "συμμετοχή", δηλαδή την εμπλοκή του ατόμου στην κοινωνική ζωή. Το ICF δεν θέλει να περιγράψει τους ανθρώπους αλλά θέλει να περιγράψει τις καθημερινές τους καταστάσεις σε σχέση με το περιβάλλον τους. Το εργαλείο περιγράφει τέτοιες καταστάσεις με μια τυπική και ενιαία γλώσσα για αποφυγή σημασιολογικών παρεξηγήσεων και για διευκόλυνση της επικοινωνίας μεταξύ των διάφορων χρηστών σε όλο τον κόσμο και να αποφύγει σημασιολογικές παρεξηγήσεις..

Η περιγραφή γίνεται με τον προσδιορισμό των πτυχών που παρουσιάζονται παρακάτω:





Παράδειγμα ανάλυσης χρησιμοποιώντας τους δείκτες του ICF στην περίπτωση ενός παιδιού με δυσσαριθμσία

Ανάμεσα στις διαταραχές που παρεμβαίνουν στην κανονική διαδικασία απόκτησης της ανάγνωσης, της γραφής και του υπολογισμού είναι και οι νευρο-βιολογικές δυσλειτουργίες.

Αλλά, οι νευροβιολογικοί παράγοντες είναι αλληλένδετοι με περιβαλλοντικούς παράγοντες, που αντιπροσωπεύονται από:

- παράγοντες που σχετίζονται με το οικογενειακό περιβάλλον, το σχολείο, την κοινότητα
- προσωπικούς παράγοντες (ψυχολογικοί, συναισθηματικοί, συμπεριφοράς, στυλ μάθησης, αυτό-αποτελεσματικότητα, αυτοεκτίμηση, ευαισθησίες, κίνητρα)

και βοηθούν στον προσδιορισμό του φαινοτύπου διαταραχής σε μια μικρή ή μεγαλύτερη προσαρμογή.

Κωδικός	Όνομασία
D 150	ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ Αναπτύξτε την ικανότητα εκτέλεσης απλών και σύνθετων μαθηματικών λειτουργιών, όπως: χρήση συμβόλων για προσθήκη και αφαίρεση και εφαρμογή της σωστής λειτουργίας σε ένα πρόβλημα.
Επίπεδου κωδικού	Επίπεδο επάρκειας

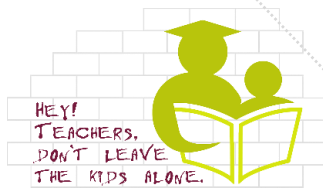
Μεσαία δυσκολία

Οι δυσκολίες αυτοματοποίησης, που καθορίζονται από τη συγκεκριμένη διαταραχή της μάθησης, καθιστούν εξαιρετικά προβληματική:

- την απόκτηση από μνήμης ορισμένων πινάκων (για παράδειγμα: 6x7, 6x9)
- την εκτέλεση πολλαπλασιασμού με ένα ή περισσότερα ψηφία.

Αυτές οι δυσκολίες επηρεάζουν την ορθότητα των απαντήσεων που δίνονται σε απλά προβλήματα.

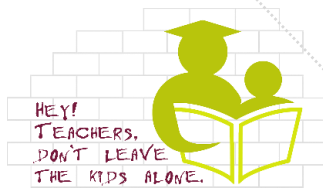
2



Περιβαλλοντικοί παράγοντες

Διευκολύνσεις	Εμπόδια
Σεβασμός στις ατομικές διαφορές στην τάξη	Οι πεποιθήσεις του εκπαιδευτικού για τη νοημοσύνη, τη δυνατότητα αλλαγής μέσω της εκπαίδευσης και της διδασκαλίας κλπ. Στιγματισμός του παιδιού από τον/την εκπαιδευτικό.
Διδακτική για τη δημιουργία συνθηκών επιτυχίας κάθε παιδιού, μέσω: της συμμετοχής του ίδιου του παιδιού στη μάθηση της παρότρυνσης για ενεργό επιδίωξη των προγραμματισμένων στόχων της θεώρησης οποιουδήποτε λάθους ως πηγή ανάλυσης για να αναζητηθούν στρατηγικές ώστε να ξεπεραστεί	Κακές δεξιότητες διδασκαλίας
Χρήση πολλαπλών πινάκων	Εργασίες με πολλές ασκήσεις και / ή με ελάχιστο χρόνο
Χρήση προγραμμάτων λογισμικού	
Οικογένεια Όμιλος Δυσλεξίας	Η έλλειψη γνώσης εκ μέρους της κοινωνίας του προβλήματος των συγκεκριμένων μαθησιακών διαταραχών





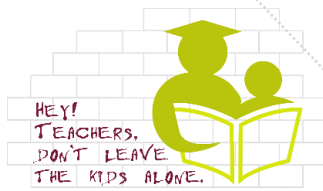
Προσωπικοί παράγοντες

Τα παιδιά που αντιμετωπίζουν δυσκολίες στο σχολείο είναι πιθανόν να αναπτύξουν :

- χαμηλή αυτοεκτίμηση
- φόβος για αποτυχία
- άγχος κατά την εκτέλεση εργασιών
- φτωχά κίνητρα

Για την επιτυχία της εκπαίδευσης του παιδιού είναι απαραίτητο να διατυπωθεί μια διδακτική πρόταση ικανή να ικανοποιήσει την ανάγκη για επιτυχία, να αναπτύξει μια συναισθηματική σχέση, να δημιουργήσει ένα εσωτερικό κίνητρο.





Παράδειγμα Εξατομικευμένου Εκπαιδευτικού Πλάνου

Σχολείο

Εξατομικευμένο Εκπαιδευτικό Πλάνο

Σχολική Χρονιά

Μαθητής/τρια

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

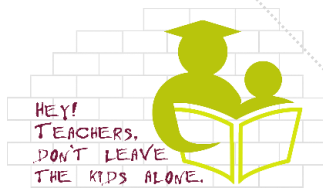
Μαθητής/τρια:	Σχολείο:
	Τάξη
Ημερομηνία γέννησης:	
Διεύθυνση:	
Είδος αναπηρίας:	
Ειδικός εκπαιδευτικός:	Ώρες ανά βδομάδα:
Άλλα εκπαιδευτικά στοιχεία για την ενιαία εκπαίδευση:	Ώρες ανά βδομάδα:



Erasmus+

Project N° 2016-1-IT02-KA201-024342

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα δημοσίευση [ανακοίνωση] αντικατοπτρίζει μόνο τις απόψεις του δημιουργού και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.



ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΑΞΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΑΞΗΣ (δείχνει ειδικότητες)

	Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΤΗ/ΤΡΙΑΣ *

	Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						

Σημειώσεις:

Ειδικός εκπαιδευτικός παρακολουθεί: S – Εκπαιδευτικός παρών: E – και παρακολουθήση: Γ

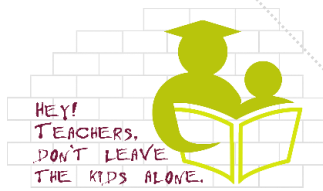
Πλαίσιο: Ο δραστηριότητα στην τάξη: Ø μικρή ομάδα ή/και εξατομικευμένη εργασία στο TEACCH
(αν χρειάζεται)



Erasmus+

Project N° 2016-1-IT02-KA201-024342

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα δημοσίευση [ανακοίνωση] αντικατοπτρίζει μόνο τις απόψεις του δημιουργού και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.



ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Συγκεντρώστε μόνο τα μέρη που σχετίζονται με το θέμα της ατομικής εργασίας με τον παιδί. Βλέπε Παράρτημα "Δείκτες για τον καθορισμό των στόχων του ΙΕΡ για παιδιά με διαφορετικές ικανότητες" για τον καθορισμό των επιμέρους στόχων στους διάφορους άξονες. Από τον ειδικό εκπαιδευτικό/στήριξης σε συνεργασία με τον εκπαιδευτικό τάξης και το εκπαιδευτικό προσωπικό.

Εκπαιδευτικός

1. 1. ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΠΤΥΧΕΣ

Ατομικοί στόχοι

2. ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ

Παρατηρήσεις

Ατομικοί στόχοι

3. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ - ΓΛΩΣΣΑ

Παρατηρήσεις

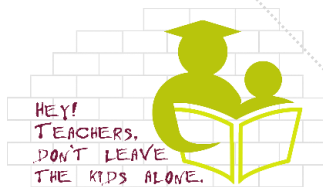
Ατομικοί στόχοι

4. ΑΙΣΘΗΤΗΡΙΑΚΗ ΑΝΤΙΛΗΨΗ

Παρατηρήσεις

Ατομικοί στόχοι





5. ΚΙΝΗΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ

Παρατηρήσεις

Ατομικοί στόχοι

6. ΝΕΥΡΟΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

Παρατηρήσεις

Ατομικοί στόχοι

7. ΓΝΩΣΤΙΚΟΣ ΑΞΟΝΑΣ

Παρατηρήσεις

Ατομικοί στόχοι

8. ΜΑΘΗΣΗ

Παρατηρήσεις

Γλωσσική περιοχή

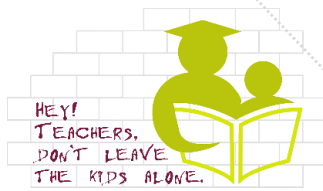
Ατομικοί στόχοι

Παρατηρήσεις

Μαθηματικο-λογική περιοχή

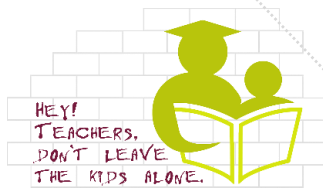
Ατομικοί στόχοι





Ομάδα	Υπογραφή
Διευθυντής/τρια	
Εκπαιδευτικός τάξης	
Ειδικός εκπαιδευτικός	
Educator	
Parents	
Νευροψυχίατρος	
Λογοθεραπευτής	
.....	





ΕΙΔΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Συμπληρώστε το Ειδικό Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα. Ενημερωθείτε από το πλάνο του προηγούμενου χρόνου. Γίνεται με τη συνεργασία όλων, του εκπαιδευτικού τάξης, του ειδικού εκπαιδευτικού, του εξειδικευμένου προσωπικού και άλλων σχολικών συνεργατών.

Σχολείο

Καρτέλα Εργασίας

Σχολική Χρονιά

Μαθητής/τρια

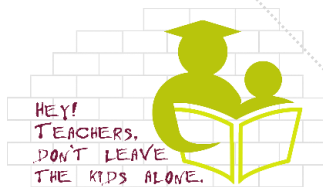
Τίτλος εργασίας:
.....

Νέα επιδίωξη:

Περίοδος:

Συνεχίζοντας ένα πολυετές πρόγραμμα:

Σκοπός του προγράμματος:



Βιβλιογραφία

Bateson, G. (1972). *Steps to an Ecology of Mind: Collected Essays in Anthropology, Psychiatry, Evolution, and Epistemology*. University of Chicago Press.

Biggeri, M., Trani, J.F., Bakhshi, P. (2010). *Le teorie della disabilità: una reinterpretazione attraverso l'approccio delle capability di Amartya Sen* [Disability theories: a reinterpretation through the capability approach of Amartya Sen]. In Biggeri M., Bellanca N. (a cura di). *Dalla relazione di cura alla relazione di prossimità. L'approccio delle capability alle persone con disabilità* [From the care relationship to the proximity relationship. The capability approach to people with disabilities]. Napoli: Liguori.

Booth, A., Ainscow, M. (2002), *Index for Inclusion: A Guide to School Development Led by Inclusive Values*. Published by CSIE.

Bronfenbrenner, U. (1979). *The ecology of human development: Experiments by nature and design*. Cambridge, Mass: Harvard University.

Canevaro, A. (a cura di) (1988). *Handicap e scuola: manuale per l'integrazione scolastica* [Handicap and school: manual for school integration]. Roma: La nuova Italia scientifica.

Canevaro, A., D Alonzo, L., Ianes, D., & Caldin, R. (2011). *L'integrazione scolastica nella percezione degli insegnanti* [School integration in teachers' perceptions]. Trento: Erickson.

Contini, M., Manini, M. (2007). *La cura in educazione. Tra famiglie e servizi* [Care in education. Between families and services]. Roma: Carocci.

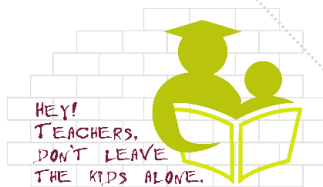
Contini, M. (2011). *La comunicazione intersoggettiva fra solitudini e globalizzazione* [Inter-subjective communication between loneliness and globalization]. Pisa:ETS.

Fabbri, M. (2008). *Problemi d'empatia. La pedagogia delle emozioni di fronte al mutamento degli stili educativi* [Empathy problems. The pedagogy of emotions in the face of changes in educational styles]. Pisa: ETS.

Feurstein, R., Rand, Y., Rynders, Je. (1988). *Don't accept me as I am. Helping "retarded" people to excel*. Boulder, CO: Perseus Publishing.

Florian, L. (2009), "Preparing teachers to work in 'schools for all'", *Teaching and Teacher Education*, 25, pp.533-534.





Florian L. (2012). *Teacher education for inclusion: A research agenda for the future*. In C. Forlin (ed.). *Future directions for inclusive teacher education: An international perspective* (212–220). London: Routledge.

Gardou C. (2006), *Diversità, vulnerabilità, handicap. Per una nuova cultura della disabilità* [*Diversity, vulnerability, handicap. For a new culture of disability*]. Trento: Erickson.

Jordan, A., Schwartz, E., McGhie-Richmond D. (2009). “Preparing teachers for inclusive classrooms”, *Teaching and Teacher Education*, 25, 535-542.

Mitchell, D. (2014). *What really works in Special and Inclusive Education. Using evidence-based teaching strategies*. New York: Routledge.

Morin, E. (2001), *I sette saperi necessari all'educazione del futuro* [*Seven complex lessons in education for the future*], Milano: Raffaello Cortina.

Orsi, M. (2016). *Una scuola senza zaino* [A school without a backpack], Trento: Erickson.

Watzlawick, P., Beavin, J. H., Jackson, D. D. (1967). *Pragmatics of Human Communication. A Study of Interactional Patterns, Pathologies, and Paradoxes*. New York: Norton.

Pavone, M. (2014). *L'inclusione educativa. Indicazioni pedagogiche per la disabilità* [*Educational inclusion. Pedagogical indications for disability*] Milano: Mondadori. Sandri, P. (2014a). “Integration and Inclusion in Italy: Forward a “Special” Pedagogy for Inclusion”, *ALTER - European Journal of Disability Research / Revue Européenne de Recherche sur le Handicap*, vol.8/2: 92-104.

Sandri, P. (2014b). *Bisogni educativi speciali e Diritti di inclusione* [*Special educational needs and inclusion rights*]. In P. Gaspari, *Pedagogia speciale e B.E.S. [Special Pedagogy and S.E.N.]*, Roma: Anicia: 123-150.

Sandri, P. (2015). “Elementi di Didattica Speciale per l'inclusione” [“Elements of Special Didactics for inclusion”]. *L'integrazione scolastica e sociale*, 1: 61-71.

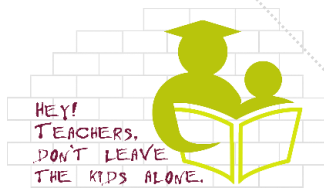
Stanovich, P.J., Jordan, A. (2002). “Preparing general educators to teach in inclusive classrooms: Some food for thought”. *The Teacher Educator*. 37(3):173-185.

Topping, K. (1988). *The Peer Tutoring Handbook*. London: Routledge.

Vygotsky, L. S. (1924). *The Fundamentals of Defectology (abnormal psychology and Learning Disabilities)* (2). New York: Plenum.

Zazzo, R. (1960). Une Recherche d'équipe sur la débilite mentale. "Enfance". 13 (4-5): 335-364.





Παράρτημα

Evidence Based Education. European Strategic Model for School Inclusion

(EBE-EUSMOSI) - 2014-1-IT02-KA201-003578

ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

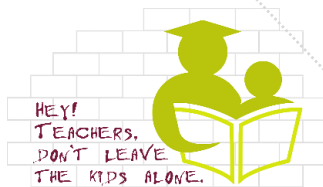
ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ



Erasmus+

Project N° 2016-1-IT02-KA201-024342

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα δημοσίευση [ανακοίνωση] αντικατοπτρίζει μόνο τις απόψεις του δημιουργού και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.



Evidence Based Education. European Strategic Model for School Inclusion
(EBE-EUSMOSI) - 2014-1-IT02-KA201-003578

Διάσταση Α΄:

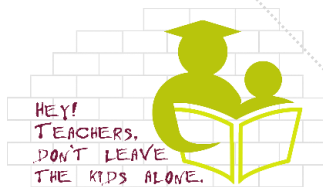
Σωστή οργάνωση – Αυτοαξιολόγηση του Σχολείου

Αυτοαξιολόγηση σχετική με το σχολείο ή το σχολικό συγκρότημα.

Το διδακτικό προσωπικό του σχολείου πρέπει να συμφωνεί με την απάντηση που θα δοθεί.

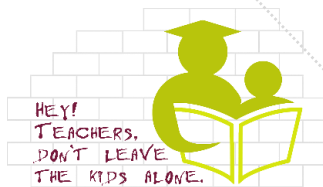
ΔΕΙΚΤΕΣ	ΒΑΘΜΟΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ			
	1	2	3	4
1. Όλοι οι εκπαιδευτικοί αλληλεπιδρούν και συνεργάζονται μεταξύ τους με τρόπο λειτουργικό για την επίτευξη των γενικών στόχων, ανεξάρτητα από τις συνθήκες και τα χαρακτηριστικά του καθενός (φύλο, κοινωνική κατάσταση, πολιτικές πεποιθήσεις κ.λπ.)	1	2	3	4
2. Όλοι οι εκπαιδευτικοί πιστεύουν πως οι συλλογικές δραστηριότητες (συνεδρίες προσωπικού, κλπ.) είναι χρήσιμες για την επίτευξη των στόχων του σχολείου και όχι απλά δραστηριότητες ρουτίνας.	1	2	3	4
3. Όλοι οι εκπαιδευτικοί (εκπαιδευτικοί και εκπαιδευτικοί στήριξης) συμμετέχουν στον προγραμματισμό και αξιολόγηση του αναλυτικού, για κάθε μαθητή (δηλ. : οι δραστηριότητες υποστήριξης της μάθησης δεν σχεδιάζονται, εκτελούνται και αξιολογούνται μόνο από το δάσκαλο υποστήριξης κ.λπ.).	1	2	3	4
4. Το σχολείο γνωρίζει τα εξωτερικά σχέδια και τα προγράμματα που στοχεύουν στην προώθηση της ένταξης.	1	2	3	4
5. Το σχολείο προωθεί συζητήσεις με την κοινότητα σχετικά με το θέμα της ένταξης.	1	2	3	4
6. Το προσωπικό συμμερίζεται τους στόχους του σχολείου για την ενιαία εκπαίδευση και ταυτίζεται με τις δράσεις του προγράμματος (οι σχολικές δραστηριότητες διαφημίζονται από όλους θετικά)	1	2	3	4
7. Οι ιδέες και οι προτάσεις όλων λαμβάνονται υπόψη κατά τον προσδιορισμό του έργου του σχολείου και όλοι αναλαμβάνουν την ευθύνη να κάνουν το σχολείο πιο ενιαίο.	1	2	3	4
8. Ο προγραμματισμός του εξατομικευμένου εκπαιδευτικού προγράμματος για κάθε μαθητή με αναπηρία μοιράζεται μεταξύ εκπαιδευτικών τάξης και υποστηρικτών εκπαιδευτικών, με στόχο να μετατραπεί σε ευκαιρία για την ενίσχυση της μάθησης όλων των μαθητών.	1	2	3	4





ΔΕΙΚΤΕΣ	ΒΑΘΜΟΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ			
	1	2	3	4
9. Οι εκπαιδευτικοί και υποστηρικτικοί εκπαιδευτικοί προσδιορίζουν μαζί τους κοινούς στόχους, τόσο στο τακτικό πρόγραμμα σπουδών όσο και στο εξατομικευμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα, που μπορούν να προσεγγιστούν, ώστε να προωθηθεί η συμμετοχή του μαθητή με αναπηρία στις κοινωφελείς δραστηριότητες.	1	2	3	4
10. Εκτός από τους εκπαιδευτικούς, συμμετέχουν και άλλοι επαγγελματίες (βοηθοί εκπαιδευτικών και επικοινωνιών, βοηθητικοί υπάλληλοι κλπ.) στο σχεδιασμό των υποστηρικτικών δραστηριοτήτων με απόλυτη αξιοπρέπεια.	1	2	3	4
11. Οι δραστηριότητες ανανέωσης και τα μαθήματα σχετικά με τα θέματα χωρίς αποκλεισμούς προγραμματίζονται σε συνεργασία ή, ούτως ή άλλως, με τη συμμετοχή εξειδικευμένων ιδρυμάτων και επαγγελματιών προσώπων που με διάφορες ικανότητες φροντίζουν παιδιά με δυσκολίες.	1	2	3	4
12. Το προσωπικό του σχολείου, οι οικογένειες και οι μαθητές έχουν δημιουργήσει μια κοινή άποψη για το τι είναι ο εκφοβισμός.	1	2	3	4
13. Το προσωπικό του σχολείου εκπαιδεύεται τακτικά στα θέματα της ενιαίας εκπαίδευσης.	1	2	3	4
14. Οι ανανεωτικές δραστηριότητες και τα μαθήματα για τους δασκάλους συμβάλλουν στην ενίσχυση της ικανότητάς τους να συνεργάζονται στην τάξη	1	2	3	4
15. Οι δάσκαλοι παραπέμπουν τους συναδέλφους τους για το τι έχουν επιτύχει παρακολουθώντας προγράμματα εκπαίδευσης και ανανέωσης και μαζί αξιολογούν τις προοπτικές υλοποίησης.	1	2	3	4
16. Τα περιουσιακά στοιχεία που προσφέρονται από την περιοχή (από οικογένειες, ενώσεις κ.λπ.) χρησιμοποιούνται ως πόροι για τη βελτίωση των διδακτικών πρακτικών και των προοπτικών ένταξης του σχολείου.	1	2	3	4
17. Πληροφορίες σχετικά με το σχολείο είναι διαθέσιμες και κατανοητές για όλους (δηλ. : μεταφράζονται σε περισσότερες γλώσσες, διατίθενται στη γραφή Μπράιγ, καταγράφονται, παρουσιάζονται εικόνες, κλπ.).	1	2	3	4
18. Οι πρωτοβουλίες που αφορούν τις οικογένειες και αποσκοπούν στην εκτίμηση της συνολικής διάστασης (δηλ. : συνέδρια και μαθήματα κατάρτισης σχετικά με την ένταξη, συναντήσεις μεταξύ των οικογενειών, συνειδητοποίηση των πολιτισμικών διαφορών κ.λπ.) πραγματοποιούνται.	1	2	3	4
19. The school has arranged and carries out a project aimed at welcoming new pupils and taking into consideration the social, cultural and linguistic differences	1	2	3	4
20. Το σχολείο έχει οργανώσει και εκπονήσει ένα πρόγραμμα που στοχεύει στην υποδοχή νέων μαθητών και λαμβάνοντας υπόψη τις κοινωνικές, πολιτιστικές και γλωσσικές διαφορές	1	2	3	4
21. Οι ανάγκες των μαθητών με πιστοποιημένες ειδικές μαθησιακές διαταραχές ή με άλλες ειδικές ανάγκες απευθύνονται σε όλους τους εκπαιδευτικούς των τάξεων και σε κάθε θέμα.	1	2	3	4





Διάσταση β΄:

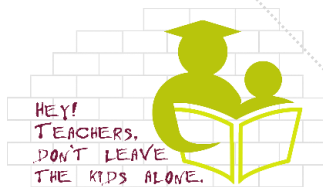
Διδακτική πράξη στο ενιαίο σχολείο

Αυτοαξιολόγηση σχετική με την τάξη.

Το διδακτικό προσωπικό του σχολείου πρέπει να συμφωνεί με την απάντηση που θα δοθεί.

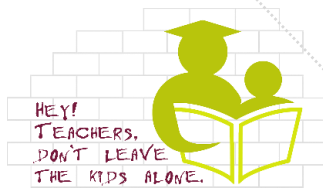
ΔΕΙΚΤΕΣ	ΒΑΘΜΟΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ			
	1	2	3	4
1. Οι μαθητές συμμετέχουν στην αξιολόγηση και είναι συνηθισμένοι σε μορφές αυτοαξιολόγησης.	1	2	3	4
2. Η ανατροφοδότηση/σχόλια αξιολόγησης που δόθηκαν στους μαθητές τους καθιστούν σαφές τι έχουν μάθει και πώς μπορούν να ενισχύσουν περαιτέρω τη μάθησή τους.	1	2	3	4
3. Αναπτύσσονται μορφές συνεργατικής αξιολόγησης των ομαδικών έργων	1	2	3	4
4. Όλοι οι μαθητές συμμετέχουν στην εξεύρεση λύσεων για δύσκολες καταστάσεις στην τάξη	1	2	3	4
5. Οι μαθητές συμμετέχουν στην εκπόνηση των κανόνων για τη διαχείριση της τάξης.	1	2	3	4
6. Οι μαθητές ενθαρρύνονται να είναι υπεύθυνοι για τη δική τους εκμάθηση.	1	2	3	4
7. Οι εκπαιδευτικοί εξηγούν τους στόχους της προτεινόμενης εκπαιδευτικής δραστηριότητας	1	2	3	4
8. Οι μαθητές κατευθύνονται στην οικοδόμηση μιας μεθόδου μελέτης	1	2	3	4
9. Οι μαθητές έχουν την ευκαιρία να επιλέξουν τις δραστηριότητές τους (ή τουλάχιστον μερικές από αυτές)	1	2	3	4





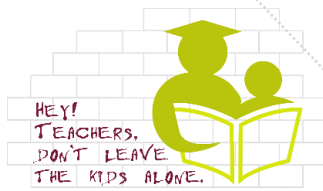
10. Τα ενδιαφέροντα, οι γνώσεις και οι δεξιότητες που επιτυγχάνονται αυτόνομα από τους μαθητές αποτιμώνται και χρησιμοποιούνται κατά τη διάρκεια του μαθήματος	1	2	3	4
11. Η κατ'οίκον εργασία έχει πάντα σαφή στόχο την ενίσχυση της μάθησης	1	2	3	4
12. Η εργασία γίνεται πάντοτε λαμβάνοντας υπόψη τις δεξιότητες και τις γνώσεις όλων των μαθητών	1	2	3	4
13. Οι εκπαιδευτικοί καλούν τους μαθητές να συνεργαστούν για να κάνουν την εργασία τους	1	2	3	4
14. Οι μαθητές έχουν την ευκαιρία να κάνουν κάποιες επιλογές για τα θέματα που αφορούν την εργασία, έτσι ώστε να συνδεθούν με την ανάπτυξη των γνώσεων και των συμφερόντων τους	1	2	3	4
15. Η οργάνωση εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων προβλέπει πολλές ομαδικές δραστηριότητες με στόχο την προώθηση μορφών συνεργατικής μάθησης.	1	2	3	4
16. Για να υποστηρίξουμε εκείνους τους μαθητές που παρουσιάζουν δυσκολίες διαφορετικού είδους, οργανώνονται μορφές διδασκαλίας από ομότιμους από πιο εξειδικευμένους συμμαθητές	1	2	3	4
17. Εκπονούνται εκπαιδευτικές δραστηριότητες που στοχεύουν στην ευαισθητοποίηση των μαθητών για τα συναισθήματά τους και των άλλων και για την ανάπτυξη κοινωνικών και συναισθηματικών δεξιοτήτων	1	2	3	4
18. Οι μαθησιακές δραστηριότητες εκτιμούν τα χαρακτηριστικά κάθε απόμου, προωθώντας την κατανόηση των κοινωνικών, πολιτιστικών, γλωσσικών, φύλων, ικανοτήτων, θρησκευτικών, κλπ. Διαφορών	1	2	3	4
19. Οι καταστάσεις αναπηρίας και οι άλλες μορφές ειδικών αναγκών είναι θέματα προβληματισμού και συζήτησης κατά τη διάρκεια εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων	1	2	3	4
20. Διαφορετικές μορφές διδασκαλίας υλοποιούνται για να ανταποκρίνονται καλύτερα στις διαφορετικές μορφές μάθησης των μαθητών (δηλαδή: προωθούνται όχι μόνο λεκτικές εξηγήσεις,	1	2	3	4





αλλά και μορφές εποπτικοποίησης, πρακτικές δραστηριότητες κλπ.

--	--	--	--	--



Σχολείο χωρίς σχολική τσάντα

Το ταξίδι μας...

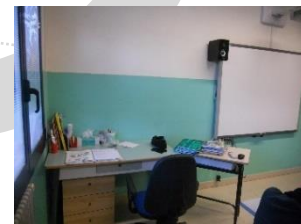
(J.F. Kennedy school of Vado-Monzuno - classes: Monzuno's V class; Vado's IV A and IVB classes)

Ξεκινήσαμε με επαναχρησιμοποίηση των επίπλων που είχαμε, τοποθετώντας τα αλλιώς

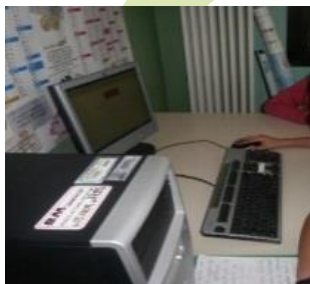
Μετακινήσαμε τα ράφια και τα ερμαράκια και οργανώσαμε το χώρο της Αγοράς με χαλιά, ατομικά στρώματα.



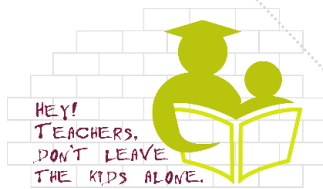
Η έδρα του εκπαιδευτικού τοποθετήθηκε στη γωνιά και βάλαμε τραπέζια. Ήταν ατομικά τετράγωνα θρανία, αλλά μόνο αυτά είχαμε...



Μετά προετοιμάσαμε το χώρο της τάξης



Σε κάποιες τάξεις υπήρχε L.I.M. και υπολογιστής με εκτυπωτή όπου τα παιδιά δούλευαν σε ομάδα ...



... ο πίνακα επίσης. Σε κάποιες τάξεις υπάρχουν δύο, σε διαφορετικούς τοίχους.



Η γωνιά των Αγγλικών

Κάτω από τις καρέκλες τοποθετήσαμε μπαλίτσες του τένις... μειώνουν το θόρυβο!



Μια πολύ καλή μαμά και μια δασκάλα, έφτιαξαν από παλιά παντελόνια τζηνς , όμορφες τσάντες οι οποίες αντικατέστησαν τις παραδοσιακές σχολικές τσάντες.

Τα τζηνς είχαν σχιστεί από τα παιδιά κατά τη διάρκεια εργαστηρίου ραπτικής.

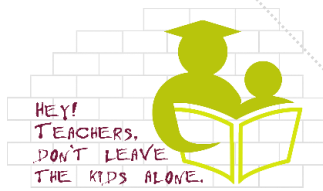
Έπειτα, ετοιμάσαμε κάποια οργανωτικά υλικά



Erasmus +

Project N° 2016-1-IT02-KA201-024342

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα δημοσίευση [ανακοίνωση] αντικατοπτρίζει μόνο τις απόψεις του δημιουργού και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.



Τρώτε στο σχολείο σήμερα;



Ο Αναγνώστης

Χάρτινο πινάκιο για ανάγνωση για τα φύλλα εργασίας ή τα βιβλία

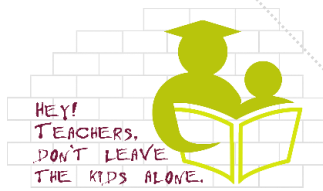
Κάθε παιδί έφτιαξε το δικό του χάρτινο πινάκιο ανάγνωσης κατά τη διάρκεια ενός ειδικού εργαστηρίου.



Κάθε παιδί έφτιαξε τη δική του, προσωπική, χάρτινη επιγραφή του ονόματός, χρωματισμένη με ωραία χρώματα.

Όταν το παιδί χρειάζεται βοήθεια σηκώνει κάθετα τη χάρτινη επιγραφή και δε χρειάζεται να σηκώσει το χέρι του, περιμένοντας τη δασκάλα να έρθει κοντά του και να το βοηθήσει.





ΤΑ ΦΩΤΑ ΤΡΟΧΑΙΑΣ

Τα παιδιά γυρίζουν το κόκκινο φως όταν βγαίνουν από την τάξη για να πάνε στο αποχωρητήριο (ένας κάθε φορά) και όταν επιστρέψουν το γυρίζουν στο πράσινο. Δε χρειάζεται να πάρουν άδεια από τη δασκάλα.



Η μέρα μας στο σχολείο

Έχουμε καθιερώσει κάποιες ρουτίνες δραστηριοτήτων

Αρχή της ημέρας: ένα παραμύθι για καλοσώρισμα.



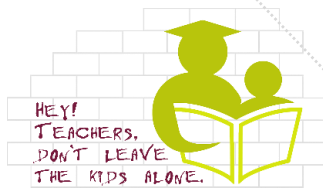
Στην αρχή της σχολικής ημέρας, τα παιδιά δηλώνουν την παρουσία τους τους πίνακα της καντίνας και μετά μπαίνουν στην τάξη. Ένα υπεύθυνο παιδί ελέγχει τον πίνακα γιατί είναι σημαντικό να μην έχει λάθη (ο Υπεύθυνος εναλλάσσεται).

Τα παιδιά κάθονται στο χώρο της Αγοράς και ακούνε τη δασκάλα να διαβάζει το παραμύθι.

Στο τέλος της ανάγνωσης του "Goodbye Fairy", η δασκάλα καλεί τα παιδιά να δουν τις δραστηριότητες της ημέρας που είναι τοποθετημένες στην πινακίδα.

Έπειτα τα παιδιά κάθονται στις ομάδες τους και το μάθημα αρχίζει.





Η ΠΙΝΑΚΙΔΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Δείχνει τη σύνθεση των ομάδων και τη σειρά των δραστηριοτήτων.

Ο ΚΑΝΟΝΑΣ ΤΗΣ ΣΕΙΡΑΣ



Συνεχίζουμε με δραστηριότητες στα εργαστήρια, τρόπος εργασίας που χρησιμοποιείται ήδη στο σχολείο

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΜΑΓΕΙΡΙΚΗΣ.

The “Castagnaccio”



ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΡΑΠΤΙΚΗΣ

Τέλος, φτιάξαμε εποπτικά μέσα

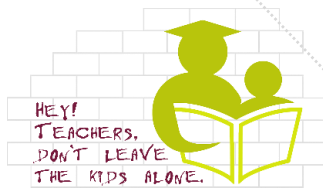
Για τα Αγγλικά



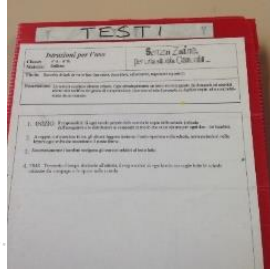
Erasmus+

Project N° 2016-1-IT02-KA201-024342

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα δημοσίευση [ανακοίνωση] αντικατοπτρίζει μόνο τις απόψεις του δημιουργού και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιλαμβάνονται σε αυτήν.



Ιστορία και Γεωγραφία
Ιταλικά ...

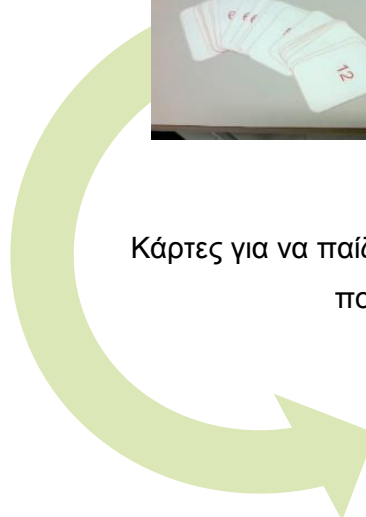


... για να δημιουργούν ιστορίες



Για το μάθημα των Μαθηματικών

Κάρτες για να παίξουν και να μαθαίνουν τους πίνακες του
πολλαπλασιασμού



Παίζουμε!

